

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CEGŁÓW NA LATA 2015-2023

Spis treści

Część I Wprowadzająca	5
1. Założenia do opracowania Strategii	5
1.1. Przesłanki do opracowania Strategii	5
1.2. Opis metodyki prac nad Strategią	6
Część II Diagnostyczna	8
2. Podstawowe informacje o Gminie Cegłów	8
2.1. Położenie geograficzno-administracyjne	9
2.2. Układ przestrzenny i struktura gruntów.....	10
2.3. Historia Gminy	11
3. Diagnoza sytuacji Gminy Cegłów	13
3.1. Opis sfery demograficznej	13
3.2. Opis sfery gospodarczej.....	21
3.2.1. Potencjał gospodarczy.....	21
3.2.2. Poziom bezrobocia	22
3.2.3. Turystyka	24
3.2.4. Produkty regionalne	25
3.3. Opis infrastruktury technicznej	27
3.3.1. Sieć drogowa i kolejowa	27
3.3.2. Drogi gminne	28
3.3.3. Drogi powiatowe	29
3.3.4. Drogi wojewódzkie i krajowe	30
3.3.5. Komunikacja publiczna	30
3.3.6. Ciepłownictwo	31
3.3.7. Sieć wodociągowa	33
3.3.8. Sieć kanalizacyjna	34
3.3.9. Sieć gazowa	34
3.3.10. Gospodarka odpadami	35
3.3.11. Mieszkalnictwo	35
3.4. Opis infrastruktury i sfery społecznej.....	38
3.4.1. Edukacja.....	38
3.4.2. Kultura i sztuka	40
3.4.3. Sport i rekreacja	43
3.4.4. Bezpieczeństwo mieszkańców	45
3.4.5. Ochrona zdrowia	46
3.4.6. Pomoc społeczna	46

3.4.7.	Organizacje pozarządowe.....	49
3.5.	Opis modelu zarządzania i finansów	50
3.5.1.	Dochody budżetu Gminy Cegłów	50
3.5.2.	Wydatki inwestycyjne i struktura zadłużenia	52
3.5.3.	Porównania subregionalne.....	55
4.	Analiza SWOT	57
5.	Badania ankietowe mieszkańców	63
5.1.	Cel badania	63
5.2.	Metoda i technika badawcza.....	63
5.3.	Charakterystyka grupy respondentów	64
5.4.	Analiza opinii publicznej	67
6.	Wyzwania i związane z nimi procesy rozwoju Gminy Cegłów	82
	Część III Strategiczna.....	84
7.	Wizja rozwoju Gminy Cegłów 2023+.....	84
8.	Cele i zadania realizacyjne dla Gminy Cegłów	87
8.1.	Cele Gminy Cegłów.....	87
8.2.	Zadania realizacyjne wdrażające strategię rozwoju Gminy Cegłów.....	89
	Część IV Wdrożeniowa.....	98
9.	Źródła finansowania zadań realizacyjnych	98
10.	Zapewnienie zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu	103
11.	Opracowanie systemu wdrażania i monitorowania Strategii.....	105
11.1.	Zasady wdrażania i realizacji Strategii	105
11.2.	Konsultacje społeczne	105
11.3.	Zasady i tryb monitoringu Strategii.....	105
11.4.	Zasady i tryb ewaluacji Strategii	106
12.	Załącznik 1 - kwestionariusz badania ankietowego	107
	SPIS TABEL.....	111
	SPIS RYSUNKÓW	112
	SPIS WYKRESÓW	112

1. Założenia do opracowania Strategii

1.1. Przesłanki do opracowania Strategii

Odpowiednie planowanie strategiczne jest jednym z podstawowych warunków sprawnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. Przyczynia się ono w sposób znaczący do efektywnego gospodarowania posiadanymi zasobami, pozwala na odpowiednie reagowanie na powstałe problemy rozwojowe oraz pomaga w ich przewidywaniu.

W związku z dynamicznym rozwojem, zmieniającym się otoczeniem prawnym oraz nową perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020 władze Gminy Cegłów zdecydowały się na wytyczenie nowych kierunków działań wraz z planem umożliwiającym dynamiczny rozwój Gminy tak, aby stanowiły one ciąg logiczny i były odpowiednio wkomponowane w nakreśloną wizję rozwoju.

Opracowanie Strategii jest potrzebne z następujących powodów:

- chęć przygotowania do aktualnie obowiązującej perspektywy unijnej na lata 2014-2020,
- przemiany w strukturze demograficznej oraz sferze społecznej, a także zmiany w oczekiwaniach i aspiracjach mieszkańców Gminy,

- aktualizacje w dokumentach krajowych i regionalnych w zakresie zagospodarowania przestrzennego i polityki regionalnej, a także rozwoju gospodarczego,
- zróżnicowany poziom realizacji dotychczasowych działań inwestycyjnych,
- zmiany w polityce lokalnej realizowanej przez inne gminy, stanowiące punkt odniesienia dla Gminy Cegłów,
- zmianę wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Gminy,
- potrzeby realizacji inwestycji dotyczących wdrożenia planu gospodarki niskoemisyjnej.

Strategia została opracowana przy udziale jednostek organizacyjnych Gminy oraz zaangażowaniu społeczności lokalnej. Dokument jest wynikiem konsultacji społecznych, co w efekcie powoduje większe utożsamienie się mieszkańców ze stworzoną Strategią, ponieważ zawiera ona wspólnie wypracowaną wizję rozwoju. Właściwie przeprowadzony proces tworzenia Strategii i konsultacji społecznych ma rzeczywisty wpływ i powinien wspierać zaplanowanie i wdrożenie wspólnych inicjatyw i działań poszczególnych instytucji oraz samych mieszkańców. Zakres opracowanej Strategii nie ogranicza się więc do ustawowych obowiązków samorządu, lecz odpowiada na potrzeby całej społeczności lokalnej. Strategia jest kompleksowa, aktualna i oddaje szeroki zakres funkcjonowania Gminy Cegłów jako jednostki samorządu terytorialnego.

1.2. Opis metodyki prac nad Strategią

Strategia została opracowana metodą ekspercko-partycypacyjną przy udziale reprezentantów środowisk lokalnych oraz przy wykorzystaniu zróżnicowanych źródeł informacji. W związku z tym można wyróżnić dwie warstwy tworzenia Strategii: warstwę analityczną oraz warstwę konsultacyjną.

Warstwa analityczna objęła:

- analizę lokalnego dorobku przedmiotowej literatury opisującej inwestycje i rozwój Gminy,
- zebranie dostępnych informacji statystycznych,
- zebranie informacji statystycznych od Urzędu Gminy i innych podległych mu jednostek,
- przegląd dostępnych i cytowanych informacji w zakresie prognozy rozwoju gospodarczego i społecznego regionów Polski,
- analizę Strategii Polski i planów rozwoju Województwa Mazowieckiego, w tym rozwoju opartego o absorpcję środków unijnych z perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Warstwa konsultacyjna objęła:

- analizę warsztatową obecnie obowiązujących dokumentów strategicznych Gminy w celu uzyskania odpowiedzi na pytania:
 - w jakim zakresie są one aktualne i adekwatne do celu i zakresu nowej Strategii?
 - w jakim trybie postawione cele powinny zostać komunikowane mieszkańcom Gminy?
 - w jakim zakresie nowa Strategia będzie impulsem do aktualizacji innych dokumentów strategicznych?

- spotkania warsztatowe z udziałem społeczności lokalnej reprezentującej mieszkańców, przedsiębiorców, kulturę, sport i rekreację, edukację, opiekę społeczną, służbę zdrowia oraz organizacje pozarządowe,
- spotkania z przedstawicielami poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy.

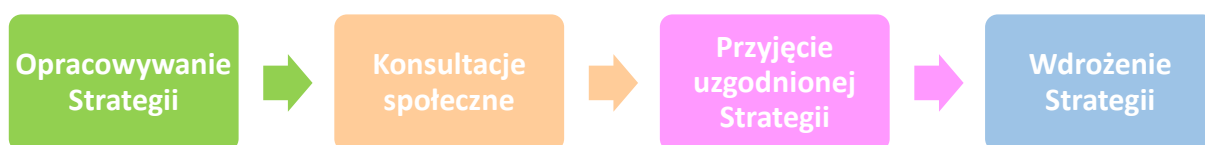
Celem spotkań warsztatowych było uzyskanie odpowiedzi między innymi na następujące pytania:

- jakie są oczekiwania i preferencje mieszkańców Gminy w zakresie realizacji inwestycji?
- jakie bariery rozwoju mają priorytetowe znaczenie i mogą zostać usunięte przez Gminę?

Dodatkowym i bardzo ważnym elementem opracowania Strategii było przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Cegłów.

Główne etapy procesu opracowywania Strategii zostały zebrane i przedstawione na poniższym schemacie:

Rysunek 1. Etapy tworzenia Strategii

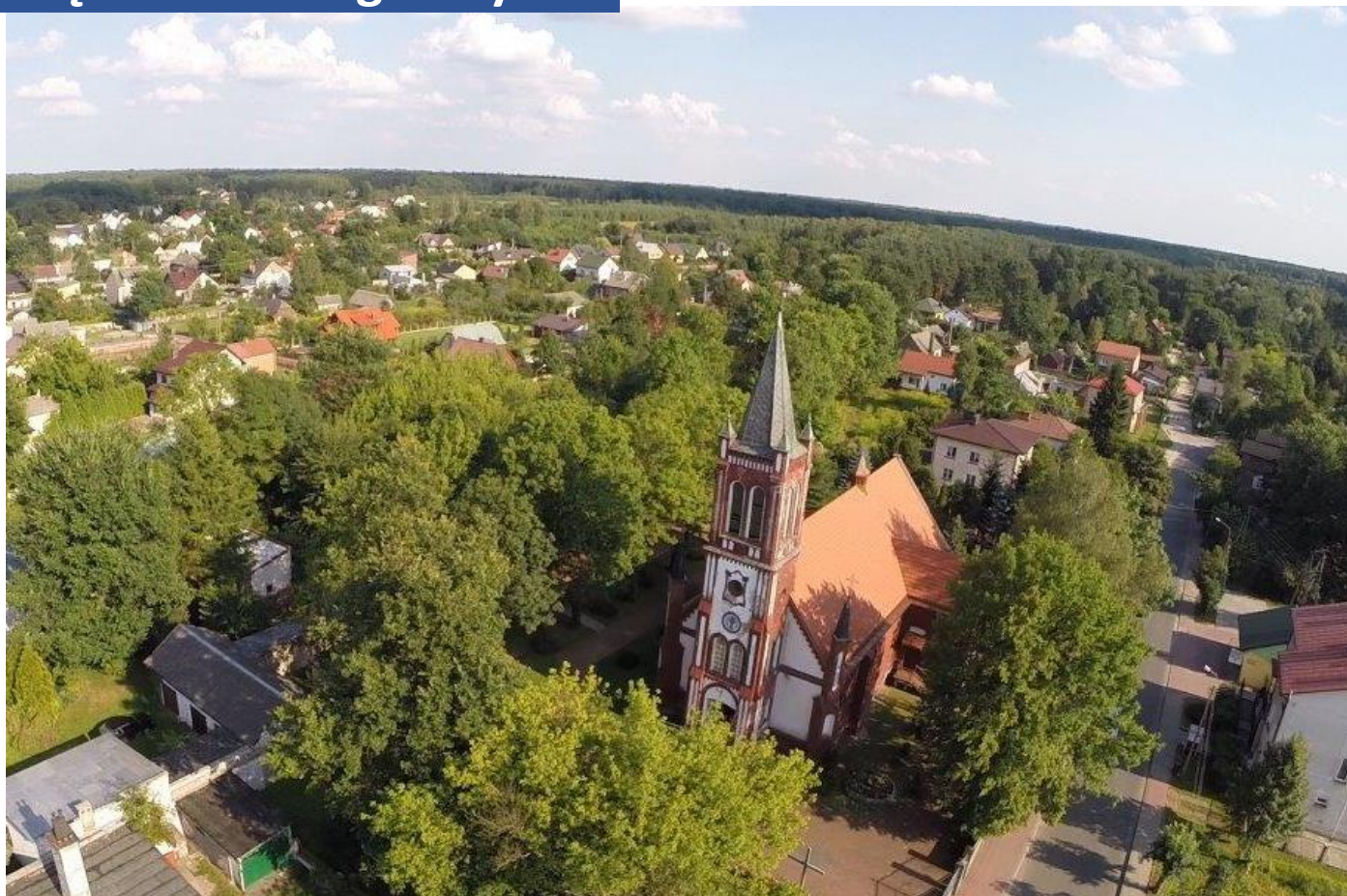
Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Przyjęcie metody ekspercko-partycypacyjnej wiązało się także z następującymi zadaniami po stronie Gminy i Doradcy:

- Gmina:
 - udostępnienie kompletnej listy materiałów literatury lokalnej,
 - zapewnienie dostępności pracowników administracji samorządowej,
 - zapewnienie dostępności pomieszczeń na spotkania z pracownikami administracji samorządowej i spotkania z mieszkańcami,
 - sprawne opiniowanie produktów prac przygotowanych przez Doradcę,
- Doradca:
 - przygotowywanie dokumentacji propozycji Strategii i treści merytorycznej ankiet i materiałów warsztatowych,
 - przeprowadzenie warsztatów,
 - naniesienie uwag Gminy do przygotowywanych propozycji prac.

Strategia Rozwoju Gminy Cegłów na lata 2015-2023 została przyjęta...

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2013 przestał obowiązywać...

2. Podstawowe informacje o Gminie Cegłów

Każda gmina posiada unikalny charakter, który jest wypadkową kilku czynników. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- położenie geograficzno-administracyjne, które w sposób znaczący określa możliwości rozwojowe gminy,
- uwarunkowania przestrzenne, determinujące rozwój poszczególnych obszarów działalności, takich jak rolnictwo czy przemysł,
- historię gminy, kształtującą tożsamość kulturową mieszkańców,
- infrastrukturę techniczną i społeczną oraz potencjał gospodarczy, które określają obecny poziom rozwoju Gminy.

2.1. Położenie geograficzno-administracyjne

Gmina Cegłów położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie mińskim na wysokości 170 m n.p.m. Teren Gminy leży w granicach Wysoczyzny Kałuszyńskiej, będącej częścią Niziny Południowopodlaskiej. Powierzchnia Gminy wynosi 9 574 ha. Ponad 30% terenu zajmują lasy miejskie, a około 60% leży w obszarze Mazowieckiego Krajobrazu Chronionego.

Rysunek 2. Położenie Gminy Cegłów na mapie Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego

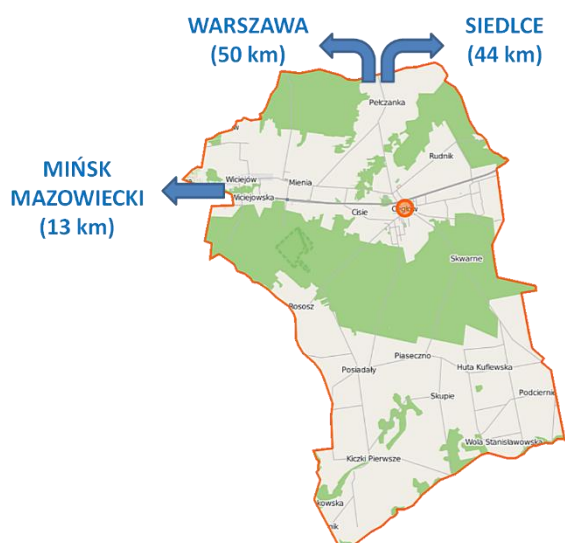
Źródło: www.ceglow.pl

Gmina Cegłów graniczy:

- od północy z gminą Jakubów,
- od północnego wschodu z gminą Kałuszyn,
- od wschodu z gminą Mrozy,
- od południa z gminą Latowicz,
- od zachodu z gminami Siennica i Mińsk Mazowiecki.

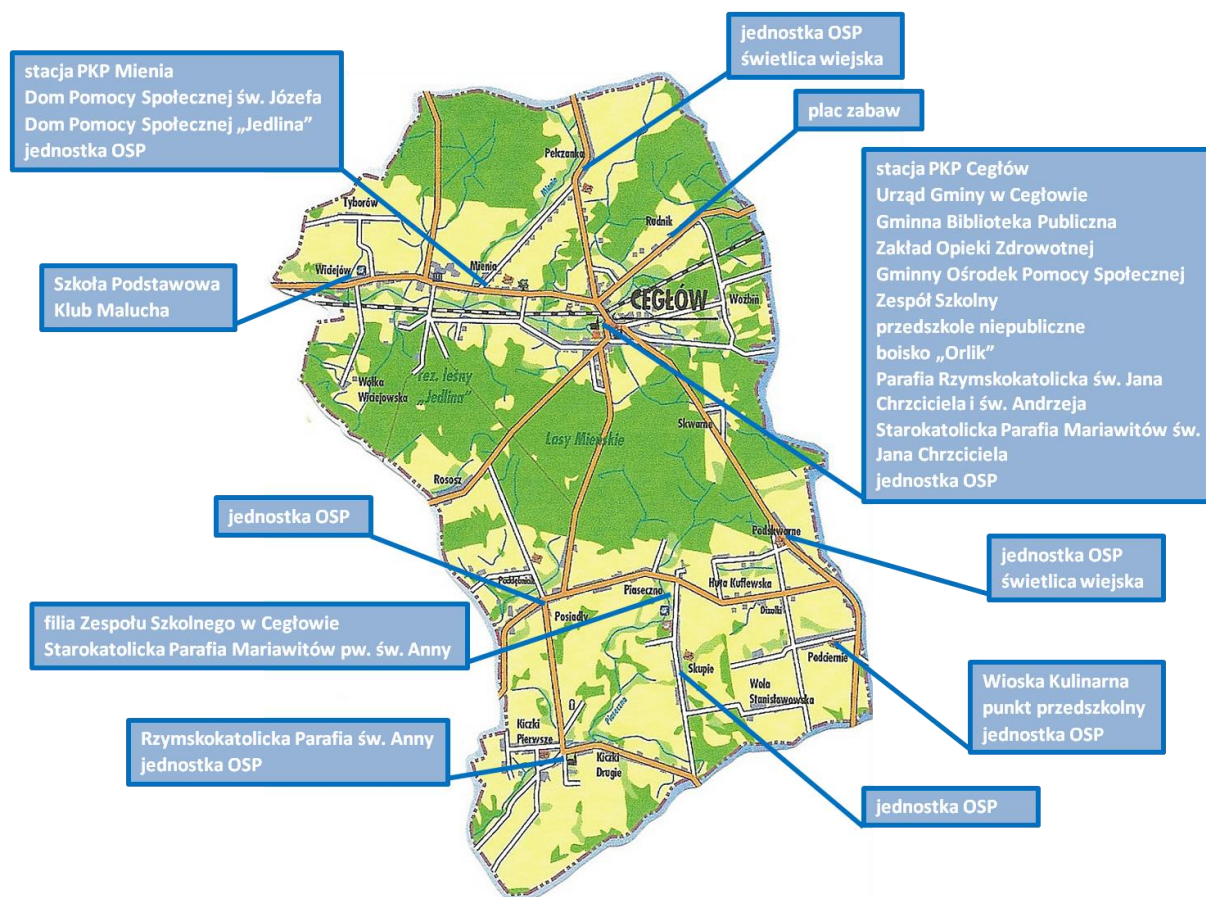
Odległość od Warszawy wynosi około 50 km, od Mińska Mazowieckiego – około 13 km, a od Siedlec – około 44 km.

Rysunek 3. Położenie Gminy Cegłów względem najważniejszych miast w regionie

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Rysunek 4. Plan Gminy Cegłów

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Cegłów to gmina wiejska, w której skład wchodzi 20 sołectw: Cegłów I, Cegłów II, Huta Kuflewska, Kiczki Pierwsze, Kiczki Drugie, Mienia, Pełczanka, Piaseczno, Podciernie, Podskwarne, Posiadały, Rososz, Rudnik, Skwarne, Skupie, Tyborów, Wiciejów, Wola Stanisławowska, Woźbin oraz Wólka Wiciejowska.

2.2. Układ przestrzenny i struktura gruntów

Głównymi dokumentami planistycznymi w Gminie są Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Cegłów, stanowiące załącznik nr 1 do Uchwały nr XLI/204/10 Rady Gminy Cegłów z dnia 21 października 2010 roku, a także Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części miejscowości Cegłów ustanowiony Uchwałą nr XVII/96/04 Rady Gminy Cegłów z dnia 27 maja 2004 roku. Opracowania te mają na celu określenie najkorzystniejszych kierunków rozwoju przestrzennego przy uwzględnieniu jej walorów ekonomicznych, ochrony walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, poprawy warunków życia mieszkańców oraz wymagań ładu przestrzennego.

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego w ramach obszaru Gminy Cegłów wyodrębniono tereny o następującym przeznaczeniu:

- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny zabudowy usługowej,

- tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej,
- tereny rolne,
- tereny zieleni i wód.

Na terenie Gminy występuje 4 843 ha użytków rolnych, 448 ha łąk i 332 ha pastwisk. Powierzchnia lasów wynosi 3 324 ha, z czego lasy państwowe zajmują powierzchnię 2 795 ha. Są one niezwykle cenne pod względem przyrodniczym, ponieważ stanowią duże zwarte kompleksy leśne o dużym zróżnicowaniu siedliskowym. Lasy prywatne o powierzchni 708 ha są natomiast kompleksami rozdrobnionymi o niewyrównanych granicach. Przeciętna powierzchnia działki leśnej wynosi 0,27 ha.

Mimo dużej łącznej powierzchni użytków rolnych znaczenie rolnictwa w gospodarce Gminy Cegłów systematycznie maleje. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest duże jego rozdrobnienie. Na gruntach ornych dominują gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego, lekkie do uprawy. Przy odpowiednim nawożeniu i agrotechnice można na nich uprawiać jęczmień i pszenicę. Gleby te występują na terenie całej Gminy. Tak samo rozmieszczone są gleby kompleksu żytniego dobrego i słabego. Natomiast gleby kompleksu pszennego dobrego, będące najlepsze pod względem jakościowym, występują na północnych obszarach Gminy we wsiach Pełczanka, Rososz i Posiadały.

2.3. Historia Gminy

Wzmianki o Cegłowie i okolicach sięgają XIV wieku. Wówczas miejscowość ta występowała pod nazwą Cebrowo i stanowiła uposażenie klasztoru augustianów w Warszawie. W 1530 roku dobra cegłowskie przeszły natomiast na własność kapituły warszawskiej. W dniu 16 lutego 1621 roku Cegłów otrzymał na mocy przywileju Zygmunta III Wazy potwierdzenie praw miejskich magdeburskich. Król uposażył miasto 15 włókami ziemi oraz zezwolił na odbywanie dwóch targów tygodniowo i trzech jarmarków rocznie. Herbem miasta stała się pieczęć kapituły warszawskiej, czyli głowa św. Jana na misie na tle siedmiu kłosów. Rada Gminy uchwałą z 1991 roku wróciła do tego historycznego herbu przyjmując go jako herb Gminy Cegłów.

W XVII wieku Cegłów był ważnym ośrodkiem rzemieślniczym i targowym, a jego rozwojowi sprzyjały przecinające się dwa trakty handlowe. Rozwój ten został jednak zahamowany na skutek wojen toczonych na ziemiach polskich w drugiej połowie XVII oraz na początku XVIII wieku. Mimo podejmowania różnych prób gospodarczego ratowania miasta oraz nadawania przywilejów miasto wegetowało i nieuchronnie chyliło się ku upadkowi, który przyspieszyła utrata przez Polskę niepodległości. Ostateczne prawa miejskie Cegłów, podobnie jak wiele okolicznych miasteczek, utracił w 1869 roku na mocy ukazu carskiego po upadku powstania styczniowego. Był to rodzaj dodatkowej kary dla społeczeństwa za poparcie powstania. W 1870 roku Cegłów formalnie stał się gminą, składającą się wówczas z wiosek i posiadłości dworskich.

Ważnym wydarzeniem, mającym wpływ na późniejszy rozwój Cegłowa, było przeprowadzenie przez jego obszar linii kolejowej z Warszawy do Terespoła w latach 1865-1867. Zaczęły osiedlać się tu wówczas nowe rodziny, w tym dużo rodzin kolejarskich z Warszawy. Wielu miejscowych gospodarzy natomiast znalazło zatrudnienie na kolei, dając początek nowej miejscowej tradycji zawodowej.

Na początku XX wieku Cegłów stał się dużym ośrodkiem powstającego wówczas ruchu religijnego mariawitów. Po wojnie natomiast bardzo rozwinęło się też życie społeczno-kulturalne i sportowe, którego głównymi organizatorami były parafie i szkoła. Powstawały również i aktywnie działały organizacje młodzieżowe.

Po drugiej wojnie światowej w Gminie Cegłów, podobnie jak w innych gminach kraju, zaczęły powstawać państwowe instytucje, tworzyła się sieć sklepów Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i „Społem”, było też sporo prywatnych punktów usługowych. W Mieni powstał natomiast Zakład Przetwórczy Prefabrykatów Budowlanych. W 1949 roku rozpoczęto proces elektryfikowania miejscowości w Gminie, w latach sześćdziesiątych powstał ośrodek zdrowia, apteka i posterunek policji, a w kolejnych latach utwardzano i asfaltowano drogi, remontowano szkoły i zakładano telefony. W 1995 roku zakończono natomiast budowę Stacji Uzdatniania Wody we wsi Piaseczno.

Po przemianach ustrojowych w 1989 roku pierwszym wójtem Gminy został Czesław Wąsowski, po roku wybrano Stanisława Pieńkowskiego, w latach 2002-2005 funkcję tę pełnił Jerzy Lisicki, a przez kolejne pięć lat – Krzysztof Miklaszewski. Od 2010 roku wójtem jest Marcin Uchman.

3. Diagnoza sytuacji Gminy Cegłów

Kluczowym aspektem nakreślania wizji rozwoju Gminy jest precyzyjna diagnoza jej bieżącej sytuacji. Analiza powinna zawierać opis najważniejszych obszarów działalności Gminy, co pozwoli na zidentyfikowanie jej potencjału rozwojowego oraz potrzeb mieszkańców.

3.1. Opis sfery demograficznej

Liczba mieszkańców Gminy Cegłów zgodnie z danymi GUS na 31.12.2014 r. wynosiła 6 217. Na przestrzeni ostatnich ośmiu lat spadła ona nieznacznie, co przedstawia tabela nr 1. Kobiety stanowią 50,44%, zaś mężczyźni – 49,56% ogółu mieszkańców Gminy. Gęstość zaludnienia to 65 osób na 1 km², co jest wynikiem stosunkowo przeciętnym w porównaniu z innymi gminami i obszarami wiejskimi powiatu mińskiego.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Cegłów w latach 2007-2014 według faktycznego miejsca zamieszkania

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	6 323	6 271	6 239	6 243	6 219	6 184	6 180	6 217
mężczyźni	3 137	3 115	3 097	3 092	3 086	3 061	3 065	3 081
kobiety	3 186	3 156	3 142	3 151	3 133	3 123	3 115	3 136

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Liczba mieszkańców Gminy według kryterium produktywności na koniec 2014 roku przedstawia się następująco:

- wiek przedprodukcyjny – 17,4% (1 082 osoby),
- wiek produkcyjny – 60,8% (3 780 osób),
- wiek poprodukcyjny – 21,8% (1 355 osób).

W odniesieniu do analogicznych danych odnotowanych dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego oraz obszaru całej Polski Gminę Cegłów charakteryzuje nieco mniej korzystna sytuacja w aspekcie procesów demograficznych, czego główną przyczyną jest niski wskaźnik urodzeń oraz duży odsetek osób starszych. Dla porównania osoby w wieku przedprodukcyjnym na koniec 2014 roku stanowiły 20,6% mieszkańców powiatu mińskiego, 18,5% mieszkańców województwa mazowieckiego oraz 18% ogółu ludności w Polsce. Dla osób w wieku produkcyjnym wskaźniki te wyniosły odpowiednio 62,1%, 62,4% i 63%, zaś dla osób w wieku poprodukcyjnym – 17,3%, 19,5% i 19%.

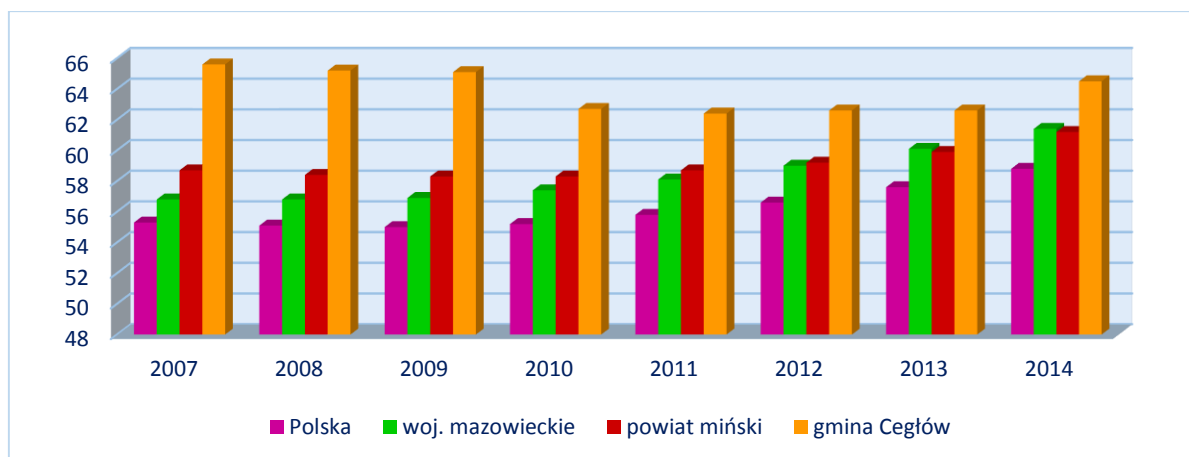
Tabela 2. Udział poszczególnych ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014

Ludność w wieku:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjnym	18,7%	18,6%	18,2%	17,7%	17,6%	17,5%	17,2%	17,4%
produkcyjnym	60,4%	60,5%	60,6%	61,4%	61,6%	61,5%	61,5%	60,8%
poprodukcyjnym	20,9%	20,8%	21,3%	20,9%	20,8%	21,0%	21,3%	21,8%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Jak pokazano w tabeli nr 2, wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Cegłów utrzymuje się na relatywnie niskim poziomie i systematycznie spadał na przestrzeni ostatnich lat, chociaż w 2014 roku odnotowano wzrost poziomu wskaźnika. Jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej nie wykazują natomiast dwa kolejne wskaźniki. Osób w wieku produkcyjnym przybywało do 2011 roku, po czym nastąpił trwający do teraz spadek. Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym podlegał natomiast okresowym wahaniom, wzrósł jednak w latach 2007-2014 łącznie o 0,9 pkt. proc.

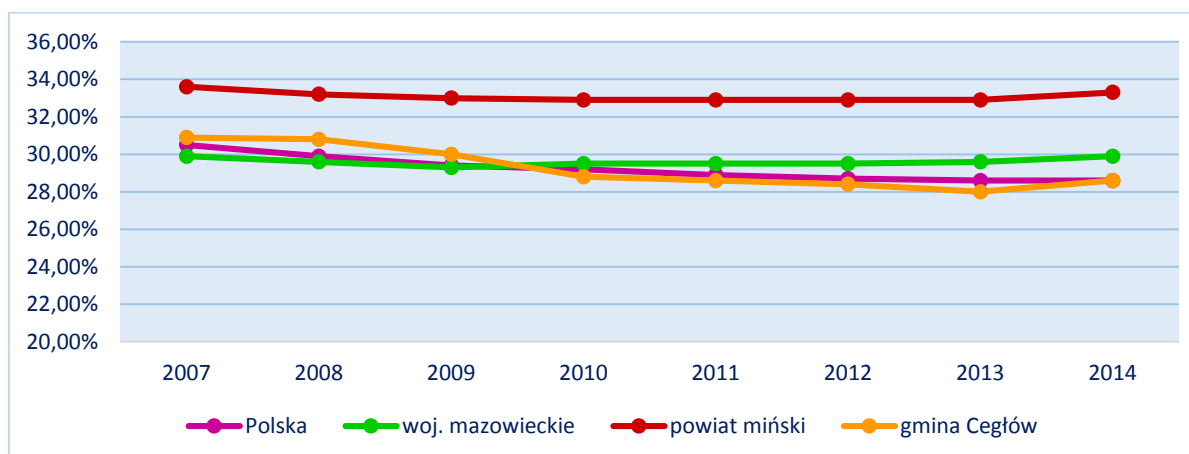
Wykres 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla Gminy Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W 2014 roku wskaźnik obciążenia demograficznego definiowany jako liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił dla Gminy Cegłów 64,5. Wykazywał on w ostatnich latach tendencję spadkową, jednak od 2012 roku zaczął wzrastać, co zostało zaprezentowane na wykresie nr 1. Dla porównania wartość tego parametru w 2014 roku wyniosła dla Polski 58,8, dla województwa mazowieckiego – 61,4, natomiast dla powiatu mińskiego – 61,2. Wyższa wartość wskaźnika w gminie Cegłów w odniesieniu do kraju i województwa wynika przede wszystkim ze znacznie większego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w łącznej liczbie mieszkańców gminy oraz mniejszego udziału osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014

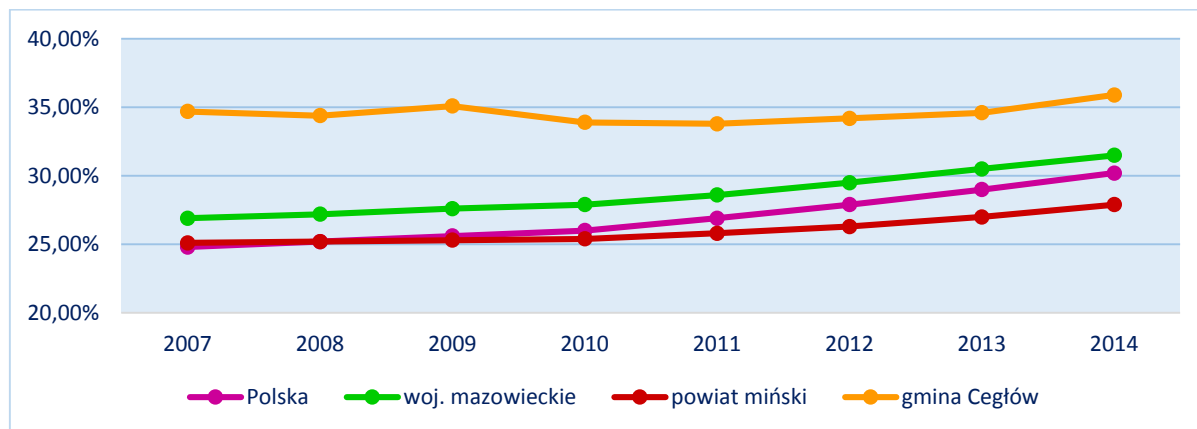

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS

Jak ukazano na wykresie nr 2, stosunek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym, określanej jako miara demograficznej młodości, systematycznie spadał na przestrzeni ostatnich lat, jednak w 2014 roku wzrósł i ukształtował się na poziomie 28,6%. Wskaźnik ten potwierdza niekorzystne trendy demograficzne w Gminie Cegłów, polegające na systematycznym spadku liczby osób mogących w przyszłości podjąć zatrudnienie. Dla porównania miara demograficznej młodości dla całej Polski na koniec 2014 roku również wyniosła 28,6%, w województwie mazowieckim pozostała na poziomie 29,9%, zaś w powiecie mińskim – 33,3%.

Wykres nr 3 przedstawia stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym, który definiuje się jako miarę demograficznej starości. Wskaźnik ten, podobnie jak sama liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, podlegał na przestrzeni ostatnich lat okresowym wahaniom. Jednak w porównaniu z 2007 rokiem wzrósł i w 2014 roku ukształtował się na wysokim poziomie 35,9%. Wartość tego parametru w tym samym okresie dla Polski to 30,2%, dla województwa mazowieckiego – 31,5%, zaś dla powiatu mińskiego – 27,9%. Potwierdza to, że sytuacja demograficzna Gminy Cegłów jest mało korzystna także na tle regionu oraz całego kraju.

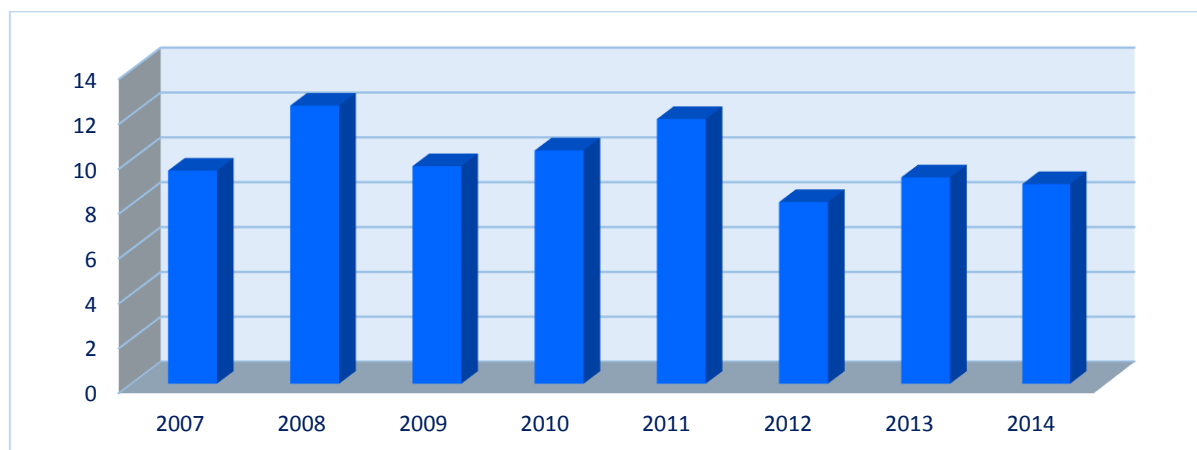
Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców wyniósł w 2014 roku 8,9. Parametr ten nie wykazywał jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej na przestrzeni ostatnich lat i podlegał okresowym wahaniom. Jego wartość w latach 2007-2014 prezentuje wykres nr 4.

Wykres 4. Wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Sytuacja demograficzna Gminy Cegłów w odniesieniu do wskaźnika urodzeń żywych nie jest korzystna na tle innych gmin powiatu mińskiego, co pokazuje tabela nr 3. W 2014 roku Gmina Cegłów odnotowała najniższą wartość tego wskaźnika, najwyższy poziom wynoszący 14 został natomiast zarejestrowany w gminie Jakubów. Także w porównaniu do analogicznych danych dla całego powiatu, województwa mazowieckiego i obszaru Polski wskaźnik urodzeń żywych Gminy Cegłów pozostaje na niezadowalającym poziomie. W 2014 roku wartość tego parametru dla powiatu mińskiego ukształtowała się na poziomie 11,7, dla województwa mazowieckiego wyniosła 10,7, natomiast dla całej Polski – 9,7.

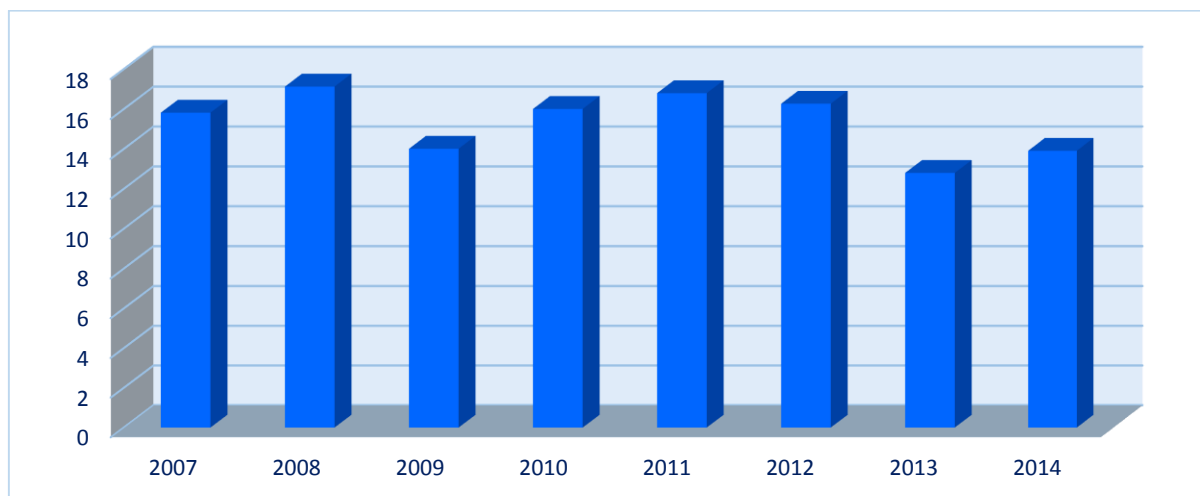
Tabela 3. Wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	10,2	10,9	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
województwo mazowieckie	10,7	11,3	11,5	11,6	10,9	10,8	10,4	10,7
powiat miński	11,9	12,3	12,7	12,0	11,8	11,6	11,6	11,7
gmina Cegłów	9,5	12,4	9,7	10,4	11,8	8,1	9,2	8,9
gmina Dębe Wielkie	13,3	10,6	15,5	13,1	13,3	12,8	12,8	12,0
gmina Dobrze	13,5	12,0	12,8	12,1	10,3	13,1	9,5	10,8
gmina Halinów	10,6	12,4	11,7	11,6	11,3	12,1	11,5	11,3
gmina Jakubów	10,9	14,8	16,8	13,5	15,0	10,8	13,0	14,0
gmina Kałuszyn	10,9	12,9	10,0	12,4	10,0	11,0	9,2	11,6
gmina Latowicz	10,3	16,4	13,7	14,1	13,3	11,6	10,4	12,6
gmina Mrozy	10,3	11,9	12,3	9,2	10,2	11,2	13,0	9,6
gmina Siennica	11,9	12,1	12,4	12,6	11,9	9,8	12,3	12,1
gmina Stanisławów	12,2	11,2	12,4	11,9	11,5	13,3	13,5	11,9

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wyższy od wskaźnika urodzeń żywych pozostaje w Gminie Cegłów wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców, który w 2014 roku wyniósł 13,91. Na przestrzeni ostatnich lat nie odnotowano jednej tendencji kształtowania się tego parametru, co zostało zaprezentowane na wykresie nr 5.

Wykres 5. Wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W porównaniu z innymi obszarami wiejskimi powiatu mińskiego wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców w Gminie Cegłów utrzymuje się na wysokim poziomie. W 2014 roku był on bowiem najwyższy w powiecie mińskim. Najniższa wartość tego parametru przypadła natomiast gminie Dębe

Wielkie, gdzie wyniosła 7,14. Wskaźnik zgonów dla Gminy Cegłów jest także wyższy w odniesieniu do analogicznych danych dla całego powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego oraz obszaru Polski, gdzie w 2014 roku pozostał na poziomie odpowiednio: 8,91, 10,05 oraz 9,78. Dane te zostały ukazane w tabeli nr 4.

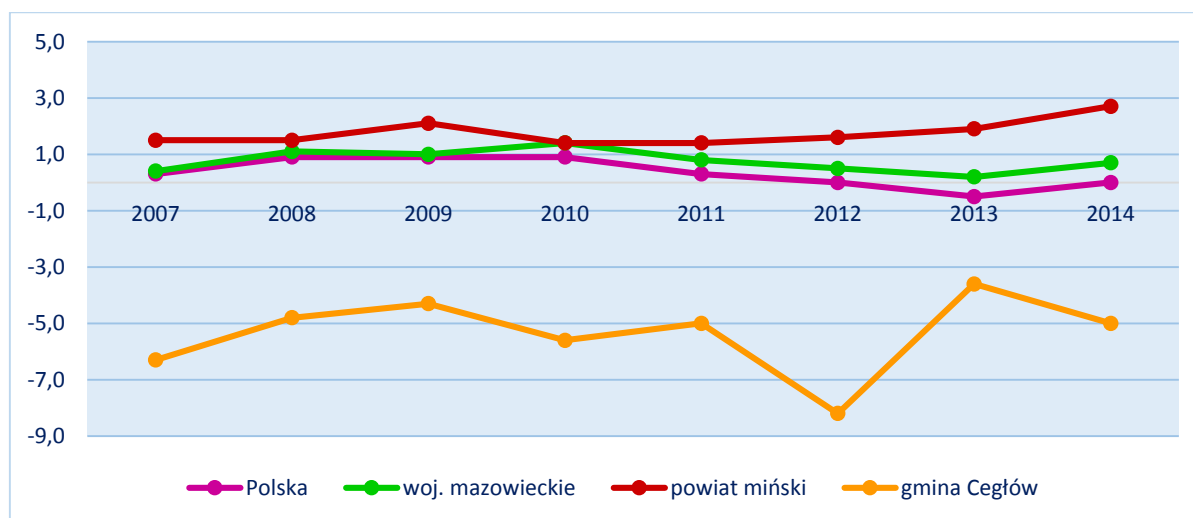
Tabela 4. Wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	9,90	9,95	10,09	9,83	9,75	9,99	10,06	9,78
województwo mazowieckie	10,22	10,26	10,49	10,16	10,06	10,29	10,22	10,05
powiat miński	10,32	10,71	10,52	10,60	10,32	9,94	9,77	8,91
gmina Cegłów	15,82	17,13	14,01	16,01	16,80	16,27	12,80	13,91
gmina Dębe Wielkie	10,97	9,39	9,02	10,95	8,61	8,23	8,65	7,14
gmina Dobrze	11,44	16,50	12,65	13,38	11,30	12,30	11,80	11,48
gmina Halinów	7,90	9,29	8,86	8,85	9,02	7,65	6,88	7,33
gmina Jakubów	11,67	12,04	15,00	12,52	13,07	11,83	11,05	12,82
gmina Kałuszyn	11,21	12,74	15,24	14,18	13,96	11,21	13,42	8,56
gmina Latowicz	11,74	14,62	16,80	17,14	13,63	16,38	12,23	9,12
gmina Mrozy	13,90	11,56	12,56	14,04	13,81	13,84	12,01	13,25
gmina Siennica	9,42	13,23	9,56	10,56	14,74	12,38	12,29	9,27
gmina Stanisławów	10,90	9,77	11,90	9,86	11,37	9,45	8,02	8,27

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W wyniku wskazanej powyżej różnicy pomiędzy wskaźnikiem urodzeń żywych i wskaźnikiem zgonów Gmina Cegłów charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym. W 2014 roku wskaźnik przyrostu naturalnego ukształtował się na poziomie -5‰. Dla porównania przyrost naturalny dla całego kraju utrzymał się na zerowym poziomie, dla województwa mazowieckiego parametr ten wyniósł 0,7‰, zaś dla powiatu mińskiego pozostał na poziomie 2,7‰. Wskaźnik przyrostu naturalnego podlegał w ostatnich latach okresowym wahaniom, stale pozostawał jednak wartością ujemną. Powyższe dane zostały zestawione w tabeli nr 5 oraz na wykresie nr 6.

Wykres 6. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014 w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

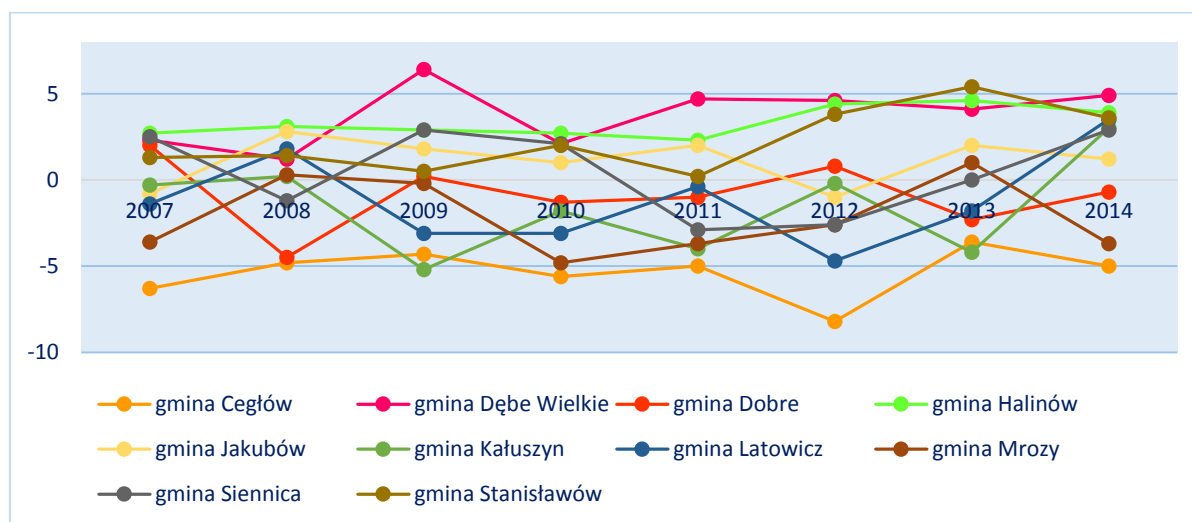
Tabela 5. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014 w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	0,3	0,9	0,9	0,9	0,3	0	-0,5	0
województwo mazowieckie	0,4	1,1	1,0	1,4	0,8	0,5	0,2	0,7
powiat miński	1,5	1,5	2,1	1,4	1,4	1,6	1,9	2,7
gmina Cegłów	-6,3	-4,8	-4,3	-5,6	-5,0	-8,2	-3,6	-5,0

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wskaźnik przyrostu naturalnego Gminy Cegłów pozostaje najniższym w powiecie. Najwyższą wartość zarejestrowano natomiast w gminie Dębe Wielkie, gdzie ukształtowała się ona na poziomie 4,9%. Na wykresie nr 7 zostało zobrazowane, jak parametr ten kształtował się w gminach powiatu mińskiego. Niski wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Cegłów jest kolejnym dowodem jej niekorzystnej sytuacji demograficznej.

Wykres 7. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Pozytywnym aspektem sytuacji demograficznej Gminy Cegłów jest natomiast dodatnie saldo migracji w ruchu wewnętrznym. Rośnie ono systematycznie od 2012 roku, a w 2014 roku ukształtowało się na poziomie ponad dwa razy większym niż w roku poprzednim. Wskazuje to na atrakcyjność Gminy Cegłów w kontekście wyboru miejsca zamieszkania dla osób przybywających z obszaru województwa i kraju. Obecnie jednak to dodatnie saldo generowane jest w dużej mierze przez osiedlające się w Gminie Cegłów osoby w wieku poprodukcyjnym, dlatego konieczne jest podejmowanie działań zachęcających także młodych ludzi do zamieszkania na terenie Gminy. Wskaźnik salda migracji w ruchu zagranicznym utrzymuje się od 2012 roku na zerowym poziomie. Zmiany salda migracji na pobyt stały zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zewnętrznym, w latach 2007-2014 zostały zaprezentowane w tabeli nr 6.

Tabela 6. Saldo migracji na pobyt stały dla Gminy Cegłów w ruchu wewnętrznym i zagranicznym w latach 2007-2014

Saldo migracji na pobyt stały	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
w ruchu wewnętrznym ogółem	21	-6	-2	28	6	13	18	43
w ruchu zagranicznym ogółem	2	0	0	0	1	0	0	0

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

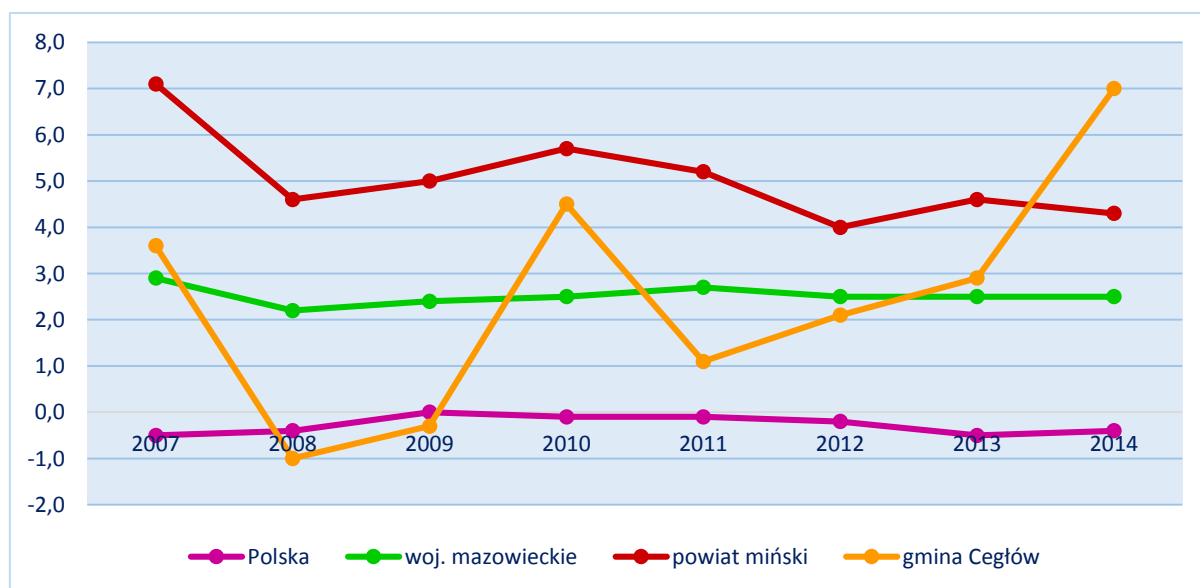
Jak przedstawiono w tabeli nr 7 oraz na wykresie nr 8, wskaźnik salda migracji na 1 000 mieszkańców w roku 2014 wynosił dla Polski -0,4, dla województwa mazowieckiego kształtował się na poziomie 2,5, zaś dla powiatu mińskiego przyjął wartość 4,3. W powiecie mińskim najwyższą wartość tego parametru odnotowano w 2014 roku w gminie Halinów, gdzie wyniósł on 15,7. Na wysokim poziomie równym 11,7 pozostał także w gminie Dębe Wielkie. Najniższe saldo migracji na 1 000 mieszkańców wynoszące -4,2 zarejestrowano natomiast w gminie Latowicz. W odniesieniu do tych danych sytuacja Gminy Cegłów, gdzie parametr ten kształtował się na poziomie 7,0, jest bardzo korzystna, Gmina zajmuje bowiem trzecie miejsce spośród wszystkich gmin w powiecie.

Tabela 7. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i kraju

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	-0,5	-0,4	0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
województwo mazowieckie	2,9	2,2	2,4	2,5	2,7	2,5	2,5	2,5
powiat miński	7,1	4,6	5,0	5,7	5,2	4,0	4,6	4,3
gmina Cegłów	3,6	-1,0	-0,3	4,5	1,1	2,1	2,9	7,0
gmina Dębe Wielkie	13,2	9,2	7,4	11,6	14,5	7,0	13,9	11,7
gmina Dobrze	-0,8	1,7	-1,2	-1,5	-1,8	0,8	0,5	-0,5
gmina Halinów	38,8	16,7	19,8	19,2	20,0	14,5	15,4	15,7
gmina Jakubów	1,8	0,6	1,0	2,4	3,0	-1,2	-1,0	-1,6
gmina Kałuszyn	-3,6	-0,8	-2,0	-2,3	-7,6	1,7	-1,5	0,7
gmina Latowicz	1,6	-3,1	-2,2	-4,9	-0,2	4,2	-2,6	-4,2
gmina Mrozy	4,4	2,1	4,9	1,4	5,0	0,7	3,2	0,7
gmina Siennica	3,2	7,3	3,1	2,2	7,8	3,5	1,4	2,5
gmina Stanisławów	4,2	2,6	8,5	-0,9	5,4	5,6	1,2	3,3

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wykres 8. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w Gminie Cegłów w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i kraju

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Analizując prognozy liczby ludności całego powiatu mińskiego należy stwierdzić, że liczba ta będzie systematycznie wzrastać. Według szacunków GUS zaludnienie powiatu w 2025 roku ukształtuje się na poziomie 159 777, a w 2045 roku wyniesie już 169 473. Dla porównania liczba mieszkańców w 2014 roku wyniosła 150 889. Podobna tendencja prognozowana jest także dla całego województwa mazowieckiego, jednak tutaj wzrost powinien utrzymać się tylko do 2030 roku, potem następować będzie spadek populacji.

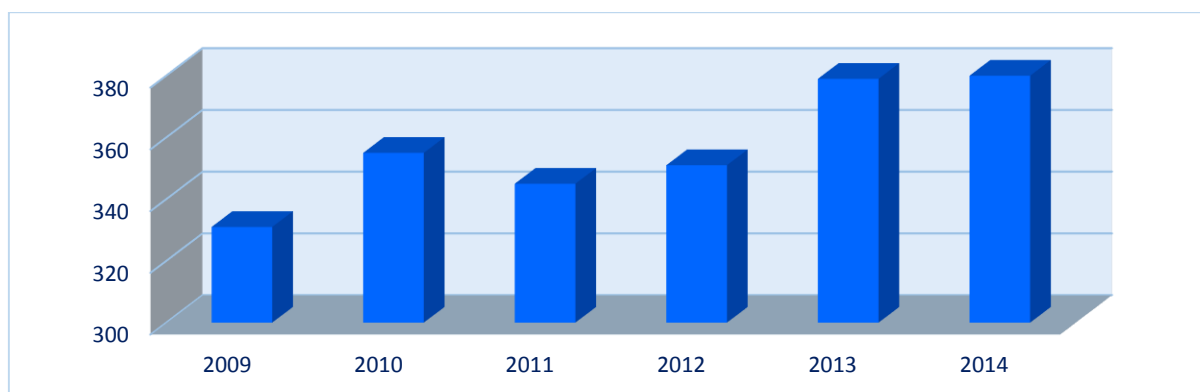
Powyższe dane pozwalają sądzić, że trend wzrostu liczby ludności może dotyczyć także samej Gminy Cegłów. Boryka się ona obecnie z problemami demograficznymi, objawiającymi się ujemnym przyrostem naturalnym i wysokim wskaźnikiem obciążenia demograficznego. Z drugiej jednak strony Gmina charakteryzuje się dodatnim saldem migracji, którego wartość w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców jest nieco wyższa od wartości dla całego województwa mazowieckiego. Wysokie saldo migracji łagodzące skutki ujemnego przyrostu naturalnego może stanowić szansę dla Gminy. Sytuacja ta wymusza jednak konieczność tworzenia i dostosowywania warunków społecznych oraz gospodarczych Gminy do potrzeb osób wybierających ją jako miejsce stałego zamieszkania i pracy, co w szczególności tyczy się osób w wieku produkcyjnym. Działania te pozwolą na zwiększenie atrakcyjności Gminy Cegłów w odniesieniu do innych gmin powiatu mińskiego.

3.2. Opis sfery gospodarczej

3.2.1. Potencjał gospodarczy

Według danych GUS na koniec 2014 roku na terenie Gminy Cegłów podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON było 380, z czego zdecydowaną większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Od 2012 roku liczba podmiotów systematycznie rośnie, co pokazuje wykres nr 9. Wzrost ten jednak w dużej mierze spowodowany jest działaniami pracodawców zachęcających pracowników do zakładania własnych działalności gospodarczych.

Wykres 9. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w Gminie Cegłów w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W strukturze prowadzonej działalności dominują przedsiębiorstwa prywatne, które stanowią ok. 96,05% wszystkich podmiotów. Główne działalności gospodarcze na terenie Gminy Cegłów według PKD to:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (sekcja G) – 97 podmiotów,
- budownictwo (sekcja F) – 56 podmiotów,
- przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) – 40 podmiotów,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M) – 37 podmiotów.

Tabela 8. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	967	985	981	1 015	1 004	1 032	1 057	1 071
województwo mazowieckie	1 209	1 248	1 238	1 293	1 277	1 319	1 364	1 391
powiat miński	824	849	825	863	856	886	904	920
gmina Cegłów	508	518	531	569	555	568	613	611
gmina Dębe Wielkie	743	804	834	848	875	892	904	908
gmina Dobrze	522	538	566	589	589	609	614	622
gmina Halinów	775	812	874	925	944	981	1 007	1 054
gmina Jakubów	537	601	596	667	676	697	719	695
gmina Kałuszyn	756	770	719	761	714	731	770	733
gmina Latowicz	357	367	361	377	412	430	438	458
gmina Mrozy	591	587	528	577	580	613	610	630
gmina Siennica	423	445	455	464	451	507	524	564
gmina Stanisławów	518	526	523	551	552	550	563	591

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 000 mieszkańców w Gminie Cegłów ukształtował się w 2014 roku na poziomie 611. Był tym samym niższy od wartości wskaźnika dla powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i całej Polski, gdzie przyjął kolejno wartości 920, 1 391 i 1 071, co pokazuje tabela nr 8. W odniesieniu do innych gmin w powiecie wskaźnik dla Gminy Cegłów utrzymał się na umiarkowanym poziomie. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie Halinów, gdzie ukształtował się on na poziomie 1 054. Najniższą wartość parametru, wynoszącą 458 zarejestrowano natomiast w gminie Latowicz.

Konieczne jest dalsze wprowadzenie przez Gminę zachęt gospodarczych dla przedsiębiorców oraz tworzenie przyjaznych warunków dla prowadzenia działalności. Działania te pozwolą na zwiększenie liczby aktywnie działających podmiotów gospodarczych.

Rysunek 5. Targowisko w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

3.2.2. Poziom bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Cegłów od 2010 roku systematycznie wzrastała, jednak w 2014 roku ukształtowała się na poziomie 234, co oznaczało spadek o ponad 10% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności według faktycznego miejsca zamieszkania. Bezrobotnych mężczyzn było 128, czyli więcej niż bezrobotnych kobiet, których liczba wyniosła 106. Dane te zostały ukazane w tabeli nr 9.

Tabela 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

Zarejestrowani bezrobotni	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ogółem	183	123	123	159	173	246	265	234
mężczyźni	90	68	79	100	89	124	135	128
kobiety	93	55	44	59	84	122	130	106

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do danych dotyczących liczby zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie mińskim, województwie mazowieckim i Polsce sytuacja na rynku pracy w Gminie Cegłów nie odbiega

od tendencji powiatowych, wojewódzkich i krajowych. W każdej z wymienionych wyżej jednostek terytorialnych na przestrzeni ostatnich lat odnotowywano wzrost poziomu bezrobocia, w 2014 roku nastąpił jednak jego spadek.

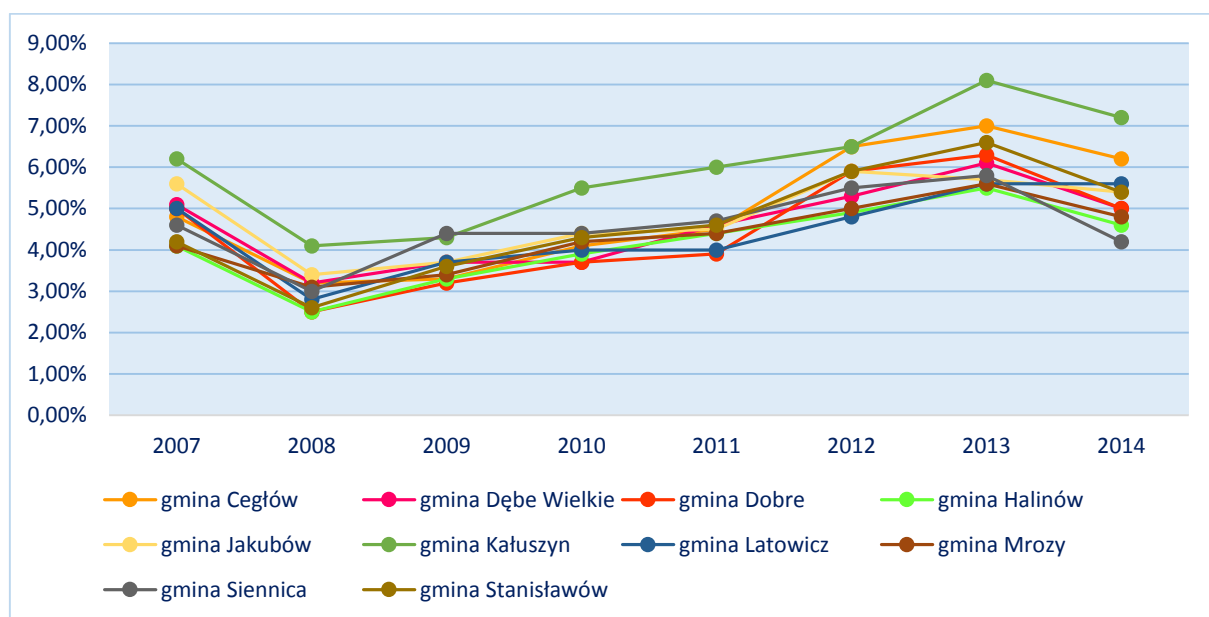
Tabela 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Cegłów w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i całego kraju w latach 2007-2014

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	7,1%	6,0%	7,7%	7,9%	8,0%	8,7%	8,8%	7,5%
województwo mazowieckie	6,6%	5,4%	6,7%	7,1%	7,4%	8,2%	8,5%	7,6%
powiat miński	4,9%	3,3%	4,0%	4,5%	4,8%	5,7%	6,3%	5,3%
gmina Cegłów	4,8%	3,2%	3,3%	4,1%	4,5%	6,5%	7,0%	6,2%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Cegłów w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wzrastał systematycznie na przestrzeni ostatnich lat, spadł jednak w 2014 roku i ukształtował się na poziomie 6,2%. Był tym samym niższy od wartości odnotowanej dla województwa mazowieckiego i całego kraju, ale przyjął wyższą wartość w porównaniu z powiatem mińskim, co zostało zaprezentowane w tabeli nr 10.

Wykres 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014

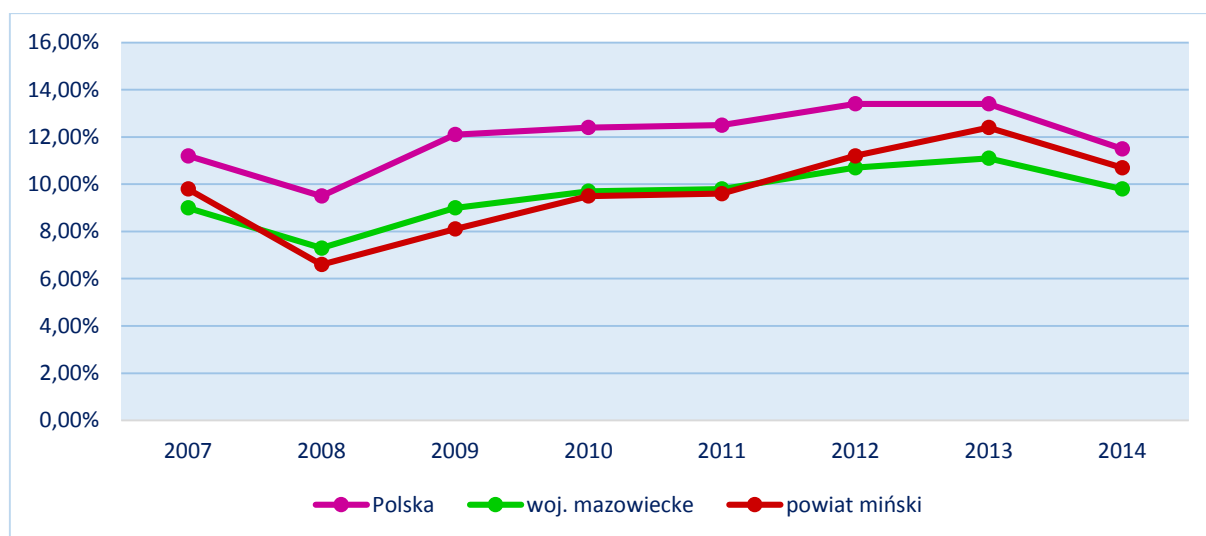

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Jak wynika z wykresu nr 10, sytuacja Gminy Cegłów w odniesieniu do stosunku zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym jest umiarkowanie korzystna w porównaniu do innych gmin i obszarów wiejskich powiatu mińskiego. Wskaźnik ten w 2014 roku najwyższą wartość dla gminy Kałuszyn, gdzie ukształtował się na poziomie 7,2%. Najniższy jego poziom, wynoszący 4,2%, odnotowano natomiast w gminie Siennica.

Dane statystyczne dotyczące stopy bezrobocia rejestrowanego dostępne są dla powiatów, województw i kraju. Brak danych dla gmin uniemożliwia prezentację porównawczą Gminy Cegłów na tle nadrzędnych struktur terytorialnych.

Wykres 11. Stopa bezrobocia dla powiatu mińskiego na tle województwa mazowieckiego i całego kraju w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Według danych GUS stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatu mińskiego wyniosła w 2014 roku 10,7%, co oznacza znaczny spadek w porównaniu z rokiem poprzednim. Dla porównania wskaźnik ten wyniósł dla województwa mazowieckiego 9,8%, zaś dla całego kraju ukształtował się na poziomie 11,5%. Zarówno dla powiatu, jak i dla województwa oraz Polski, wykazywał tendencję wzrostową, która odwróciła się dopiero w 2014 roku. Zmiany tego wskaźnika na przestrzeni lat zostały zaprezentowane na wykresie nr 11.

3.2.3. Turystyka

Gmina Cegłów posiada walory turystyczne w postaci środowiska przyrodniczego i wielu dóbr kultury materialnej. Na terenie Gminy co prawda nie występują większe zbiorniki wodne, a w okolicznych rzekach nie można się kąpać, gdyż są zbyt wąskie i płytkie, jednak sama obecność rzek, zróżnicowana rzeźba terenu oraz duże kompleksy leśne są niewątpliwym walorem turystycznym gminy.

Ponad trzydzieści procent powierzchni Gminy zajmuje zwarty obszar lasów mieńskich z dobrze urządzonymi drogami do uprawiania turystyki rowerowej. W lasach tych, na powierzchni 70,4 ha, znajduje się rezerwat „Jedlina”, który jest największym zwartym obszarem jodły na północ od Gór Świętokrzyskich. Około 60% terenu gminy leży w obszarze Mazowieckiego Chronionego Krajobrazu, którego jednym z elementów jest malownicza pradolina rzeki Mieni – dopływu Świdra.

Najciekawszym zabytkiem w Gminie jest kościół parafialny św. Jana Chrzciciela i św. Andrzeja apostoła z I połowy XIV wieku, przebudowany od podstaw w początkach XVII wieku w stylu późnogotyckim. Wewnątrz kościoła znajduje się ołtarz główny z figurami pochodzącymi z początku XVI wieku oraz renesansowy łuk tęczowy z zamieszczonymi na nim zabytkowymi rzeźbami. Na cmentarzu przykościelnym znajduje się natomiast XVIII-wieczna dzwonnica. Spośród innych zabytków Gminy Cegłów na uwagę zasługują między innymi kościół mariawicki w Cegłowie, drewniany kościół w Kiczkach, zabytkowy młyn wodny czy dwór pochodzący z przełomu XIX i XX wieku.

Rysunek 6. Kościół rzymskokatolicki w Cegłowie

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Cegłowie.

Na terenie Gminy Cegłów spotkać można różnorodne kapliczki, figury i krzyże przydrożne, które są charakterystyczne dla terenów wschodniego Mazowsza i bardzo urozmaicają krajobraz. Występują tu także miejsca pamięci narodowej oraz pomniki przyrody.

Walory turystyczne, a także bliska odległość do Mińska Mazowieckiego i Warszawy oraz doskonałe powiązania kolejowe i drogowe, sprawiają, że Gmina Cegłów jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku. Wypoczynek ten rozwija się głównie w formie indywidualnego budownictwa letniskowego zlokalizowanego w różnych wsiach w gminie. Baza gastronomiczna w postaci baru i pizzerii mieści się w Cegłowie. Turyści mogą także korzystać ze sklepów spożywczych i przemysłowych.

Gmina może rozwijać swoją atrakcyjność turystyczną przede wszystkim poprzez rozszerzenie oferty imprez kulturalnych, promocję turystyczną Gminy, zachęty do tworzenia kwater agroturystycznych oraz budowę ścieżek rowerowych łączących najcenniejsze zabytki, miejsca pamięci narodowej i atrakcje przyrodnicze.

3.2.4. Produkty regionalne

Znaną potrawą wyrabianą w regionie są pierogi wykonane z cienko rozwałkowanego ciasta, wypełnionego kapustą, boczkiem lub słoninką, kaszą jaglaną i grzybami, a następnie zapiekanego, zwane powszechnie „sójkami mazowieckimi”. Przepisy przyrządzania tego produktu mają ponad stuletnią tradycję i są przekazywane z pokolenia na pokolenie. Tradycja wypieku sójki mazowieckiej jest obecnie pieczołowicie kultywowana, a potrawy tej można spróbować na różnego rodzaju festynach gminnych i konkursach kulinarnych promujących region.

Rysunek 7. Sójka mazowiecka

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Produktem regionalnym, z którego słynie Gmina Cegłów, jest również kozi ser twarogowy, który w dniu 31 maja 2012 roku został wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Rysunek 8. Kozi ser twarogowy

Źródło: www.facebook.com/Kozi-ser-twarogowy-z-Ceglowa

Zewnętrzne udogodnienia komunikacyjne stwarzają mieszkańcom Gminy, a zwłaszcza jej północnej części, gdzie mieszka ponad połowa jej ludności, dobre warunki dojazdu do miejsca pracy i nauki w Mińsku Mazowieckim, Warszawie oraz innych większych miejscowościach.

3.3.2. Drogi gminne

Łączna długość dróg gminnych wynosi 54,46 km. Zapewniają one powiązania pomiędzy wioskami w Gminie. Zostały one zestawione w tabeli nr 12.

Tabela 12. Wykaz dróg gminnych w Gminie Cegłów

Numer drogi	Nazwa drogi
nr 220101W	Cegłów – Woźbin – gr. gminy Mrozy – Wola Rafałowska
nr 220102W	Kiczki I – gr. gminy Siennica (Dzielnik)
nr 220103W	Kiczki I – gr. gminy Siennica (Żaków)
nr 220104W	Posiadały – dr. gminna nr 220111W – Mienia
nr 220105W	Mienia – Cegłów
nr 220106W	Pęczanka – Mienia
nr 220107W	Rudnik – Woźbin – dr. gminna nr 220101W
nr 220108W	Skwarne – Piaseczno – Kiczki
nr 220109W	Kiczki – gr. gminy Siennica (Siodło)
nr 220110W	Piaseczno – Skupie – Kiczki
nr 220111W	Mienia PGR – gr. gminy Siennica (Patok Łękawicki)
nr 220112W	Wiciejów – Tyborów – gr. gminy Mińsk Mazowiecki (Budy Barcząckie)
nr 220113W	Podciernie – Skupie
nr 220114W	Cegłów – Woźbin – gr. gminy Mrozy
nr 220115W	Podskwarne – Podciernie – Wola Stanisławowska
nr 220116W	Wiciejów – Wólka Wiciejowska

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cegłów.

Problem złego stanu technicznego dróg w Gminie Cegłów dotyczy przede wszystkim właśnie dróg gminnych. Duża część z nich posiada jeszcze nawierzchnię gruntową oraz nie posiada uregulowanej szerokości pasa drogowego, co może znacząco utrudniać komunikację samochodową. Innym często pojawiającym się utrudnieniem jest także brak chodników i ścieżek rowerowych.

Władze Gminy dostrzegają potrzebę budowy i modernizacji dróg gminnych w celu utworzenia sprawnego ciągu komunikacyjnego z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi oraz obszarami aktywizacji gospodarczej, a także budowę chodników, parkingów i zagospodarowanie placów publicznych. Za podstawowy warunek rozwoju przestrzennego Gminy uznaje się wyposażenie dróg w nawierzchnię twardą asfaltową o odpowiednich parametrach technicznych oraz budowę chodników dla pieszych w celu bezpośredniej poprawy ich bezpieczeństwa.

Władze Gminy sukcesywnie, w miarę posiadanych środków, podejmują działania polegające na przebudowie bądź modernizacji dróg, mające na celu poprawę ich jakości. W samym 2014 roku na remonty dróg gminnych wydano środki w wysokości 1 116 314,17 zł.

W wyniku realizacji inwestycji drogowych stale poprawia się jakość oraz dostępność regionalnego układu komunikacyjnego i transportowego. Sprzyja to rozwojowi gospodarczemu i społecznemu Gminy poprzez zwiększenie spójności regionu, zredukowanie czasu i kosztów transportu

oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Może to także przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy.

Rysunek 10. Droga gminna

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

3.3.3. Drogi powiatowe

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 47,76 km. Zapewniają one dobre powiązania Gminy z drogami krajowymi i wojewódzkimi oraz z sąsiadującymi gminami, poprawiając jednocześnie komunikację pomiędzy większością największych wsi w Gminie a miejscowością gminną. Drogi powiatowe w Gminie Cegłów prezentuje tabela nr 13.

Tabela 13. Wykaz dróg powiatowych w Gminie Cegłów

Numer drogi	Nazwa drogi
nr 2229W	Jędrzejów – Cegłów – Latowicz
nr 2230W	Mińsk Mazowiecki – Cegłów – Mrozy
nr 2240W	Kiczki – Kamionka – Wymyśle
nr 2241W	Posiadały – Kiczki – Waliska
nr 2242W	Stara Wieś – Piaseczno – Kuflew
nr 2243W	Posiadały – Cegłów
nr 2244W	Siennica – Rososz – Cegłów
nr 2228W	Ignaców – Mienia

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cegłów.

Wszystkie drogi powiatowe w Gminie Cegłów posiadają nawierzchnię twardą. Podobnie jak w przypadku dróg gminnych, także część dróg powiatowych charakteryzuje się jednak słabą jakością, utrudniającą komunikację. Podejmowane są jednak działania mające na celu zmianę tego stanu rzeczy. Władze powiatu przygotowują między innymi projekt przebudowy głównego ciągu komunikacyjnego drogi nr 2230W na odcinku Cegłów – Mienia. Wzdłuż drogi planowana jest budowa ciągu pieszo-rowerowego oraz modernizacja nawierzchni wraz z systemem odwodnienia.

3.3.4. Drogi wojewódzkie i krajowe

Na północ od granicy Gminy przebiega droga krajowa nr 2, będąca polską częścią międzynarodowego szlaku komunikacyjnego E30 z Cork w Irlandii do Omska w Rosji. W Polsce droga przebiega równoleżnikowo przez obszar pięciu województw: lubuskiego, wielkopolskiego, łódzkiego, mazowieckiego i lubelskiego. W województwie mazowieckim biegnie od granicy województwa przez Sochaczew, Ożarów Mazowiecki, Warszawę, Mińsk Mazowiecki i Siedlce, następnie prowadzi do granicy województwa lubelskiego, a dalej do granicy polsko-białoruskiej w Terespolu. W okolicach Mińska Mazowieckiego droga ma status autostrady, jest też częścią obwodnicy tego miasta. Na odcinku od Warszawy aż do węzła w Stojadłach, czyli odcinku o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców Gminy Cegłów, droga nie ma nawet statusu drogi ekspresowej, składa się bowiem z jednej jezdni z dwoma pasami ruchu. Odcinek przeszedł jednak modernizację, która polegała między innymi na wydzieleniu pasów do lewoskrętów oraz odseparowaniu ruchu pieszo-rowerowego od ruchu samochodowego, co przyczyniło się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W bezpośrednim sąsiedztwie Gminy Cegłów przebiega również odcinek drogi krajowej nr 92, który łączy obydwie końce obwodnicy Mińska Mazowieckiego. Odcinek ten łączy Choszczówkę Stojecką, centrum Mińska Mazowieckiego oraz Kałuszyn. Ma on szczególnie duże znaczenie dla mieszkańców północnych obszarów Gminy Cegłów, którzy właśnie tą drogą przedostają się do Mińska Mazowieckiego, a następnie mogą kontynuować podróż drogą krajową nr 2 do Warszawy.

Poza granicami Gminy, od strony południowo-zachodniej, przebiega natomiast droga wojewódzka nr 802 łącząca Mińsk Mazowiecki z Seroczynem.

Taki układ dróg krajowych i wojewódzkich w bliskim sąsiedztwie Gminy Cegłów zapewnia jej mieszkańcom znaczące udogodnienia komunikacyjne oraz możliwość dojazdu do miejsca pracy i nauki w większych miejscowościach w regionie.

3.3.5. Komunikacja publiczna

Największe znaczenie w komunikacji zbiorowej na terenie Gminy posiada kolej. Dwa przystanki kolejowe w Cegłowie oraz w Mieni pozwalają na połączenie przede wszystkim z Warszawą i Mińskiem Mazowieckim, a także z Siedlcami i Mrozami. Duża częstotliwość kursowania pociągów, zwłaszcza w godzinach szczytu porannego i popołudniowego, stwarza możliwość dogodnych dojazdów do pracy i nauki dla młodzieży kształcącej się na poziomie ponadgimnazjalnym. Część pasażerów, z terenów bardziej oddalonych, dojeżdża do stacji rowerem lub prywatnym samochodem, a następnie kontynuuje podróż pociągiem.

Gmina Cegłów nie posiada własnej zorganizowanej komunikacji publicznej. Mieszkańcy korzystają jednak z usług przewoźników prywatnych świadczących usługi komunikacji autobusowej na terenie powiatu mińskiego. Opis działalności tych przewoźników prezentuje tabela nr 14.

Tabela 14. Przewoźnicy świadczący usługi komunikacji autobusowej na terenie Gminy Cegłów

Nazwa przewoźnika	Opis działalności
Mobilis	Przedsiębiorstwo funkcjonujące wcześniej jako PKS Mińsk Mazowiecki jest podstawowym podmiotem świadczącym usługi komunikacji autobusowej w Gminie Cegłów oraz w całym powiecie mińskim. Mieszkańcy samego Cegłowa mogą przedostać się do Mińska Mazowieckiego, Mrozów, Siennicy oraz większości mniejszych miejscowości w regionie, co umożliwia dojazd do miejsca pracy czy nauki. Mobilis oferuje także kursy do i z Warszawy.
Rapit	Przewoźnik oferuje pasażerom transport dwiema regularnymi liniami autobusowymi, które umożliwiają komunikację pomiędzy ważniejszymi miejscowościami powiatu mińskiego, a także przedostanie się do i z Warszawy. W Gminie Cegłów autobusy Rapit dojeżdżają jednak jedynie do wsi położonych w jej południowej części.
Bags	Przewoźnik oferuje pasażerom trzy regularne linie autobusowe, spośród których dla mieszkańców Gminy Cegłów najważniejszą rolę odgrywa linia: Mińsk Mazowiecki – Cegłów – Mrozy – Rudka.
Rorbi Tour	Przewoźnik oferuje transport przede wszystkim do Mińska Mazowieckiego, Grodziska, Mrozów oraz Warszawy. Szczególnie istotne dla mieszkańców Gminy są kursy relacji Podskwarne – Cegłów – Pełczanka – Mińsk Mazowiecki.

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie informacji pochodzących ze stron internetowych przewoźników.

Komunikacja autobusowa, prowadzona głównie w ciągu dróg powiatowych, wciąż odgrywa znaczącą rolę w funkcjonowaniu transportu zbiorowego w Gminie Cegłów, chociaż w ostatnich latach rola ta zmniejsza się ze względu na rosnącą liczbę samochodów prywatnych oraz uruchamianie prywatnych linii obsługiwanych mikrobusami, które są w stanie kursować częściej niż duże autobusy.

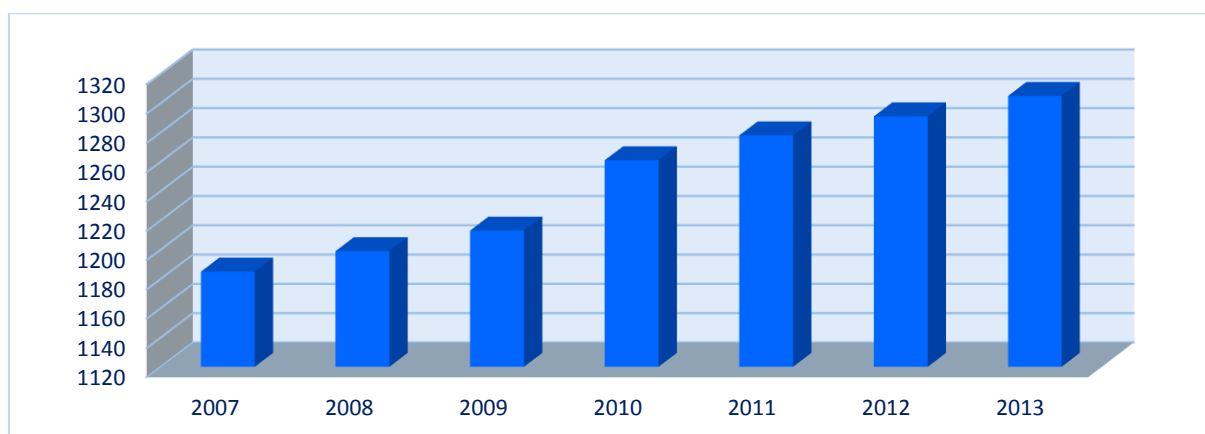
Niezależnie od zorganizowanej komunikacji autobusowej transport uczniów do szkół podstawowych i gimnazjów zapewniają szkoły we własnym zakresie.

3.3.6. Ciepłownictwo

Prowadzenie wielowymiarowej polityki związanej z utrzymaniem zasobów przyrodniczych i ograniczanie skutków emisji zanieczyszczeń środowiska należy do kompetencji gmin. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska jako jeden z priorytetowych elementów zdefiniowanych w dokumencie uwzględnia konieczność rozbudowy centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą jako systemów ograniczających emisję szkodliwych produktów spalania paliw kopalnych do atmosfery.

Zgodnie z danymi z Narodowego Spisu Powszechnego głównym źródłem wytwarzania ciepła w Gminie Cegłów jest zbiorowy system centralnego ogrzewania, w praktyce są to jednak indywidualne instalacje grzewcze właścicieli budynków, oparte w większości o piece na paliwo stałe. Liczba mieszkań wyposażonych w te instalacje rosła systematycznie na przestrzeni ostatnich lat, co pokazuje wykres nr 12. Brak jest danych za 2014 rok, natomiast w 2013 roku liczba ta wyniosła 1 305, co oznacza wzrost o ponad 10% w porównaniu z rokiem 2007.

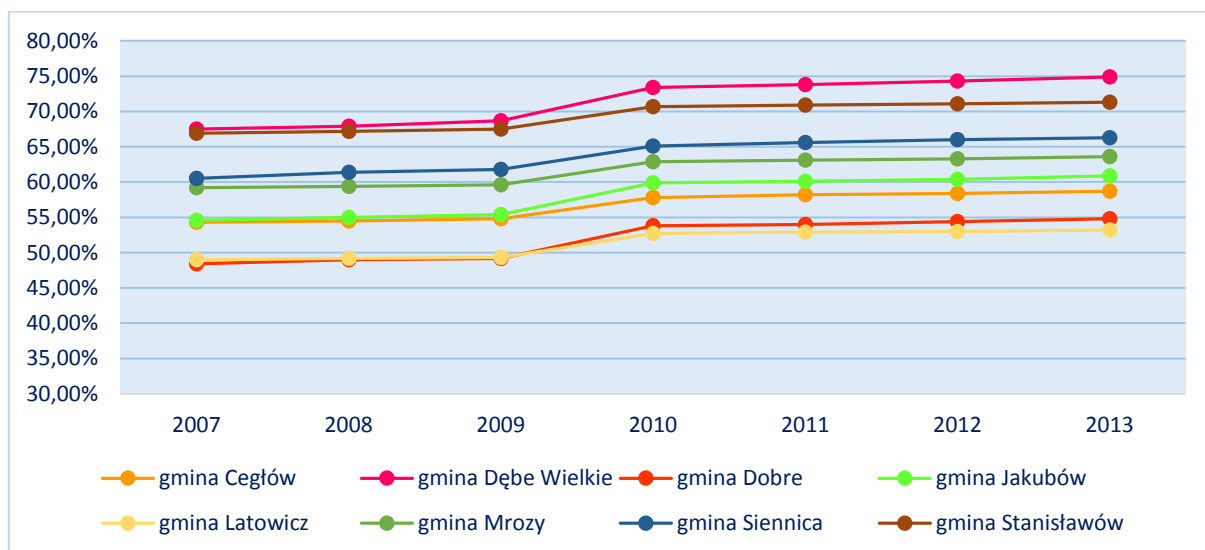
Wykres 12. Liczba mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania w Gminie Cegłów w latach 2007-2013

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W 2013 roku w Gminie Cegłów w tego typu instalacje wyposażonych było 58,7% ogółu mieszkań. Wyniku tego nie można jednak uznać za zadowalający w porównaniu z innymi gminami powiatu mińskiego. Spośród gmin ujętych w zestawieniu zaprezentowanym na wykresie nr 13 najniższy udział mieszkań wyposażonych w takie instalacje w 2013 roku odnotowano w gminie Latowicz, najwyższy zaś w gminie Dębe Wielkie.

Wykres 13. Udział mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania w ogólnej liczbie mieszkań w wybranych gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2013

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Ciepło sieciowe jako nośnik energii cieplnej stanowi obecnie jeden z bardziej ekologicznych systemów grzewczych. Jego przesył i dystrybucja odbywa się poprzez tzw. sieci preizolowane i w pełni zautomatyzowane węzły grzewcze. Zastosowane technologie powodują uzyskanie niskiego wskaźnika strat energii na przesyśle i redukcję emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Konieczne jest zatem podejmowanie w Gminie wszelkich działań zmierzających do budowy sieci ciepłowniczej i objęcie systemem centralnego ogrzewania całego obszaru Gminy Cegłów.

3.3.7. Sieć wodociągowa

Proces wodociągowania Gminy Cegłów rozpoczęto w 1995 roku od wybudowania Stacji Uzdatniania Wody we wsi Piaseczno. Stacja ta na dzień dzisiejszy jest podstawowym i najważniejszym źródłem zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Woda pobierana jest z pięciu studni głębinowych o zasobach eksploatacyjnych w kategorii „B” wynoszących dla I warstwy wodonośnej 131 m³/h i dla II warstwy wodonośnej 110 m³/h.

Tabela 15. Wskaźniki dla infrastruktury wodociągowej w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

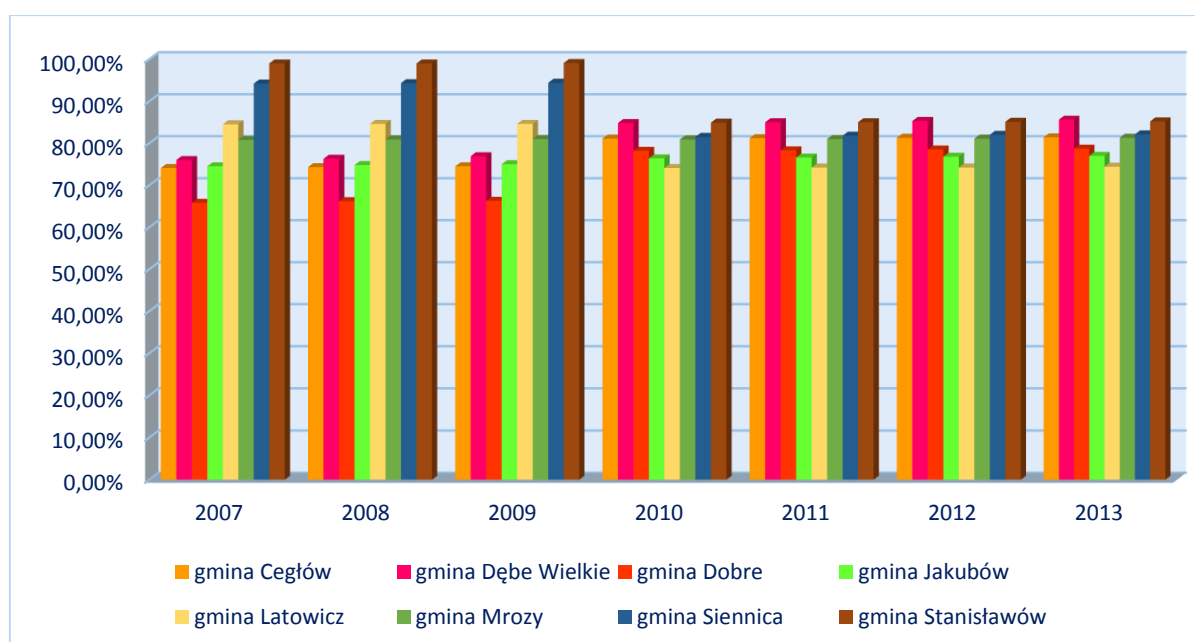
Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	85,3	90,5	90,6	90,8	91,9	91,9	94,1	94,8
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych	1 403	1 472	1 504	1 557	1 605	1 585	1 789	1 912

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy.

W 2014 roku w Gminie Cegłów było 94,8 km magistralnej sieci wodociągowej. Dociera ona do wszystkich miejscowości na terenie Gminy i obejmuje około 1 850 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wskaźniki dla infrastruktury wodociągowej w Gminie Cegłów zostały zaprezentowane w tabeli nr 15.

Analiza danych dotyczących infrastruktury wodociągowej wskazuje na wzrost liczby mieszkań z dostępem do tej infrastruktury na przestrzeni ostatnich lat. Sytuacja Gminy Cegłów wygląda w tym aspekcie korzystnie na tle innych gmin powiatu mińskiego. 81,4% mieszkań w Gminie miało dostęp do sieci wodociągowej w 2013 roku, co stanowi czwarty wynik spośród gmin ujętych w zestawieniu. Najniższą wartość tego wskaźnika, wynoszącą 74,4%, odnotowano dla gminy Latowicz. Najwyższy udział zarejestrowano natomiast w gminie Dębe Wielkie, gdzie wyniósł on 85,6%. Dane te pokazuje wykres nr 14.

Wykres 14. Udział mieszkań z dostępem do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkań w wybranych gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2013

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Sieć wodociągowa występuje w każdej miejscowości Gminy Cegłów, a obecny stopień uporządkowania gospodarki wodnej pozostaje na zasadniczo dobrym poziomie i zaspokaja potrzeby mieszkańców. Poza siecią wodociągową znajdują się jedynie nieruchomości oddalone od zwartej zabudowy, do których doprowadzenie sieci generuje wyższe koszty lub jest wręcz nieopłacalne. Zamierzeniem władz będzie doprowadzanie wodociągu do nowo powstających budynków oddawanych do użytkowania.

3.3.8. Sieć kanalizacyjna

W Gminie Cegłów funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków. Pierwsza z nich zlokalizowana we wsi Mienia w Domu Pomocy Społecznej św. Józefa i jest we władaniu i eksploatacji tego podmiotu. Druga komunalna oczyszczalnia ścieków znajduje się w miejscowości gminnej Cegłów. Jest to oczyszczalnia biologiczno-chemiczna o przepustowości 500 m³ na dobę. Oczyszczalnia przyjmuje ścieki zarówno z sieci jak również dowożone, a posiada jeszcze rezerwy przepustowości. Eksploatacją oczyszczalni oraz całej sieci zajmuje się Gmina Cegłów.

Tabela 16. Wskaźniki dla infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Długość czynnej sieci rozdzielczej (km)	21,7	19,5	18,3	21,4	21,4	21,4	27,6	28,1
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych	548	543	539	611	619	668	754	814

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W 2014 roku w Gminie funkcjonowało 28,1 km czynnej sieci kanalizacyjnej, która jest systematycznie rozbudowywana. Sieć posiada prawie 800 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wskaźniki dla infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Cegłów zostały zaprezentowane w tabeli nr 16.

Stała rozbudowa sieci kanalizacyjnej, polegająca na poszerzaniu jej zasięgu oraz dbałości o jej dobry stan techniczny, przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców, rozwoju rolnictwa oraz zwiększenia atrakcyjności Gminy dla inwestorów.

3.3.9. Sieć gazowa

Na terenie Gminy Cegłów nie występuje sieć gazowa. Mieszkańcy korzystają z gazu z butli, które dystrybuowane są przez prywatnych przedsiębiorców. Na pozostałych obszarach wiejskich powiatu mińskiego z sieci gazowej korzysta nie więcej niż 10% ogółu mieszkańców.

Zaopatrzenie Gminy Cegłów w gaz ziemny przewodowy będzie możliwe po zawarciu odpowiedniego porozumienia pomiędzy dostawcą gazu a odbiorcami oraz po spełnieniu kryterium ekonomicznej opłacalności dostaw. Władze Gminy są otwarte na przedsięwzięcia, które będą miały na celu budowę sieci gazowej oraz podłączenie do niej gospodarstw i budynków mieszkalnych.

3.3.10. Gospodarka odpadami

Obsługą systemu gospodarki odpadami w Gminie Cegłów zajmuje się firma wyłoniona w przetargu publicznym.

System zbiórki odpadów jest selektywny, typu workowego. Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Cegłów odbiór odpadów odbywa się co najmniej raz w miesiącu transportem firmy z gospodarstw domowych.

W Gminie Cegłów opłata za pozbywanie się odpadów komunalnych ustalana jest dla gospodarstwa domowego. Ich wysokość jest zróżnicowana w zależności od wyboru metody gospodarowania odpadami komunalnymi. W przypadku deklaracji o pozbywaniu się odpadów w sposób nieselektywny koszt jest podwyższony o 100%.

Odpady do odzysku, czyli szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura i tekstylia, są zagospodarowane przez firmę prowadzącą zbiórkę i przeznaczane do przetworzenia jako surowce wtórne. Odpady bytowe były jeszcze w 2013 roku wywożone i składowane na wysypisku gminnym, jednak od momentu wejścia w życie nowej ustawy za zagospodarowanie tych odpadów odpowiada w całości wyżej wspomniana firma wyłoniona w przetargu publicznym. Odpady niebezpieczne odbiera się poprzez firmy specjalistyczne na indywidualne zlecenia, w gminie powstaje jednak niewielka ilość takich odpadów. Dla ułatwienia pozbywania się odpadów problemowych został też utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy oczyszczalni ścieków w Cegłowie.

Na terenie Gminy Cegłów funkcjonowało urządzone wysypisko odpadów stałych zlokalizowane we wsi Woźbin. Zostało ono jednak zrekultywowane.

3.3.11. Mieszkalnictwo

Charakterystyczną cechą sieci osadniczej Gminy Cegłów jest pasmowy układ osadniczy. Sytuowanie nowej zabudowy skupia się na terenach wyposażonych w infrastrukturę komunalną oraz na terenach umożliwiających jej rozwój. Zabudowę mieszkaniową stanowią budynki prywatne: zagrodowe i jednorodzinne. Gmina nie dysponuje natomiast mieszkaniami socjalnymi, z których mogłyby korzystać osoby pozostające w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Tabela 17. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
budynki mieszkalne	-	1 998	2 008	2 011	2 005	2 017	2 031	2 043
mieszkania	2 183	2 198	2 212	2 180	2 197	2 210	2 224	2 237

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni ostatnich lat zarówno liczba budynków mieszkalnych, jak i liczba mieszkań, w Gminie Cegłów nie zmieniła się w sposób znaczący, co pokazuje tabela nr 17. W 2014 roku liczba budynków mieszkalnych wyniosła 2 043, zaś liczba mieszkań ukształtowała się na poziomie 2 237.

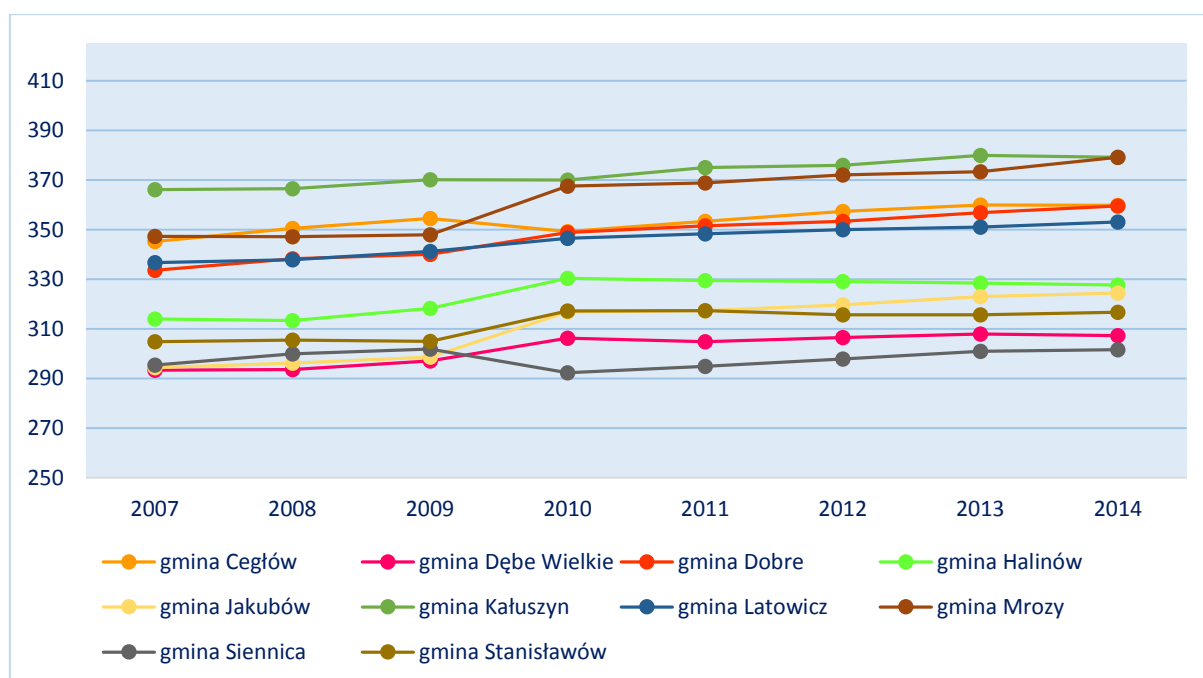
Tabela 18. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
budynki mieszkalne	25	17	16	10	22	21	26	17
mieszkania	22	18	17	10	22	19	22	17

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W latach 2007-2014 wskaźnik liczby budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w Gminie Cegłów nie wykazywał jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej. Jego zmiany na przestrzeni ostatnich lat zaprezentowane zostały w tabeli nr 18.

Wykres 15. Wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców w Gminie Cegłów na tle innych gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W odniesieniu do innych gmin i obszarów wiejskich powiatu mińskiego wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców pozostaje w Gminie Cegłów na stosunkowo wysokim poziomie. W 2014 roku wyniósł on 359,8. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminach Kałuszyn i Mrozy, gdzie ukształtował się on na poziomie 379,2, najniższy zaś zarejestrowano w gminie Siennica, gdzie wyniósł 301,6. Dane te zostały zaprezentowane na wykresie nr 15.

Większość mieszkań w Gminie Cegłów wyposażona jest w podstawowe pomieszczenia i instalacje niezbędne przy użytkowaniu mieszkań. W 2013 roku wskaźniki te przedstawiały się następująco:

- 68,5% mieszkań wyposażonych było w łazienkę,
- 81,4% mieszkań wyposażonych miało dostęp do sieci wodociągowej,
- 58,7% mieszkań wyposażonych było w instalację centralnego ogrzewania.

Wszystkie mieszkania w Gminie Cegłów są natomiast pozbawione dostępu do sieci gazowej, a mieszkańcy korzystają z gazu z butli.

W latach 2007-2014 zaobserwowano wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań. Wartość tego wskaźnika w 2014 roku ukształtowała się na poziomie 79,9 m². Na przestrzeni ostatnich lat wzrastała także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę. W 2014 roku wyniosła ona 28,8 m². Zmiany powyższych wskaźników obrazuje tabela nr 19.

Tabela 19. Wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	75,5	75,6	75,9	78,3	78,8	79,2	79,5	79,9
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	26,1	26,5	26,9	27,3	27,9	28,3	28,6	28,8

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Cegłów stale się poprawia, czego dowodem jest systematyczne zmniejszanie się udziału mieszkań znajdujących się w budynkach wybudowanych przed 1970 rokiem. Ponadto, zwiększa się liczba mieszkań wyposażonych w niezbędne instalacje.

Obecnie warunki mieszkaniowe w Gminie Cegłów należy określić jako dobre. Znaczną część zabudowy stanowią budynki w dobrym stanie technicznym, charakteryzujące się estetycznym wyglądem i wykończeniem elewacji.

3.4. Opis infrastruktury i sfery społecznej

3.4.1. Edukacja

Na terenie Gminy Cegłów działa sieć placówek oświatowych, którą w 2014 roku tworzyły trzy przedszkola, trzy punkty przedszkolne, trzy szkoły podstawowe i jedno gimnazjum. Liczba placówek w Gminie na przestrzeni ostatnich lat utrzymywała się zasadniczo na stałym poziomie, co pokazuje tabela nr 20.

Tabela 20. Liczba placówek oświatowych w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

typ placówki	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedszkola	3	3	3	3	3	3	3	3
punkty przedszkolne	3	3	3	3	3	3	3	3
szkoły podstawowe	4	4	4	4	4	4	3	3
gimnazja	1	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy.

Obecnie w Gminie funkcjonują następujące podmioty edukacyjne:

- Zespół Szkolny w Cegłowie, w którego skład wchodzi:
 - Publiczne Przedszkole w Cegłowie,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Cegłowie,
 - Publiczne Przedszkole w Cegłowie – filia w Piasecznie,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Cegłowie – filia w Piasecznie,
 - Publiczne Gimnazjum w Cegłowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wiciejowie prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wiciejów i okolic, w której skład wchodzi:
 - Klub Malucha w Wiciejowie,
 - Punkt Przedszkolny w Wiciejowie,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Wiciejowie.
- Punkt Przedszkolny w Podcierniu prowadzony przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Podciernie i okolic,
- Przedszkole Niepubliczne „Kraina Bajek” w Cegłowie, prowadzone przez podmiot prywatny.

Wcześniej funkcjonowała także Szkoła Podstawowa w Podcierniu, która uchwałą Rady Gminy została zlikwidowana w 2013 roku. Działalność prowadził również Zespół Szkolny w Piasecznie, który w 2015 roku został przekształcony w placówkę filialną Zespołu w Cegłowie obsługującą następujące miejscowości: Piaseczno, Skupie, Posiadały, Kiczki I oraz Kiczki II.

Placówki szkolne na terenie Gminy Cegłów posiadają odpowiednie warunki lokalowe i dobrze wyposażone sale lekcyjne. Dysponują one także zapleczem sportowym oraz pracowniami komputerowymi. Charakteryzuje je również wysoki poziom nauczania i wykwalifikowana kadra nauczycielska.

W latach 2007-2013 w Gminie Cegłów zmieniała się liczba uczniów kształcących się w poszczególnych typach szkół. Zmiany te nie wykazywały jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej utrzymującej się w każdym roku, jednak można zaobserwować, że w analizowanym okresie wzrosła liczba dzieci w przedszkolach i punktach przedszkolnych, zaś liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów spadła. Dane te zostały zestawione w tabeli nr 21.

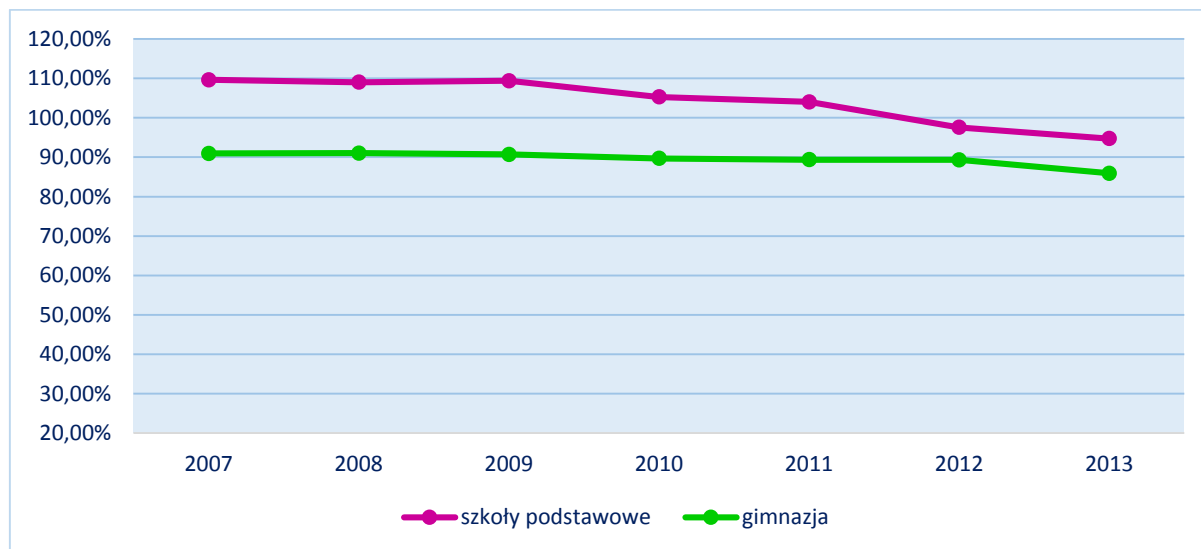
Tabela 21. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół w Gminie Cegłów w latach 2007-2014

typ placówki	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedszkola	100	102	106	104	129	115	170	137
punkty przedszkolne	-	-	16	37	34	62	68	68
szkoły podstawowe	444	426	412	387	373	335	304	329
gimnazja	225	210	193	180	172	180	174	158

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy.

Współczynnik skolaryzacji netto, który definiuje się jako wyrażony procentowo stosunek liczby osób uczących się w nominalnym wieku kształcenia na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, w Gminie Cegłów wyniósł w 2013 roku (brak danych za 2014) 94,74% w odniesieniu do szkolnictwa podstawowego i 85,93% w odniesieniu do gimnazjów. Takie wartości wskazują na to, że część uczniów objęta obowiązkiem szkolnym pobiera naukę w placówkach prowadzących działalność na terenie innych gmin. Zmiany współczynnika skolaryzacji netto w Gminie Cegłów w ostatnich latach zaprezentowane zostały na wykresie nr 16.

Wykres 16. Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie Cegłów w latach 2007-2013

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Zgodnie z Narodowym Spisem Powszechnym w Gminie Cegłów w 2002 roku dominowały osoby z wykształceniem podstawowym, stanowiły bowiem 35,9% ogółu mieszkańców. Dla porównania wykształceniem średnim legitymowało się 22,1%, wykształceniem zasadniczym zawodowym – 23,6%, zaś wykształceniem wyższym jedynie 4,0% ludności. Dane te zostały zestawione w tabeli nr 22.

Tabela 22. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Cegłów w 2002 roku

Rodzaj wykształcenia	mężczyźni	kobiety	razem	udział procentowy
wyższe	78	144	222	4,0%
policealne	45	145	190	3,4%
średnie	534	682	1 216	22,1%
zasadnicze zawodowe	820	481	1 301	23,6%
podstawowe ukończone	986	991	1 997	35,9%
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	282	320	602	10,9%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Powyższe dane nie odzwierciedlają jednak aktualnej sytuacji. Należy bowiem założyć, że obecnie w Gminie Cegłów, podobnie jak w całej Polsce, wyższy jest udział osób z wykształceniem wyższym. Brak jest nowszych danych dla Gminy, jednak ogólne tendencje w tym zakresie można zaobserwować na przykładzie danych dla powiatu mińskiego, które pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2011. Zostały one zaprezentowane w tabeli nr 23.

Tabela 23. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu mińskiego w 2011 roku w porównaniu z rokiem 2002

Rodzaj wykształcenia	2002	2011	zmiana procentowa
wyższe	9 017	19 952	121,27%
średnie i policealne	36 341	42 613	17,26%
zasadnicze zawodowe	27 598	27 334	-0,96%
gimnazjalne	-	6 368	-
podstawowe ukończone	36 344	25 160	-30,77%
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	5 657	1 935	-65,79%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2002 oraz Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

W latach 2002-2011 wyraźnie wzrosła liczba osób z wykształceniem wyższym. Wzrost ten wyniósł ponad 100%. Na wyższym poziomie ukształtowała się także liczba mieszkańców z wykształceniem średnim, mniej odnotowano natomiast osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia. Wyniki te świadczą o znacznej poprawie sytuacji w tym zakresie. Należy uznać, że podobna tendencja dotyczy także samej Gminy Cegłów.

3.4.2. Kultura i sztuka

Życie kulturalne na terenie Gminy skupia się wokół działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Cegłowie. Jest ona samorządową instytucją kultury, która służy społeczności lokalnej w zakresie udostępniania zbiorów oraz zaspokajania potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalnych. Zatrudnia dwóch pracowników i liczy prawie 1 200 czytelników. Księgozbiór biblioteki jest uniwersalny, a w 2014 roku składał się z 25 736 woluminów. W samym 2014 roku przybyło 920 książek. Do dyspozycji czytelników jest 6 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do internetu oraz 10 miejsc w czytelni.

Stan czytelnictwa w Gminie jest bardzo dobry. W 2014 roku 1 167 czytelników wypożyczyło 21 556 książek i 775 czasopism. Wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika kształtuje się na poziomie wyższym w porównaniu z powiatem, województwem i krajem.

Biblioteka prowadzi działalność kulturalną skierowaną do mieszkańców Gminy. Jest między innymi współorganizatorem corocznej imprezy „Sójka Mazowiecka”. Nazwa tego wydarzenia pochodzi od potrawy tradycyjnie wypiekanej na terenie Gminy Cegłów i wpisanej na listę tradycyjnych potraw Mazowsza. Celem imprezy jest popularyzacja twórczości mieszkańców mazowieckich wsi poprzez prezentację dorobku artystycznego twórców ludowych wywodzących się z różnych części regionu. W trakcie imprezy możliwa jest także degustacja specjałów kuchni regionalnej.

Wśród innych imprez i wydarzeń kulturalnych organizowanych przez bibliotekę w samym 2014 roku na uwagę zasługują między innymi:

- konkursy: „Czytelnik Roku” oraz „Warszawska Syrenka”,
- zajęcia literackie z klasą „0” oraz zajęcia dla przedszkolaków,
- przyjezdne spektakle teatralne: „Zemsta”, „Pierwsza lepsza”,
- trzy spektakle dla najmłodszych: „Eko Bartek”, „Król zwierząt” oraz „Pinokio”,
- recital aktora Jacka Kawalca,
- warsztaty aktorskie z Martą Chodorowską,
- występ kabaretu HRABI,
- wycieczka do Jeruzala na plan serialu „Ranczo”,
- wielkopostne spotkania literacko-muzyczne (współorganizowanie),
- wydanie dwóch książek: „Cegłów dawniej i dziś” oraz „Gmina Cegłów: przewodnik encyklopedyczny”.

W bibliotece działa także koło literackie, którego spotkania odbywają się raz w miesiącu. Odbywają się tu także zajęcia taneczne i plastyczne. Warto też podkreślić, że oferta kulturalna Biblioteki nie jest skierowana jedynie do mieszkańców miejscowości Cegłów, lecz do całej społeczności gminnej.

Rysunek 11. Gminna Biblioteka Publiczna w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Rysunek 12. Zajęcia literackie organizowane przez Bibliotekę w Cegłowie

Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Cegłowie

Gmina Cegłów prowadzi również działalność kulturalną poprzez klub „Kulturalne Zacisze”. Jest to centrum kulturalne, z którego korzystają stowarzyszenia gminne oraz sami mieszkańcy. Klub posiada szeroką ofertę skierowaną do dzieci i młodzieży. Odbywają się tu między innymi koncerty, warsztaty wokalne i taneczne, zajęcia plastyczne i teatralne oraz lekcje gry na instrumentach. Ponadto w wakacje organizowane są tutaj półkolonie. Program zajęć i warsztatów przewidziany jest także dla seniorów.

Rysunek 13. Jasełka wystawione podczas uroczystości otwarcia klubu "Kulturalne Zacisze"

Źródło: www.ceglow.pl/aktualnosci/otwarcie-swietlicy-kulturalne-zacisze

Oferta kulturalna kierowana do mieszkańców Gminy Cegłów jest więc urozmaicona i uległa znacznej poprawie na przestrzeni ostatnich lat. Obie instytucje kulturalne są jednak zlokalizowane w miejscowości gminnej, co powoduje utrudnioną ich dostępność dla mieszkańców wsi położonych na południowych obszarach gminy.

3.4.3. Sport i rekreacja

Na terenie Gminy zlokalizowane jest wielofunkcyjne boisko Orlik 2012, które jest położone na terenie zespołu szkolnego w Cegłowie. W skład kompleksu wchodzi oświetlone boisko piłkarskie ze sztucznej trawy, boisko z nawierzchni kauczukowej służące do gry w koszykówkę, siatkówkę i tenisa ziemnego oraz zaplecze sanitarne. Codziennie z obiektu mogą korzystać bezpłatnie wszystkie zainteresowane osoby.

Rysunek 14. Boisko wielofunkcyjne Orlik 2012 w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Wielofunkcyjne boisko przystosowane do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa znajduje się także w Kiczkach. Ponadto, infrastrukturą sportową dysponuje również Klub Sportowy Jutrzenka. Wymaga ona jednak modernizacji, polegającej głównie na zainstalowaniu oświetlenia, trybun oraz bieżni.

Na terenie Gminy istnieje potrzeba dalszej rozbudowy zaplecza sportowego, szczególnie odczuwalny jest brak obiektów zadaszonych. W dniu 7 maja 2015 roku Gmina podpisała umowę na budowę pełnowymiarowej nowoczesnej hali sportowej w Cegłowie.

Rysunek 15. Wizualizacja hali sportowej w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Na terenie Gminy Cegłów działają kluby sportowe:

- Klub Sportowy Nowa Jutrzenka Cegłów, którego początki sięgają 1936 roku – kierowany przez Stowarzyszenie Nowa Jutrzenka, prowadzi drużynę piłki nożnej zawodników dorosłych,
- Uczniowski Klub Sportowy Jutrzenka Junior Cegłów, założony w 1998 roku – prowadzi drużynę piłki ręcznej młodzików,

Ponadto, w 2011 roku powstało Stowarzyszenie Biegacz-Cegłów, które we współpracy z Gminą realizuje na jej terenie różne imprezy biegowe.

Na terenie Gminy Cegłów są też organizowane różne cykliczne imprezy sportowe. Są to między innymi:

- Cegłowski Bieg Niepodległości,
- Majówka z biegami,
- Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze,
- cykl imprez jeździeckich „Rudnickie Potyczki”,
- Cegłowski Rodzinny Rajd Rowerowy,
- amatorskie turnieje piłki nożnej, koszykówki, siatkówki oraz tenisa stołowego.

Celem tego typu imprez jest popularyzacja i upowszechnienie różnych form aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także ogółu mieszkańców Gminy Cegłów.

Rysunek 16. Cegłowski Bieg Niepodległości

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Ofertę zajęć ruchowych i fizycznych systematycznie przedstawia także klub „Kulturalne Zacisze” działający w miejscowości gminnej. Najmłodszy mieszkańcy Gminy mogą korzystać również z kilku placów zabaw i rekreacji, które funkcjonują na terenie niektórych wsi.

3.4.4. Bezpieczeństwo mieszkańców

Na terenie Gminy Cegłów życie mieszkańców jest stosunkowo bezpieczne. Działalność przestępcza utrzymuje się na niskim poziomie. Nie występują też takie zjawiska przyrodnicze jak powódzie czy obsuwanie się gruntu. Ponadto w gminie jest czyste powietrze oraz niskie zagrożenie hałasem komunikacyjnym.

Nad porządkiem publicznym czuwa Komisariat Policji w Mrozach, zaś zagrożeniu pożarowemu przeciwdziałają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Cegłowie, Kiczkach, Mieni, Podcierniu, Podskwarnem, Posiadałach, Pełczance i Skupiu. Zgodnie z danymi na 31.12.2014 r. w jednostkach tych zarejestrowanych jest ogółem 268 strażaków. Najdłuższymi tradycjami może poszczycić się Ochotnicza Straż Pożarna w Cegłowie, która powstała w 1885 roku i jest tym samym jedną z najstarszych jednostek w powiecie mińskim. Ponadto, jako jedyna w Gminie funkcjonuje ona w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Rysunek 17. Uroczystości z okazji 130-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Rysunek 18. Wozy strażackie jednostki OSP w Cegłowie

Źródło: Urząd Gminy Cegłów.

Samorząd gminny wspiera działalność straży poprzez finansowanie lub współfinansowanie remontów i modernizacji remiz oraz zakup wozów i sprzętu przeciwpożarowego.

3.4.5. Ochrona zdrowia

Usługi medyczne na terenie Gminy Cegłów są świadczone przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) w Cegłowie. Placówka mieści się w budynku o dobrym stanie technicznym.

Zakład prowadzi dwa rodzaje działalności:

- podstawowa opieka zdrowotna,
- stomatologia.

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej działa zarówno poradnia dla dorosłych, jak i poradnia dla dzieci. W uzgodnieniu z kierownikiem placówki przyjmują także lekarze specjaliści. Dwa razy w tygodniu wykonywane są natomiast badania analityczne. Pozostałe usługi medyczne realizowane są przede wszystkim w Szpitalu Powiatowym w Mińsku Mazowieckim.

W zakładzie w Cegłowie funkcjonują gabinet zabiegowy oraz gabinet szczepień, a także gabinety lekarskie. Przyjmują w nich trzech lekarze interniści, dwaj lekarze pediatrizy oraz jeden lekarz stomatolog. Świadczenia zdrowotne realizowane są także przez trzy pielęgniarki oraz jedną położną.

SPZOZ w Cegłowie prowadzi także działania w zakresie promocji zdrowia, które obejmują między innymi edukację dotyczącą profilaktyki raka szyjki macicy, szczepień, chorób zakaźnych, zapobiegania otyłości u dzieci szkolnych, cukrzycy oraz pielęgnacji i żywienia noworodka i niemowlęcia.

Jako problem do rozwiązania wskazuje się fakt, że ludzie starsi, nieposiadający rodzin i mający utrudnioną możliwość pokonywania dużych odległości, mogą odczuwać duży kłopot z dostaniem się do lekarza. Wskazuje się także na potrzebę uruchomienia rehabilitacji oraz laboratorium analitycznego, wiąże się to jednak z koniecznością rozbudowy zakładu.

W Gminie Cegłów, w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu opieki zdrowotnej, zlokalizowana jest także ogólnodostępna apteka, pracująca od poniedziałku do soboty. Najbliższa apteka działająca w systemie całodobowym znajduje się natomiast dopiero w Mińsku Mazowieckim. Ponadto, na terenie Gminy funkcjonuje także jeden prywatny gabinet stomatologiczny.

3.4.6. Pomoc społeczna

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Cegłów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cegłowie, który jest jednostką organizacyjną Urzędu Gminy i mieści się w jego budynku. Podstawowym celem działalności placówki jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, a także zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w zakresie świadczenia wszelkich form pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy. Jego działalność obejmuje także realizację zadań zleconych gminie zgodnie z ustaleniami przekazanymi w tej sprawie przez wojewodę oraz zadania własne Gminy zgodnie z ustaleniami Rady Gminy.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodek z upoważnienia Gminy należą między innymi:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,
- świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- praca socjalna,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie płatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Do zadań zleconych gminie realizowanych przez ośrodek należą:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych,
- świadczenia opiekuńcze i pielęgnacyjne,
- przyznawanie i wypłata funduszu alimentacyjnego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby uprawnione.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z wymogami prawnymi wsparcie świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielane jest przede wszystkim tym osobom i rodzinom, które spełniają określone warunki i kwalifikują się do otrzymania pomocy zgodnie z ustalonym poziomem dochodów. Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela, lub innej osoby, za zgodą zainteresowanego. Pomoc może być udzielona także z urzędu. Decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają przeprowadzenia uprzednio wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Tabela 24. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia ogółem	298	312	288
osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie	295	308	274
- świadczenie pieniężne	138	141	130
- świadczenie niepieniężne	160	168	144
osoby i rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	211	216	225

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie „Oceny zasobów pomocy społecznej” Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie.

Dane na temat osób korzystających z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie zaprezentowano w tabeli nr 24.

W GOPS w Cegłowie zatrudnionych jest obecnie 7 pracowników, a nadzór nad działalnością placówki sprawuje wójt gminy. Działalność ośrodka finansowana jest ze środków budżetowych. Środki finansowe na realizację zadań zleconych przekazywane są z budżetu państwa do budżetu Gminy. Gmina ponosi natomiast samodzielne koszty związane z finansowaniem pomocy społecznej w zakresie realizacji zadań własnych.

W uchwalonej w 2014 roku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Cegłów, dla działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie wytypowano trzy najważniejsze obszary:

- zapewnianie rodzinom z terenu Gminy znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej odpowiednich warunków do ich prawidłowego funkcjonowania,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu gminy,
- wspieranie osób starszych i ich aktywizacja.

Realizacja tych działań pozwoli na osiągnięcie celu głównego, jakim jest poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Cegłów zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cegłowie wiodącą rolę w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Mieszkańcy Gminy mogą jednak korzystać także z oferty innych placówek pomocy społecznej. Do najważniejszych z nich należą:

- Dom Pomocy Społecznej św. Józefa w Mieni, który jest jednostką organizacyjną powiatu mińskiego o zasięgu ponadlokalnym. Przeznaczony jest dla osób obojga płci, których stan zdrowia oraz sytuacja społeczna uzasadniają potrzebę stałego wspierania w ramach usług opiekuńczych i wspomagających. Dom dysponuje 140 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych w kompleksie trzech budynków oraz 40 miejscami dla osób przewlekle psychicznie chorych w wydzielonym pawilonie.
- Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni, również będący jednostką organizacyjną powiatu mińskiego o zasięgu ponadlokalnym. Przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Przebywa w nim 108 mieszkańców.
- Ośrodek Readaptacji Fundacji „Sławek” w Mieni, na którego terenie przebywają osoby, które powróciły z zakładów karnych. Na terenie ośrodka odbywają się również spotkania dla osób uzależnionych, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy Cegłów.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Cegłowie, a GOPS współpracuje także z innymi podmiotami, takimi jak Parafia Rzymsko-Katolicka w Cegłowie, a zwłaszcza działający w niej „Parafialny Zespół Caritas”, Starokatolicka Parafia Mariawitów w Cegłowie, placówki szkolne, biblioteka gminna, Komisariat Policji w Mrozach, stowarzyszenie „Kulturalna Przystań” czy koła gospodyń wiejskich.

W rozwiązywaniu problemów społecznych pomagają również instytucje spoza obszaru Gminy:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Mińsku Mazowieckim.

3.4.7. Organizacje pozarządowe

Jednym z celów władz Gminy Cegłów jest budowanie partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami. Współpraca z tymi podmiotami odbywa się w różnych sferach życia publicznego. Zgodnie z wymogami ustawowymi Gmina przyjmuje corocznie *Program współpracy Gminy Cegłów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego* i na jego podstawie podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi. Celem wprowadzenia programu współpracy jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego poprzez:

- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy,
- aktywizację społeczności lokalnej,
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- poprawę jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- integrację podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych.

Na terenie Gminy Cegłów działają następujące organizacje:

- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Cegłów, Kiczki, Mienia, Pełczanka, Podciernie, Podskwarne, Posiadały, Skupie
- stowarzyszenia:
 - Stowarzyszenie „Biegacz-Cegłów”,
 - Stowarzyszenie „Kulturalna Przystań”,
 - Stowarzyszenie „Nasze Kulinarne Tradycje”,
 - Stowarzyszenie „Tradycyjnie Nowocześni”,
 - Stowarzyszenie „3 Sektor”,
 - Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Piasecznie,
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Podciernie i Okolic,
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wiciejów i Okolic,
- kluby sportowe: KS Nowa Jutrzenka Cegłów oraz UKS Jutrzenka Junior Cegłów,
- parafie:
 - Parafia Rzymskokatolicka św. Jana Chrzciciela i św. Andrzeja w Cegłowie oraz działające przy parafii koło „Caritas”,
 - Starokatolicka Parafia Mariawitów św. Jana Chrzciciela w Cegłowie,
 - Rzymskokatolicka Parafia św. Anny w Kiczkach,
 - Kościół Starokatolickiej Parafii Mariawitów w Piasecznie pw. św. Anny,
- Koła Gospodyń Wiejskich w miejscowościach: Cegłów, Kiczki, Mienia, Pełczanka, Piaseczno, Podciernie, Posiadały, Skupie.

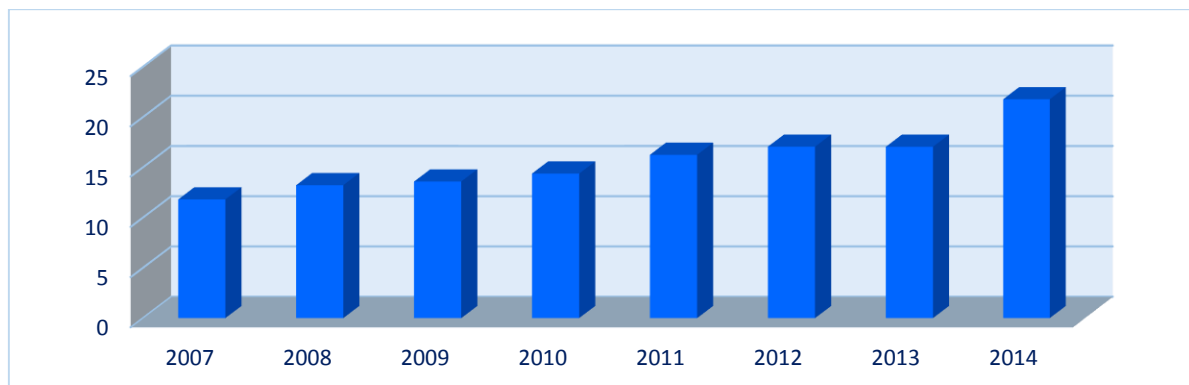
3.5. Opis modelu zarządzania i finansów

Gmina Cegłów, choć poziomem rozwoju gospodarczego ustępuje jeszcze niektórym innym gminom powiatu mińskiego, jest obecnie w fazie systematycznego wzrostu. Elementem sprzyjającym rozwojowi Gminy, mimo mało korzystnej sytuacji demograficznej, jest prowadzenie przez jej władze konsekwentnej polityki inwestycyjnej oraz poziom wykorzystania funduszy zewnętrznych, pochodzących między innymi ze środków Unii Europejskiej.

3.5.1. Dochody budżetu Gminy Cegłów

Dochody budżetu Gminy Cegłów w 2014 roku ukształtowały się na poziomie 21 771 409,55 zł. Wzrastały one systematycznie na przestrzeni ostatnich lat, wyjątek stanowił jedynie rok 2013. Wzrost dochodów Gminy Cegłów w ostatnich latach pokazuje wykres nr 17. Największy wzrost dochodów Gminy odnotowano w 2014 roku, wzrosły one bowiem wówczas o prawie 30%. Świadczy to o dynamicznym rozwoju Gminy i sprzyja podejmowaniu przez nią realizacji kolejnych inwestycji.

Wykres 17. Dochody budżetu Gminy Cegłów w latach 2007-2014 (w mln zł)

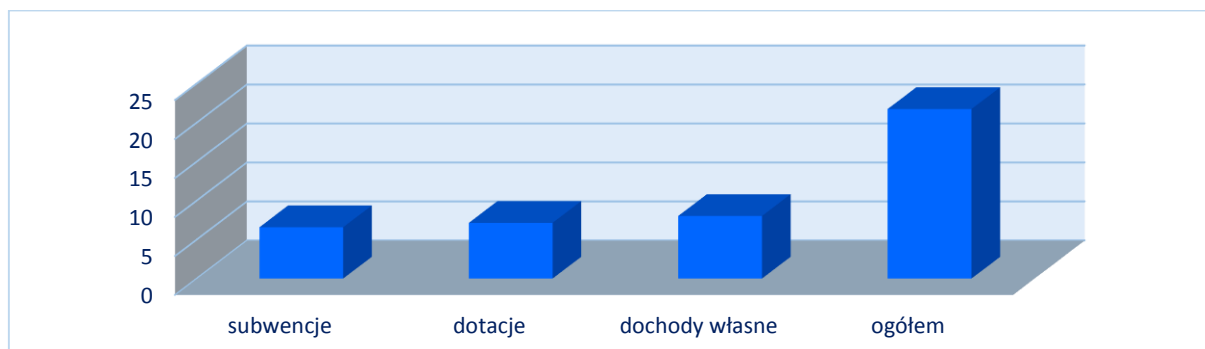
Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Dochody budżetu gminy składają się z:

- dotacji,
- subwencji,
- dochodów własnych.

Struktura dochodów budżetu Gminy Cegłów w 2014 roku została zaprezentowana na wykresie nr 18.

Wykres 18. Źródła dochodów budżetu Gminy Cegłów w 2013 roku (w mln zł)

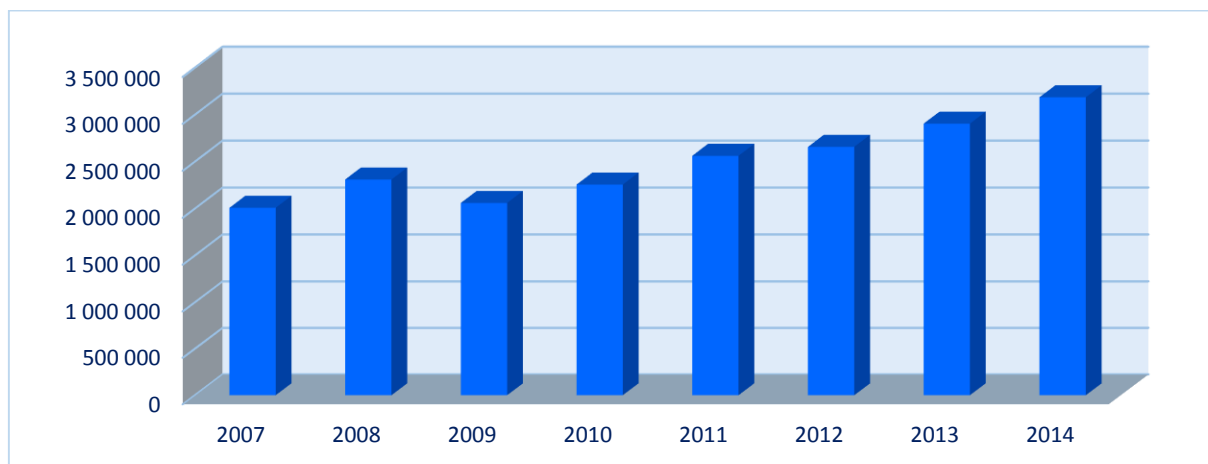
Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Subwencje i dotacje pozostają znaczącym źródłem dochodu, jednak Gmina ma stosunkowo niewielki wpływ na ich wysokość, ponieważ służą one przede wszystkim do finansowania zadań celowych. Istotna z punktu widzenia Gminy jest więc wysokość dochodów własnych. Zwiększenie tych środków pozwala na wypracowanie nadwyżki finansowej i przeznaczenie jej na zadania inwestycyjne. W 2014 roku dochody własne stanowiły 36,91% łącznych dochodów budżetu Gminy Cegłów.

Do najważniejszych źródeł dochodów własnych Gminy należą:

- wpływy z udziału Gminy w podatku dochodowym,
- wpływy z podatku od nieruchomości.

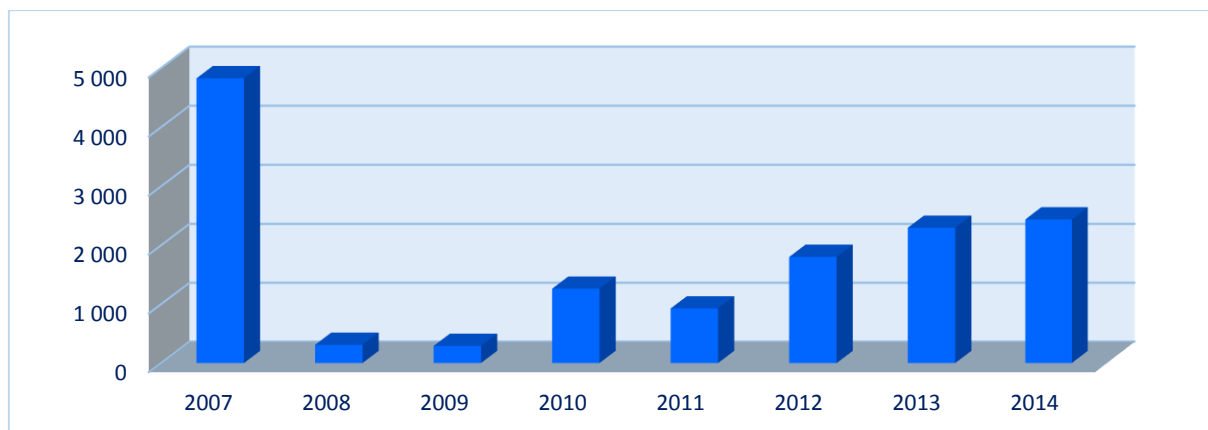
Wykres 19. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w latach 2007-2014 (w zł)

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Wpływ z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych jest najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy Cegłów. W 2014 roku wpływ ten wyniósł 3 185 690,00 zł, co oznacza wzrost o ponad milion złotych w porównaniu do 2007 roku. Dochód z podatku dochodowego od osób fizycznych rośnie systematycznie od 2010 roku, co pokazuje wykres nr 19. Utrzymanie wzrostowej tendencji wpływu z podatku PIT jest szczególnie istotne, gdyż podatek ten jest bardziej stabilnym źródłem dochodu niż podatek CIT, który w sposób bardziej znaczący jest podatny na niekorzystne zmiany gospodarcze.

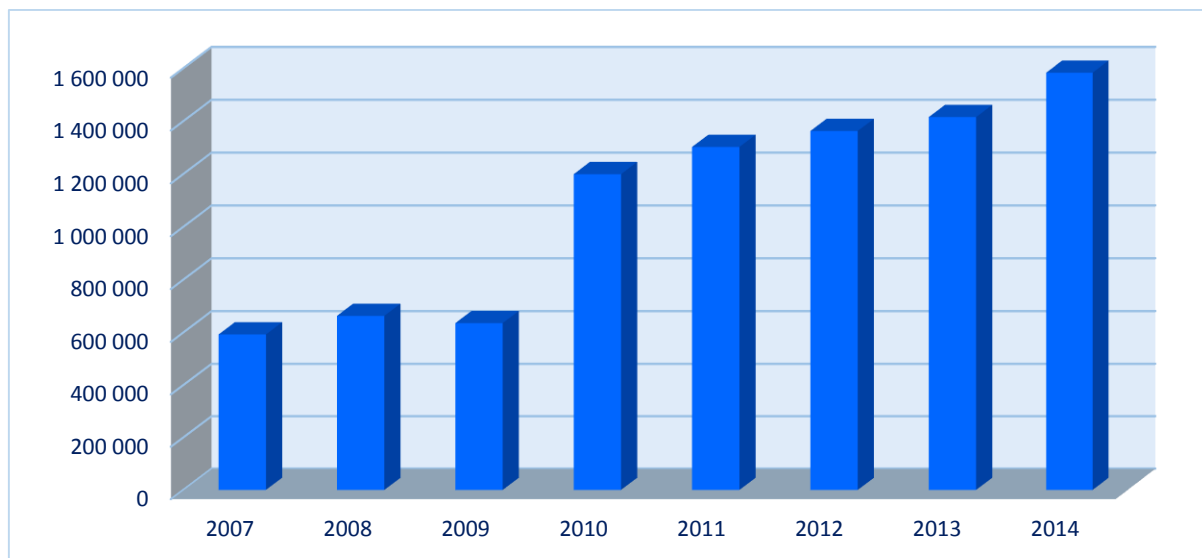
Wykres 20. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2007-2014 (w zł)

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Jak wynika z wykresu nr 20, wpływ do budżetu gminy z tytułu podatku CIT, w przeciwieństwie do wpływu z tytułu podatku PIT, nie odgrywa znaczącej roli. Nie wykazywał on w ostatnich latach jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej, jednak w 2014 roku wyniósł 2 438,86 zł, czyli o połowę mniej niż w 2007 roku.

Wykres 21. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2007-2014 (w zł)

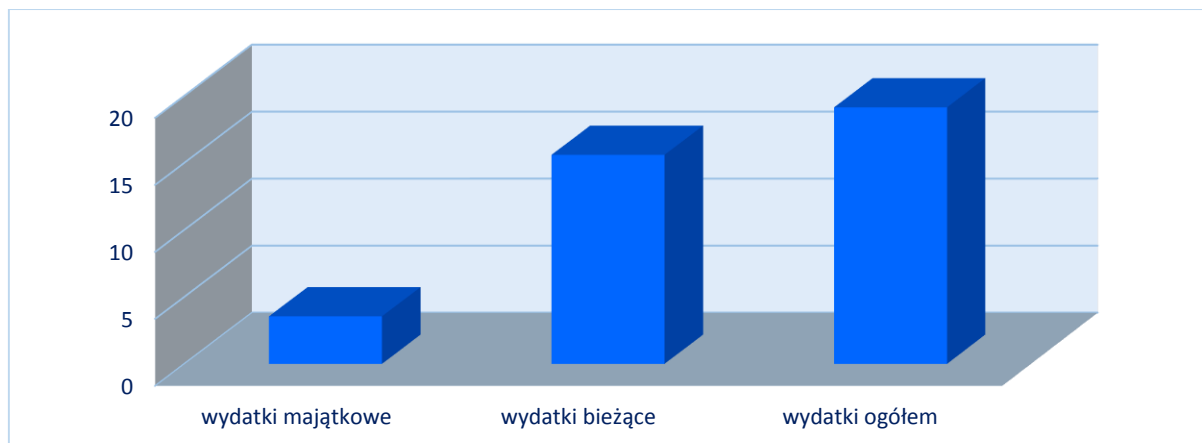
Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Podatek od nieruchomości jest dla Gminy Cegłów największym wpływem z opłat lokalnych oraz, obok podatku PIT, najważniejszym źródłem dochodów. Wpływ z tytułu tego podatku rósł systematycznie od 2010 roku, co zaprezentowane zostało na wykresie nr 21, w 2014 roku ukształtował się na poziomie 1 147 039,68 zł.

3.5.2. Wydatki inwestycyjne i struktura zadłużenia

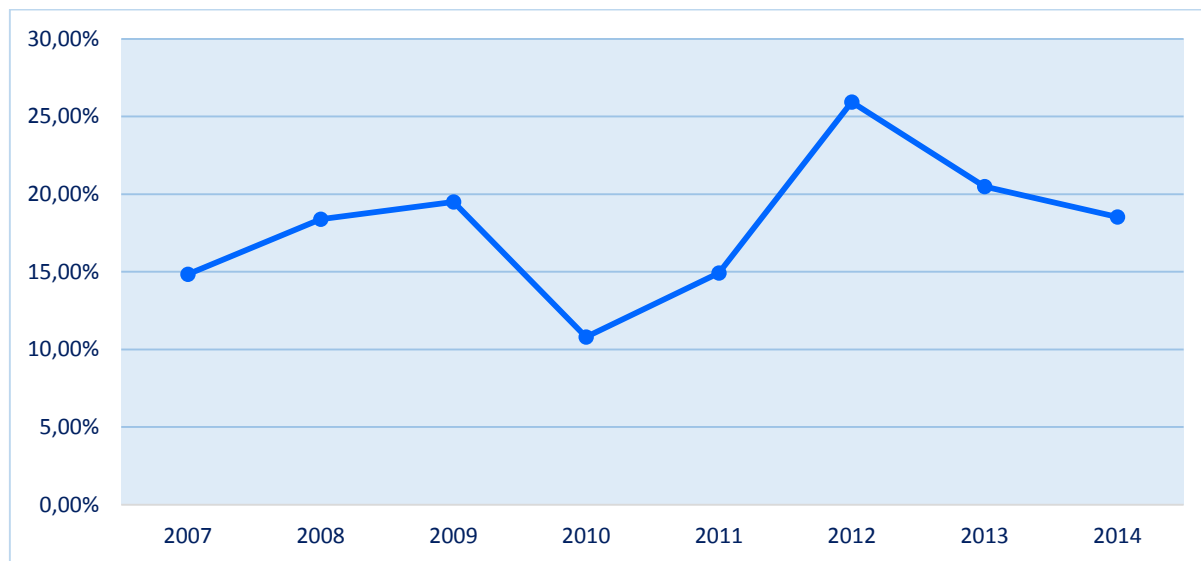
W 2014 roku wydatki Gminy Cegłów ukształtowały się na poziomie 19 139 616,40 zł. Ich struktura została zaprezentowana na wykresie nr 22.

Wykres 22. Struktura wydatków Gminy Cegłów w 2014 roku (w mln zł)

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Wydatki majątkowe w 2014 roku stanowiły 18,5% łącznych wydatków budżetu Gminy. 100% wydatków majątkowych przeznaczono natomiast na cele inwestycyjne.

Wykres 23. Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków Gminy Cegłów w latach 2007-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

Jak przedstawiono na wykresie nr 23, udział wydatków inwestycyjnych w strukturze łącznych wydatków w Gminie Cegłów nie wykazywał na przestrzeni ostatnich lat jednoznacznej tendencji wzrostowej albo spadkowej i podlegał okresowym wahaniom. Na najwyższym poziomie ukształtował się w roku 2012 i 2013.

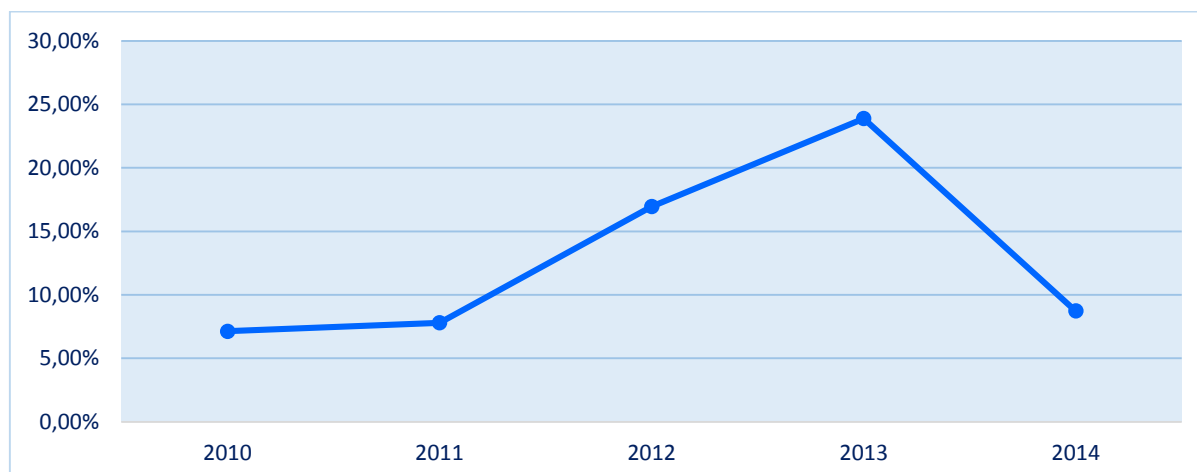
Tabela 25. Wydatki inwestycyjne i dochody ogółem Gminy Cegłów w latach 2007-2014

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wydatki inwestycyjne (mln zł)	1,59	2,31	2,80	1,54	2,32	4,94	3,88	3,55
zmiana wydatków inwestycyjnych (rok do roku, mln zł)	-	0,71	0,50	-1,27	0,78	2,62	-1,06	-0,34
procentowa zmiana wydatków inwestycyjnych (rok do roku)	-	45%	22%	-45%	51%	113%	-21%	-9%
dochody ogółem (mln zł)	11,81	13,23	13,59	14,38	16,25	17,05	17,05	21,77
zmiana dochodów (rok do roku, mln zł)	-	1,42	0,36	0,79	1,87	0,80	0	4,72
procentowa zmiana dochodów (rok do roku)	-	12%	3%	6%	13%	5%	0%	28%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS oraz Sprawozdania z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za 2014 rok.

W tabeli nr 25 pokazano zmiany wydatków inwestycyjnych i dochodów Gminy Cegłów w latach 2007-2014. Powyższe dane wskazują, że w analizowanym okresie budżet Gminy wzrósł prawie dwukrotnie, co świadczy o jej dużym potencjale i bardzo szybkim tempie rozwoju. Szczególnie ważną rolę w tym aspekcie odgrywają środki przeznaczone na wydatki inwestycyjne, które w latach 2007-2014 wzrosły ponad dwukrotnie. W ostatnich latach bardzo ważnym czynnikiem umożliwiającym realizację znacznej części inwestycji była duża dostępność środków unijnych. Porównując wydatki inwestycyjne do łącznych poniesionych wydatków, obecnie udział inwestycji oscyluje na poziomie około 20%, co jest wynikiem zbliżonym do wyniku odnotowanego dla ogółu jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

Wykres 24. Wskaźnik zadłużenia Gminy Cegłów w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie Sprawozdań z rocznego wykonania budżetu gminy Cegłów za lata 2010-2014.

Jak pokazuje wykres nr 24, w ostatnich latach zauważalne było zwiększenie się wskaźnika zadłużenia Gminy Cegłów. Wzrost zadłużenia w Gminie był w dużej mierze spowodowany dużą dostępnością środków unijnych. Zdecydowana większość inwestycji finansowanych z funduszy Unii Europejskiej nie pokrywa bowiem wszystkich kosztów realizacji danego projektu. Najwyższy poziom zadłużenia w Gminie odnotowano w roku 2012 i 2013, a więc w okresie ponoszenia największych wydatków inwestycyjnych. Należy więc podkreślić, że dostępność środków unijnych w sposób znaczący wpływa na rozwój jednostek samorządu terytorialnego w Polsce, ale jest też powodem ich rosnącego zadłużenia. Tezę tę potwierdza również tabela nr 26, która prezentuje udział zadłużenia na realizację programów i projektów unijnych w zadłużeniu ogółem jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

Tabela 26. Programy i projekty unijne a średnie zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w Polsce w latach 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zadłużenie ogółem (mln zł)	25 876	28 775	40 294	55 094	65 756	67 835	69 159
zadłużenie na programy i projekty unijne (mln zł)	2 375	2 055	2 422	4 951	6 958	6 435	10 214
udział procentowy zadłużenia na programy i projekty unijne w zadłużeniu ogółem	9,20%	7,10%	6,00%	9,00%	10,60%	9,50%	14,80%

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych Ministerstwa Finansów „Sytuacja finansowa JST w latach 2007-2013”, Warszawa, maj 2014.

Zadłużenie Gminy Cegłów zmniejszyło się w 2014 roku i ukształtowało się na poziomie 8,74%. Spadek był spowodowany w dużej mierze osiągnięciem znacznie większych wpływów do budżetu Gminy oraz wypracowaniem większej nadwyżki finansowej. Nie był natomiast wynikiem spadku wydatków inwestycyjnych, które ukształtowały się na poziomie tylko nieznacznie niższym w porównaniu z rokiem poprzednim.

Obecny poziom zadłużenia jest więc dla Gminy dobrym prognostykiem i nie stanowi elementu blokującego realizację przyszłych inwestycji. Bardzo ważne z perspektywy Gminy jest jednak dalsze systematyczne zwiększanie dochodów i wypracowanie odpowiednich nadwyżek finansowych tak, aby nie było konieczności nadmiernego zadłużania się pod realizację planów inwestycyjnych. Jest to ważne dla zachowania odpowiedniej relacji długu do dochodów ogółem.

3.5.3. Porównania subregionalne

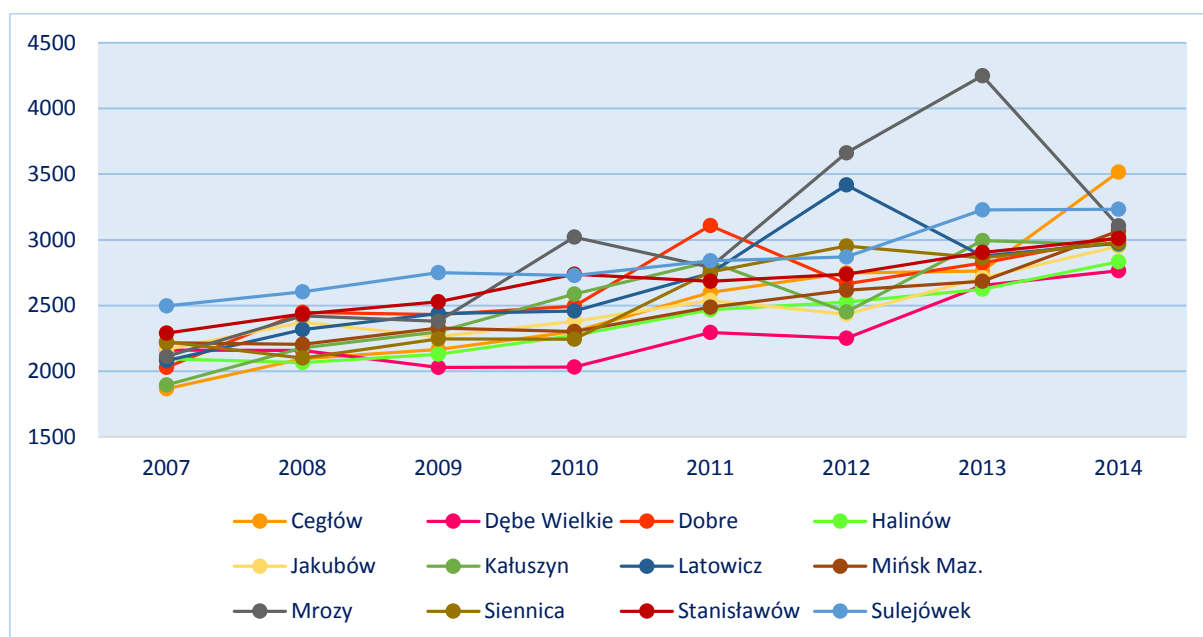
W tabeli nr 27 oraz na wykresie nr 25 porównano dochody budżetów gmin powiatu mińskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2007-2014. Z poniższego zestawienia wynika, że najwyższą wartość tego wskaźnika równą 3 515,88 zł odnotowano dla Gminy Cegłów, co jest wynikiem znacznego jego wzrostu w 2014 roku. Wartość parametru dla pozostałych gmin ukształtowała się na nieco niższym poziomie i oscylowała w granicach 2 765,28 – 3 105,19 zł. Warto zwrócić uwagę, że Cegłów jest jedyną gminą, dla której wartość tego wskaźnika na przestrzeni ostatnich lat systematycznie rośnie, a w 2007 roku pozostawał on na najniższym poziomie, znacznie odbiegającym od wartości odnotowanych dla pozostałych gmin. Świadczy to o dynamicznym rozwoju Gminy Cegłów i odrobieniu przez nią w bardzo krótkim czasie różnic rozwojowych.

Tabela 27. Dochody budżetów gmin powiatu mińskiego na 1 mieszkańca w latach 2007-2014 (w zł)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cegłów	1 864,87	2 094,55	2 164,86	2 302,30	2 599,99	2 747,13	2 762,17	3 515,88
Dębe Wielkie	2 160,03	2 158,94	2 029,76	2 032,33	2 293,30	2 251,43	2 652,61	2 765,28
Dobre	2 027,89	2 449,20	2 431,70	2 493,28	3 109,36	2 665,20	2 822,66	3 017,86
Halinów	2 095,30	2 064,97	2 129,05	2 272,96	2 466,42	2 525,82	2 622,47	2 834,25
Jakubów	2 165,01	2 373,56	2 263,52	2 380,69	2 538,58	2 434,30	2 710,86	2 949,58
Kałużyn	1 894,98	2 176,99	2 298,87	2 587,77	2 833,26	2 450,62	2 994,40	2 961,16
Latowicz	2 078,69	2 317,21	2 437,59	2 458,18	2 744,79	3 417,57	2 878,09	2 975,01
Mińsk Maz.	2 216,81	2 205,24	2 329,65	2 302,54	2 487,62	2 615,36	2 683,82	3 068,30
Mrozy	2 110,94	2 420,64	2 378,99	3 019,82	2 790,86	3 661,66	4 248,32	3 105,19
Siennica	2 223,38	2 099,82	2 244,90	2 242,54	2 755,90	2 953,49	2 861,72	2 980,90
Stanisławów	2 289,62	2 436,80	2 528,80	2 738,49	2 683,91	2 737,03	2 904,82	3 011,25
Sulejówek	2 495,96	2 603,07	2 751,17	2 728,73	2 840,95	2 870,43	3 229,00	3 232,68

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wykres 25. Dochody budżetów gmin powiatu mińskiego na 1 mieszkańca w latach 2007-2014 (w zł)

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

W tabeli nr 28 oraz na wykresie nr 26 porównano wydatki gmin powiatu mińskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2007-2014. Z zestawienia wynika, że najwyższą wartość tego wskaźnika

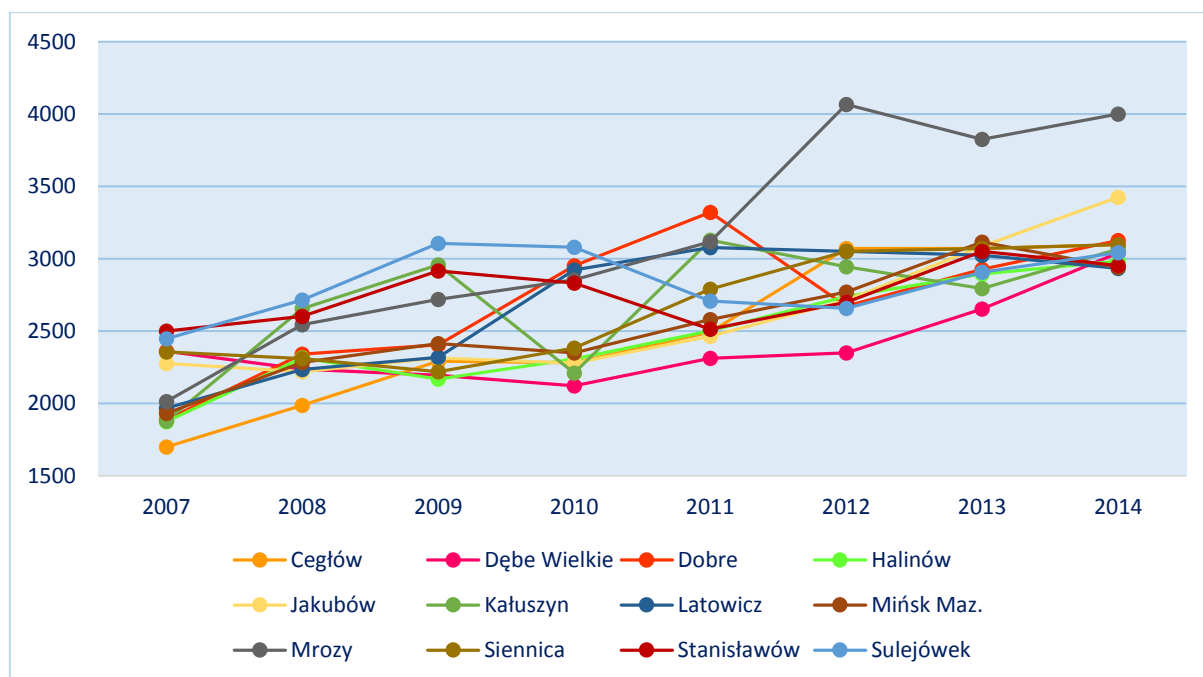
w 2014 roku odnotowano w gminie Mrozy, gdzie wyniósł 3 999,18 zł. Najniższa wartość wynosząca 2 933,43 zł przypadła natomiast gminie Latowicz. Wydatki Gminy Cegłów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w 2014 roku 3 096,36 zł, co na tle innych gmin jest wynikiem zadowalającym.

Tabela 28. Wydatki na 1 mieszkańca gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 (w zł)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cegłów	1 698,20	1 986,28	2 290,85	2 279,90	2 492,76	3 070,37	3 070,66	3 096,36
Dębe Wielkie	2 359,30	2 236,74	2 193,40	2 121,33	2 311,30	2 348,33	2 652,15	3 039,73
Dobre	1 886,65	2 339,77	2 405,05	2 950,26	3 319,98	2 671,76	2 926,37	3 126,83
Halinów	1 872,46	2 314,72	2 168,58	2 307,62	2 500,85	2 738,92	2 894,12	2 983,99
Jakubów	2 276,57	2 218,52	2 314,72	2 278,53	2 463,53	2 711,87	3 086,53	3 424,92
Kałużyn	1 878,30	2 655,26	2 958,71	2 209,90	3 128,18	2 945,18	2 794,24	3 065,20
Latowicz	1 965,59	2 233,99	2 317,85	2 921,75	3 078,16	3 051,29	3 024,57	2 933,43
Mińsk Maz.	1 931,01	2 283,11	2 413,15	2 349,06	2 579,23	2 769,75	3 115,08	2 940,35
Mrozy	2 013,90	2 544,46	2 718,92	2 853,98	3 117,99	4 066,88	3 826,09	3 999,18
Siennica	2 355,41	2 308,43	2 219,39	2 382,84	2 789,37	3 051,17	3 070,99	3 097,98
Stanisławów	2 499,49	2 602,38	2 916,52	2 830,86	2 512,68	2 699,95	3 051,13	2 953,29
Sulejówek	2 447,10	2 713,73	3 106,65	3 079,01	2 706,89	2 656,08	2 906,32	3 042,25

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wykres 26. Wydatki na 1 mieszkańca gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 (w zł)

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie danych GUS.

Wydatki Gminy Cegłów w przeliczeniu na 1 mieszkańca systematycznie rosną na przestrzeni ostatnich lat, wyjątkiem był jedynie rok 2010, w którym nastąpił niewielki spadek wartości tego wskaźnika. W 2013 roku wskaźnik ten był wyższy o 80% w porównaniu z rokiem 2007. Powyższe dane świadczą o dużym potencjale inwestycyjnym Gminy, konsekwentnej polityce inwestycyjnej jej władz oraz o stabilnej bazie dochodowej.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jednym z podstawowych narzędzi zarządzania strategicznego, które jest zestawieniem silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń analizowanego obszaru. Składa się ona z następujących elementów:

S strengths (mocne strony)

czynniki wewnętrzne wpływające pozytywnie na rozwój Gminy, tworzące podstawy jej przyszłego rozwoju, wyróżniające Gminę w otoczeniu, podnoszące jej konkurencyjność i atrakcyjność w oczach mieszkańców, osób przyjezdnych i inwestorów,

W weaknesses (słabe strony)

czynniki wewnętrzne wpływające negatywnie na rozwój Gminy, utrudniające jej rozwój i realizację zamierzeń, obniżające rangę Gminy w oczach mieszkańców, osób przyjezdnych i inwestorów,

O opportunities (szanse)

czynniki zewnętrzne sprzyjające Gminie w osiągnięciu wyznaczonych celów rozwojowych, umożliwiające eliminowanie słabości oraz podejmowanie nowych kierunków rozwoju,

T threats (zagrożenia)

czynniki zewnętrzne przeszkadzające Gminie w osiągnięciu wyznaczonych celów rozwojowych, uniemożliwiające niwelowanie słabości, blokujące podejmowanie działania.

Celem analizy SWOT dla Gminy Cegłów jest identyfikacja czynników, które definiują aktualną sytuację, a także wskazują najlepsze rozwiązania oraz kierunek działań pozwalający na osiągnięcie wyznaczonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Analizą SWOT zostało objętych 5 najważniejszych aspektów działalności Gminy Cegłów:

- sfera demograficzna (tabela 29),
- sfera ekonomiczno-gospodarcza (tabela 30),
- sfera infrastruktury technicznej (tabela 31),
- sfera społeczna (tabela 32),
- sfera budżetowo-finansowa (tabela 33).

Tabela 29. Analiza SWOT – sfera demograficzna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dodatnie saldo migracji w ruchu wewnętrznym • systematyczny wzrost salda migracji wewnętrznych od 2012 roku • korzystna sytuacja w odniesieniu do salda migracji w porównaniu do wskaźników ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych • walory przyrodnicze czyniące Gminę miejscem przyjaznym do zamieszkania i w konsekwencji generujące wzrost liczby mieszkańców	• nieznaczny spadek liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich ośmiu lat • niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu do wskaźników ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych • niski odsetek osób w wieku produkcyjnym w porównaniu do wskaźników ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych • wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w porównaniu do wskaźników ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych • systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców • niekorzystna sytuacja w odniesieniu do wskaźnika urodzeń żywych i wskaźnika zgonów • ujemna stopa przyrostu naturalnego • duże obciążenie procesami starzenia się społeczeństwa
SZANSE	ZAGROŻENIA
• optymistyczne prognozy wzrostu liczby mieszkańców • bliskość Warszawy i Mińska Mazowieckiego jako potencjalnych miejsc pracy i nauki dla mieszkańców Gminy • rozwój dogodnych połączeń komunikacyjnych z Warszawą, Mińskiem Mazowieckim i innymi większymi miastami w regionie, mogący wpłynąć na wzrost liczby mieszkańców • zmiana charakteru funkcjonalnego gminy, polegająca na przechodzeniu z funkcji rolnej na funkcję podmiejską	• konieczność zapewnienia opieki nad coraz liczniejszą populacją osób starszych • brak odpowiedniej wizji rozwoju polityki prorodzinnej na szczeblu ogólnopolskim • niepewna sytuacja gospodarcza w kraju, sprzyjająca rozwojowi niekorzystnych trendów demograficznych w Gminie • możliwość migracji osób młodych i rodzin do Warszawy

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Tabela 30. Analiza SWOT – sfera ekonomiczno-gospodarcza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych od 2012 roku • dostęp do dużego rynku zbytu aglomeracji warszawskiej • potencjał zasobu miejsc przyrodniczo-krajobrazowych atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów • duży potencjał inwestycyjny Gminy związany z korzystnym położeniem komunikacyjnym • polityka nastawiona na inwestycje i czynne zaangażowanie Gminy we wzrost potencjału gospodarczego	• niekorzystna sytuacja w odniesieniu do liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w porównaniu do wskaźników ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych • nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców ogółem na przestrzeni ostatnich ośmiu lat • skupienie rynku pracy na terenie Warszawy, Mińska Mazowieckiego i innych większych miast w regionie • niedostatecznie rozwinięta infrastruktura komunikacyjna na obszarze Gminy niesprzyjająca rozwojowi lokalnej aktywności mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
• duża dostępność i wysoka skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji realizowanych przez Gminę • zaplanowane inwestycje infrastrukturalne mogące wpłynąć na zwiększenie spójności Gminy i jej rozwój gospodarczy • dostępność środków unijnych dla przedsiębiorców • zmiany gospodarcze w kraju sprzyjające rozwojowi gospodarczemu	• szybki i dynamiczny rozwój innych gmin i powiatów w regionie • skupienie się w nowej perspektywie unijnej na „miękkich” projektach niewpływających na faktyczny rozwój Gminy • brak zorganizowanych inicjatyw służących rozwojowi gospodarczemu • nieskuteczne działania Powiatowego Urzędu Pracy w celu aktywizacji bezrobotnych

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Tabela 31. Analiza SWOT – sfera infrastruktury technicznej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• korzystne połączenia komunikacyjne z Warszawą, Mińskiem Mazowieckim i innymi większymi miastami w regionie • systematyczny wzrost długości modernizowanych dróg gminnych • systematyczny wzrost liczby gospodarstw domowych wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania • systematyczny wzrost długości czynnej sieci wodociągowej oraz liczby mieszkańców z niej korzystających • systematyczny wzrost długości czynnej sieci kanalizacyjnej oraz liczby mieszkańców z niej korzystających • wysoki odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w porównaniu do wskaźników dla innych gmin powiatu mińskiego • posiadanie własnej oczyszczalni ścieków • sprawnie funkcjonująca gospodarka odpadami komunalnymi • działalność Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Cegłowie	• zły stan technicznej znacznej części dróg gminnych i powiatowych • brak chodników i ścieżek rowerowych o charakterze komunikacyjnym w znacznej części obszaru Gminy • niedostateczna ilość miejsc parkingowych • brak zorganizowanej gminnej komunikacji autobusowej • niski odsetek mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania w porównaniu do wskaźników dla innych gmin powiatu mińskiego • brak sieci gazowej na terenie Gminy • brak mieszkań komunalnych i socjalnych na terenie Gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
• zmodernizowana linia kolejowa, dostosowana do dużych prędkości dla ruchu pasażerskiego, posiadająca przystanki w Cegłowie oraz w Mieni • zmodernizowane droga krajowa nr 2 oraz droga krajowa nr 92 przebiegające w bliskiej odległości od Gminy • podejmowanie działań mających na celu przebudowę i modernizację dróg oraz poprawę ich jakości • działalność prywatnych przewoźników świadczących usługi komunikacji autobusowej • dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie Gminy • możliwość wykorzystania innowacyjnych technologii do budowy i modernizacji infrastruktury technicznej	• zwiększanie zadłużenia pobliskich gmin oraz nadrzędnych jednostek samorządu terytorialnego, będące zagrożeniem dla realizacji inwestycji o charakterze ponadgminnym • wadliwe wykonanie przez wykonawców planowanych inwestycji i w konsekwencji konieczność dokonywania uciążliwych modernizacji

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Tabela 32. Analiza SWOT – sfera społeczna

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• sprawnie działająca Gminna Biblioteka Publiczna w Cegłowie, prowadząca czynną działalność kulturalną skierowaną do mieszkańców • działalność klubu „Kulturalne Zacisze” • organizowanie imprez kulturalnych, mających na celu promocję Gminy i regionu • wyposażenie szkół i przedszkoli na zadowalającym poziomie • wielofunkcyjne boisko Orlik 2012 w Cegłowie • place zabaw • organizowanie imprez sportowych, mających na celu popularyzację i upowszechnienie różnych form aktywności fizycznej wśród mieszkańców • wysoki poziom usług świadczonych przez Zakład Opieki Zdrowotnej w Cegłowie • działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej • zwiększanie udziału mieszkańców w decyzjach podejmowanych przez władze Gminy	• mniejszy dostęp do infrastruktury społecznej dla mieszkańców południowych obszarów Gminy • mała liczba urządzonych i ogólnie dostępnych obiektów sportowych • brak usługi rehabilitacji i laboratorium analitycznego w ramach zakładu opieki zdrowotnej • utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej dla osób starszych
SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość pozyskiwania środków unijnych na realizację programów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie stworzenia instytucjonalnych i środowiskowych form pomocy mieszkańcom oraz aktywizacji osób i rodzin wymagających wsparcia • działalność Komisariatu Policji w Mrozach oraz jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej wpływająca na bezpieczeństwo mieszkańców • działalność klubów sportowych • dalszy rozwój aktywności sportowej mieszkańców dzięki realizacji zaplanowanych inwestycji i zadań	• zwiększenie liczby osób starszych potrzebujących większego dostępu do służby zdrowia i opieki społecznej • wzrost poziomu bezrobocia i zwiększenie liczby osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia • zagrożenie przenoszeniem się na obszar Gminy zachowań i zjawisk patologicznych na większą skalę

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Tabela 33. Analiza SWOT – sfera budżetowo-finansowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• wzrost dochodów budżetu Gminy na przestrzeni ostatnich ośmiu lat • wysoki poziom pozyskiwania finansowania zewnętrznego • wzrost wpływów do budżetu z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, będącego najważniejszym źródłem dochodów własnych Gminy • znaczny wzrost środków przeznaczanych na wydatki inwestycyjne • wypracowana nadwyżka finansowa w budżecie • odpowiednio wykwalifikowana kadra Urzędu Gminy	• zwiększenie się wskaźnika zadłużenia Gminy w okresie ponoszenia największych wydatków inwestycyjnych • niedostatecznie rozwinięta współpraca z innymi samorządami gminnymi na terenie Polski oraz zagranicą
SZANSE	ZAGROŻENIA
• niskie koszty obsługi długu na skutek utrzymywania się niskich stawek WIBOR • uzyskiwanie przez Gminę środków pomocowych na zaplanowane inwestycje i zadania • wzrost poziomu rozwoju gospodarczego kraju • współpraca z pobliskimi gminami i nadrzędnymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zaplanowanych działań • rozwój współpracy z przedsiębiorcami w zakresie realizacji inwestycji na terenie Gminy • korzystne zmiany w systemie prawnym	• zwiększenie się kosztów obsługi długu na skutek nagłego wzrostu stawek WIBOR • duży wzrost inflacji powodujący konieczność ponoszenia większych wydatków • przerzucanie na gminy przez ustawodawcę większej liczby zadań przy braku wymaganej pomocy finansowej • zniesienie meldunku skutkujące trudnością w zidentyfikowaniu faktycznego miejsca zamieszkania ludności • negatywne zmiany systemowe poprzez zmniejszenie przekazywanego procentu od podatku dochodowego do gmin • wzrost zadłużenia państwa

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

5. Badania ankietowe mieszkańców

W ramach opracowania Strategii Rozwoju Gminy Cegłów na lata 2015-2023 podjęte zostały działania mające na celu zdiagnozowanie opinii lokalnej społeczności na temat poziomu życia mieszkańców oraz potrzeb rozwoju różnych aspektów funkcjonowania Gminy. Diagnoza ta została przeprowadzona poprzez badania ankietowe w oparciu o przygotowany kwestionariusz.

5.1. Cel badania

Konieczność przeprowadzenia badania ankietowego mieszkańców wynika z następujących przesłanek:

- istotnym elementem identyfikacji mieszkańców z opracowaną Strategią jest jej znajomość i świadomość współuczestniczenia w jej powstawaniu – w rzeczywistości to lokalna społeczność decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu tego dokumentu poprzez akceptację lub negację rozwiązań w nim proponowanych, w wielu przypadkach subiektywna ocena lokalnej społeczności jest ważniejsza od zobiektywizowanych i wynikających ze statystyk wyznaczników rzeczywistości,
- w ostatecznym rozrachunku władze Gminy odgrywają rolę służebną w stosunku do lokalnej społeczności, dlatego powinny zwracać szczególną uwagę na oczekiwania oraz potrzeby mieszkańców – do efektywnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego istotne jest więc pozyskiwanie informacji, jak dotychczasowe działania osób odpowiedzialnych za zarządzanie Gminą są postrzegane przez mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe.

Badanie opinii mieszkańców Gminy Cegłów zostało przeprowadzone w celu uzupełnienia diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, która jest podstawą sformułowania celów strategicznych i operacyjnych Gminy oraz odpowiadających im zadań realizacyjnych. Przedmiotem badania było dokonanie przez mieszkańców oceny dotychczasowego poziomu rozwoju Gminy oraz zidentyfikowanie ich potrzeb i oczekiwań w zakresie dalszego rozwoju.

5.2. Metoda i technika badawcza

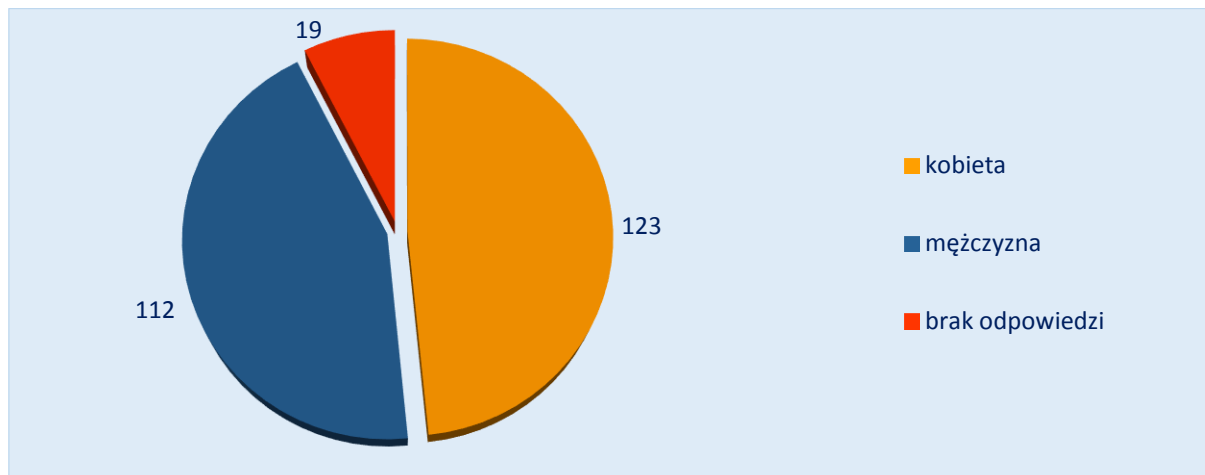
Dla uzyskania jak najlepszego efektu badanie opinii mieszkańców miało charakter przekrojowy, wybrano metodę sondażową realizowaną przy zastosowaniu techniki badawczej w formie kwestionariusza ankiety. Specjalnie stworzony kwestionariusz ankiety zawierał zarówno pytania zamknięte, które pozwoliły na udzielenie szybkich odpowiedzi przez mieszkańców oraz na standaryzację zebranych informacji, jak i pytania otwarte, dzięki którym można uzyskać szerszą opinię mieszkańców na różne tematy.

Dystrybucja ankiet została przeprowadzona we współpracy z Urzędem Gminy w Cegłowie. W ramach badania zebrano 254 wypełnionych kwestionariuszy. Respondenci stanowią losową próbę badawczą, choć ankiety wypełnili tylko ci mieszkańcy, którzy wyrazili taką wolę. Zarówno Urząd Gminy Cegłów, jak i zespół realizujący badanie, przyjęli, że jest ono istotne, a uzyskane odpowiedzi odzwierciedlają przy uwzględnieniu odpowiedniego błędu statystycznego opinię całej społeczności na dane tematy.

5.3. Charakterystyka grupy respondentów

Ankieta została wypełniona przez 123 kobiety, 112 mężczyzn oraz 19 osób, które nie wskazały odpowiedzi na to pytanie. Strukturę respondentów ze względu na płeć prezentuje wykres nr 27.

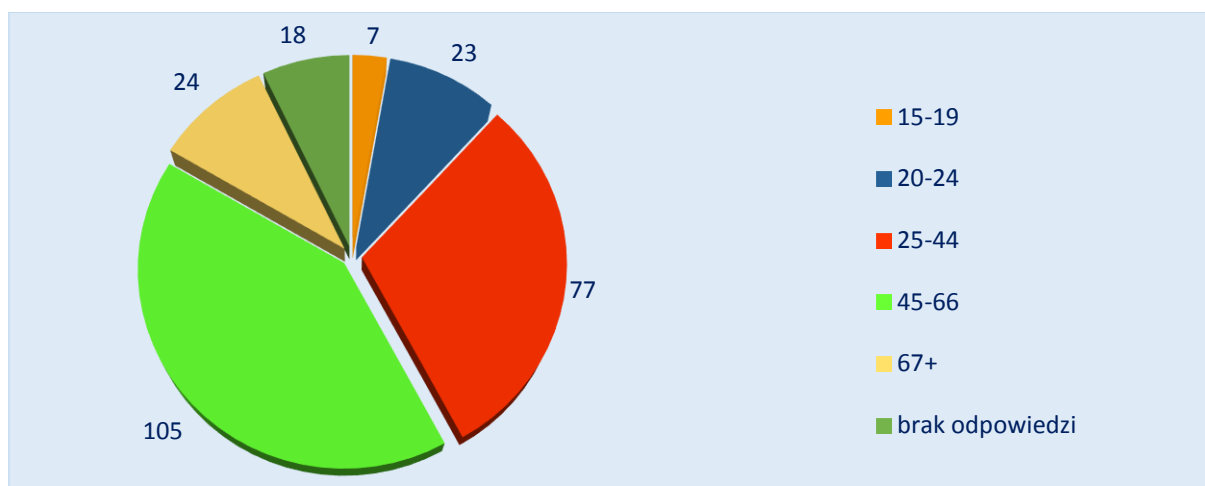
Wykres 27. Struktura respondentów ze względu na płeć

Źródło: badanie ankietowe.

Badaniem zostali objęci mieszkańcy Gminy w grupach wiekowych: 15-19, 20-24, 25-44, 45-66 oraz 67+. Przyjęte grupy są charakterystyczne dla tego typu badań. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku od 45 do 66 lat. Osób tych było 105, czyli 44,49% ogółu ankietowanych. Najmniej liczną grupą były natomiast osoby w wieku od 15 do 19 lat. Przez tę grupę wypełnionych zostało 7 ankiet, co stanowi 2,76% wszystkich odpowiedzi. Warto również zwrócić uwagę na to, że 18 osób nie wskazało odpowiedzi na to pytanie. Struktura respondentów ze względu na wiek została ukazana na wykresie nr 28.

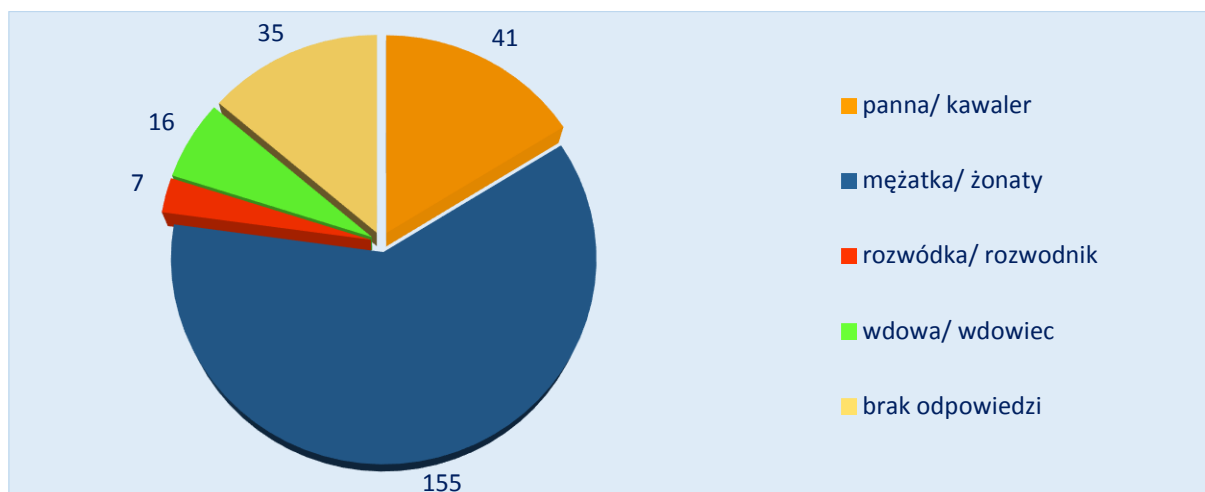
Wykres 28. Struktura respondentów ze względu na wiek

Źródło: badanie ankietowe.

Badaniem zostały objęte osoby o różnym stanie cywilnym. Największą grupę liczącą 155 osób, czyli 61,02% ogółu respondentów, stanowiły mężatki oraz żonaci. Najmniej liczną grupą były natomiast osoby, które wskazały odpowiedź „rozwódka/ rozwodnik”. Osób tych było 7, co stanowi 2,76% ogółu ankietowanych. Odpowiedzi na to pytanie nie wskazało zaś 35 osób. Strukturę respondentów ze względu na stan cywilny zaprezentowano na wykresie nr 29.

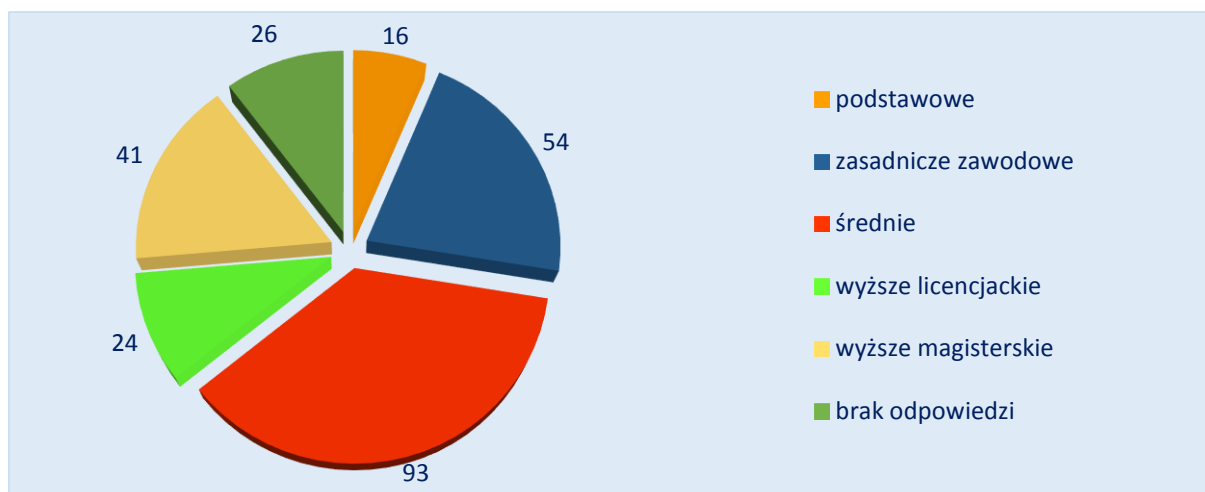
Wykres 29. Struktura respondentów ze względu na stan cywilny

Źródło: badanie ankietowe.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupą respondentów były osoby legitymujące się wykształceniem średnim. Liczba tych osób wyniosła 93, czyli 36,61% ogółu ankietowanych. Najmniej respondentów posiadało natomiast wykształcenie podstawowe. Ankiety wypełnionych przez tę grupę było 16, co stanowi 6,30% udzielonych odpowiedzi. 26 osób nie wskazało swojego poziomu wykształcenia. Strukturę respondentów ze względu na wykształcenie zobrazowano na wykresie nr 30.

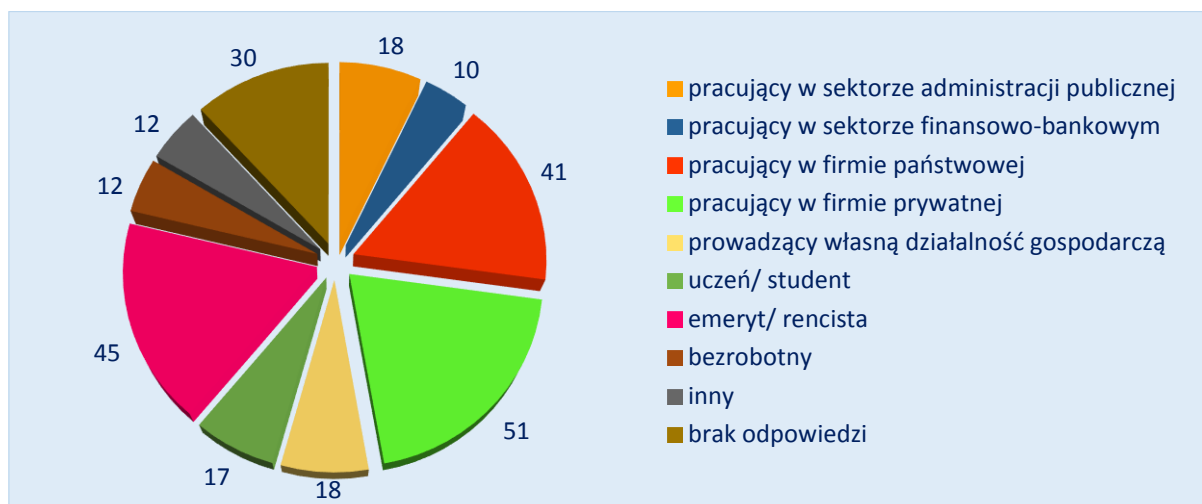
Wykres 30. Struktura respondentów ze względu na poziom wykształcenia

Źródło: badanie ankietowe.

Największą grupą respondentów były osoby pracujące w firmie prywatnej. Osób tych było 51, co stanowi 20,08% wszystkich ankietowanych. Nieco mniejsza liczba ankietowanych wskazała odpowiedź „emeryt/ rencista” oraz „pracujący w firmie państwowej”. Zostały one zaznaczone odpowiednio 45 i 41 razy. Najmniejszą grupą liczącą 10 osób, czyli 3,94% ogółu respondentów, były natomiast osoby pracujące w sektorze finansowo-bankowym. 30 osób nie wskazało odpowiedzi na to pytanie. Struktura respondentów pod względem statusu społeczno-zawodowego została pokazana na wykresie nr 31.

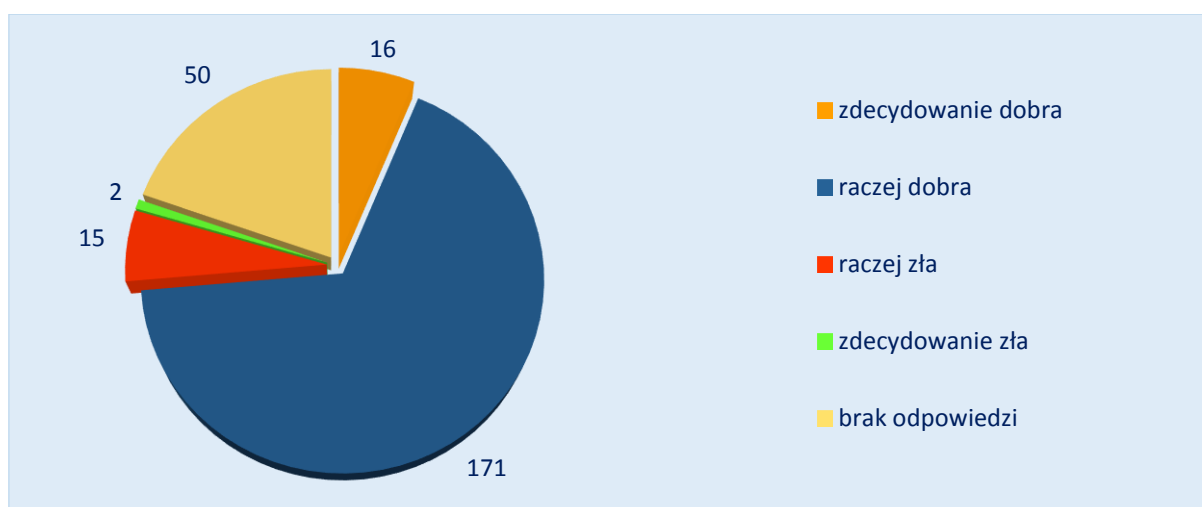
Wykres 31. Struktura respondentów ze względu na status społeczno-zawodowy

Źródło: badanie ankietowe.

Największa grupa respondentów oceniła subiektywnie swoją sytuację materialną jako raczej dobrą. Osób tych było 171, czyli 67,32% ogółu ankietowanych. Najmniej liczną grupą byli natomiast ci, którzy swoją sytuację określili jako zdecydowanie złą. Odpowiedź ta została wskazana przez 2 osoby, czyli 0,79% wszystkich respondentów. 50 osób nie odpowiedziało na to pytanie. Strukturę respondentów ze względu na sytuację materialną ukazano na wykresie nr 32.

Wykres 32. Struktura respondentów ze względu na sytuację materialną

Źródło: badanie ankietowe.

Zaprezentowana na powyższych wykresach struktura respondentów wskazuje na to, że w badaniu wzięła udział reprezentatywna grupa mieszkańców, zarówno kobiet jak i mężczyzn, w różnym wieku, o różnym stanie cywilnym, legitymująca się różnym poziomem wykształcenia, posiadająca różny status społeczno-zawodowy i różnie oceniająca swoją sytuację materialną. Wyniki ankiety są więc wiarygodne i w pełni oddają opinię społeczności lokalnej na tematy będące przedmiotem badania.

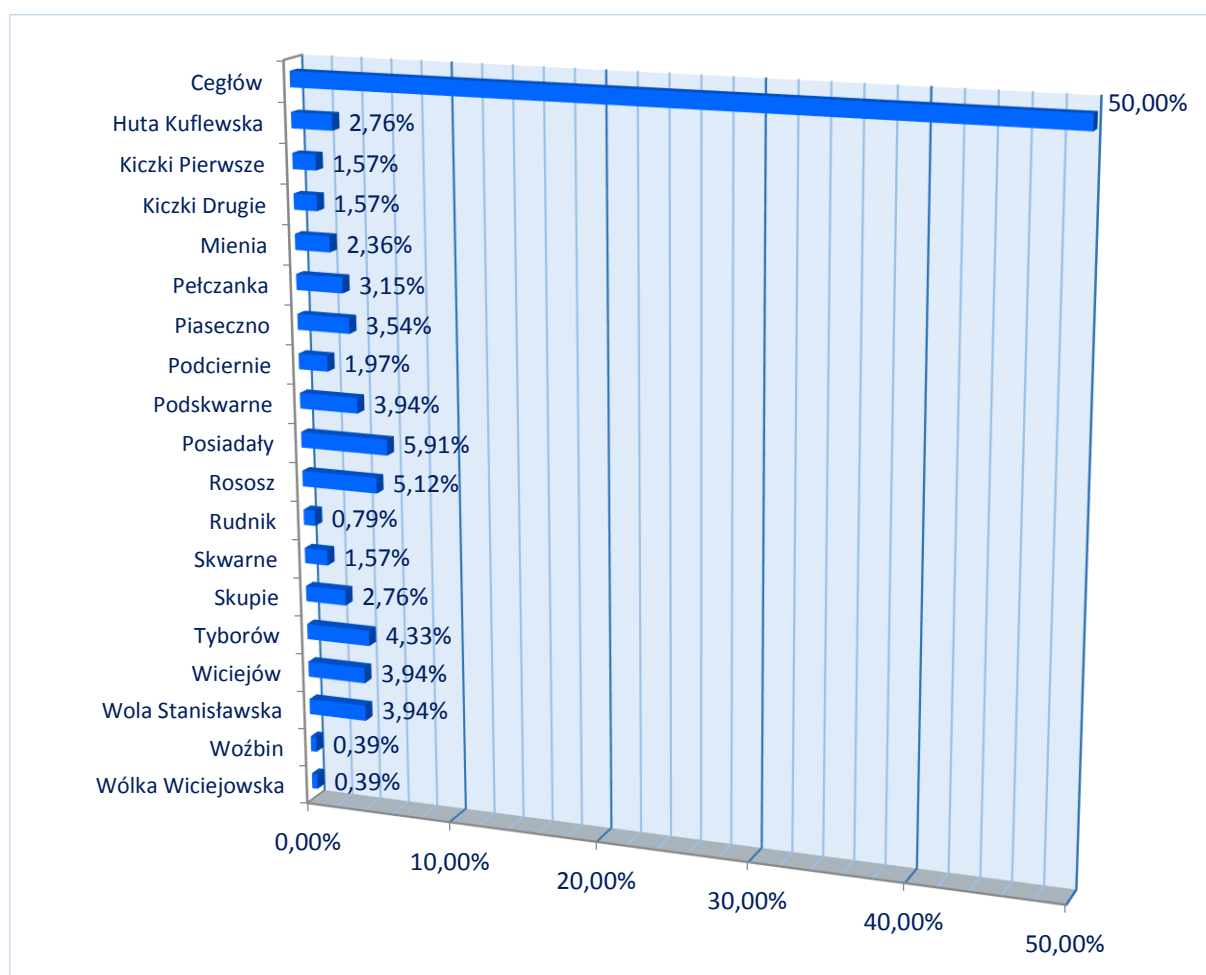
5.4. Analiza opinii publicznej

Na poniższych wykresach przedstawiono wyniki ankiety. Należy zauważyć, że w wielu przypadkach respondenci nie odpowiadali na wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszu, dlatego przy każdym pytaniu podano liczbę osób, które udzieliły nań odpowiedzi.

Aby przeprowadzona analiza opinii publicznej była miarodajna i aby móc porównywać odpowiedzi na konkretne pytania, liczbę osób, która udzieliła danej odpowiedzi, przedstawiono procentowo jako odsetek osób, które łącznie wypowiedziały się w danym pytaniu. Ponadto, wiele pytań miało charakter otwarty, a w niektórych pytaniach zamkniętych możliwe było wskazania kilku odpowiedzi, dlatego w przypadku tych pytań liczba łącznie wskazanych odpowiedzi niejednokrotnie przewyższała liczbę respondentów. Odsetek osób, które wskazały poszczególne odpowiedzi, po zsumowaniu przyjmował więc często wartość wyższą niż 100%.

Pytanie 1.

Wykres 33. „Proszę zaznaczyć, w której części Gminy Pan/ Pani mieszka” (N=254)

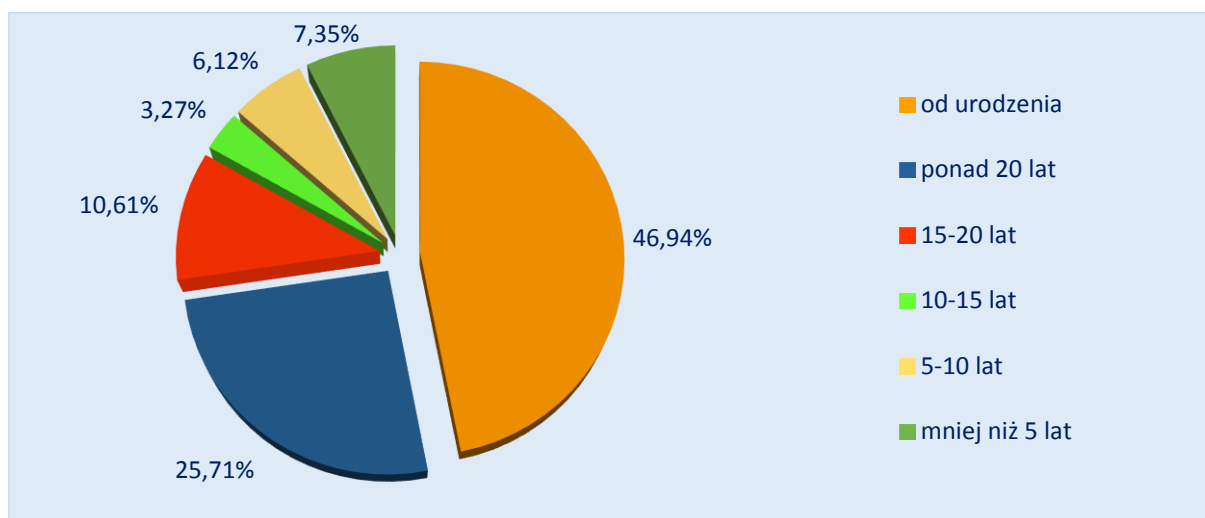

Źródło: badanie ankietowe.

Najliczniejszą grupę respondentów stanowili ci, którzy mieszkają w miejscowości gminnej Cegłów. Odpowiedź ta została wskazana przez 50,00% respondentów. Każdą z pozostałych miejscowości zaznaczyło nie więcej niż 6% ankietowanych. Warto zauważyć jednak fakt, że w badaniu wzięli udział mieszkańcy każdej miejscowości w Gminie.

Pytanie 2.

Wykres 34. "Od jak dawna jest Pan/ Pani mieszkańcem Gminy Cegłów?" (N=245)

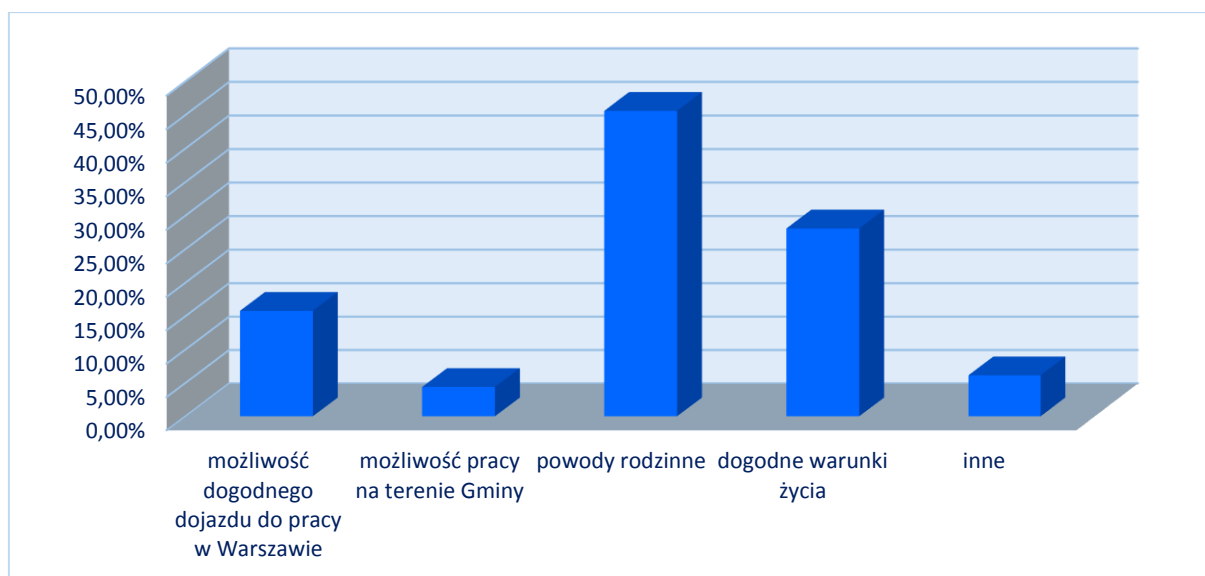

Źródło: badanie ankietowe.

46,94%, czyli zdecydowana większość ankietowanych, zamieszkuje Gminę Cegłów od urodzenia. 25,71% respondentów mieszka w niej ponad 20 lat, 10,61% – od 15 do 20 lat, 7,35% – mniej niż 5 lat, 6,12% – od 5 do 10 lat, zaś 3,27% – od 10 do 15 lat.

Pytanie 3.

Wykres 35. "Jakie były powody Pana/ Pani przeprowadzki do Gminy Cegłów?" (N=114)

Źródło: badanie ankietowe.

Najczęściej wskazywanym powodem przeprowadzki do Gminy Cegłów były powody rodzinne. Odpowiedź ta została bowiem wybrana przez 45,61% respondentów. 28,07% ankietowanych za powód przeprowadzki uznało dogodne warunki życia w Gminie Cegłów, 15,79% – możliwość dogodnego dojazdu do pracy w Warszawie, a 4,39% – możliwość pracy na terenie Gminy. 6,14% respondentów wskazało natomiast odpowiedź „inne”.

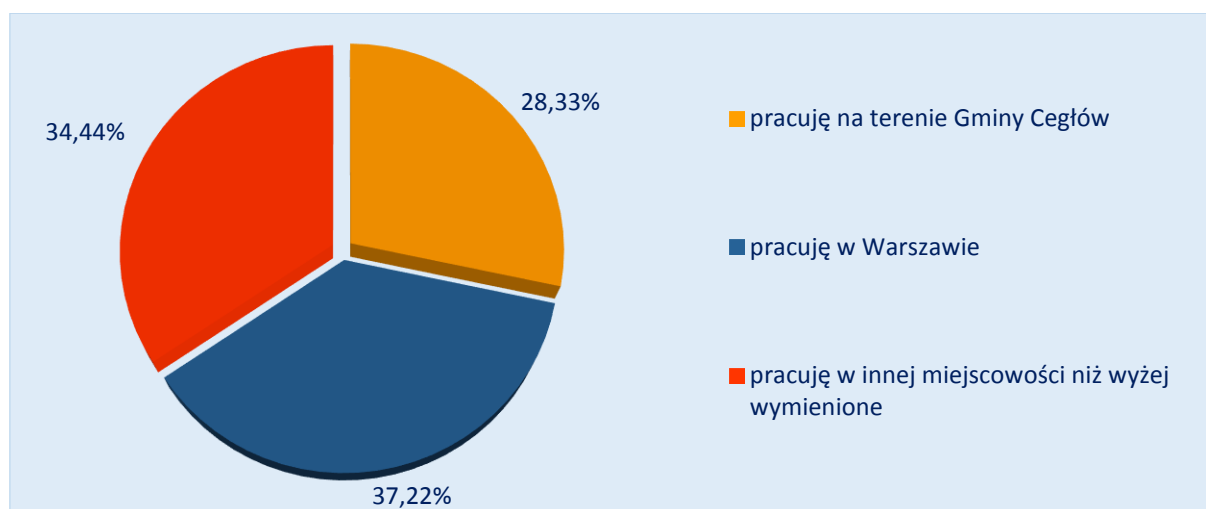
Pytanie 4.

„Jeżeli przeprowadził się Pan/ Pani do Cegłowa, prosimy o podanie, z jakiej miejscowości przybył Pan/ Pani?” (N=109)

Największa grupa respondentów, którzy przeprowadzili się do Cegłowa, przybyła z Mińska Mazowieckiego oraz z Warszawy, choć wskazywane były także inne miejscowości w regionie, przede wszystkim w powiecie mińskim. Nieliczni ankietowani przybyli do Cegłowa spoza województwa mazowieckiego.

Pytanie 5.

Wykres 36. "Czy pracuje Pan/ Pani na terenie Gminy Cegłów, czy pracuje Pan/ Pani w Warszawie lub innej miejscowości?" (N=180)

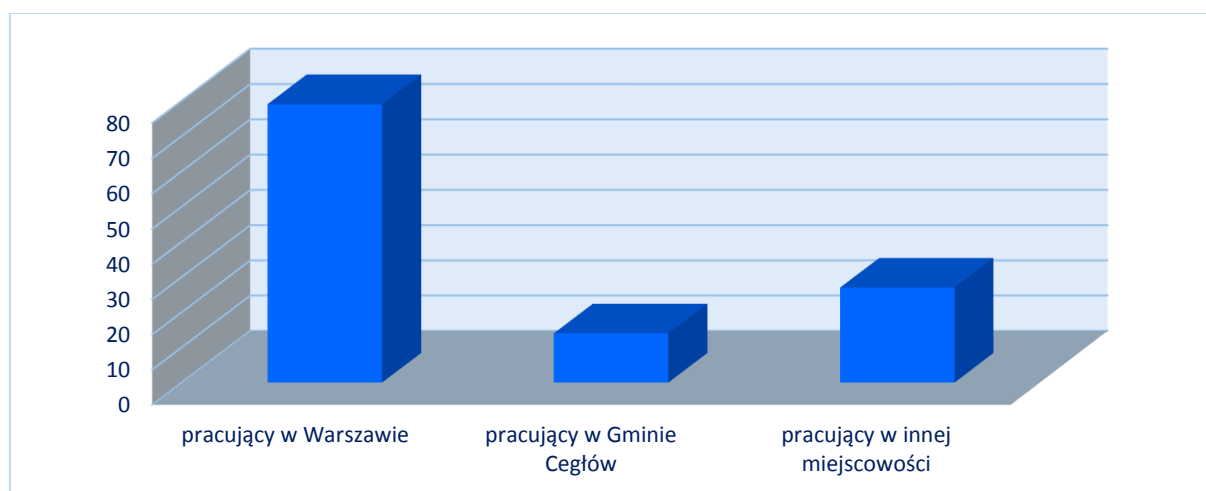

Źródło: badanie ankietowe.

Liczba wskazań poszczególnych odpowiedzi w pytaniu o miejsce zatrudnienia rozłożyła się stosunkowo równomiernie. 37,22% respondentów pracuje w Warszawie, 28,33% – na terenie Gminy Cegłów, natomiast 34,44% – w innej miejscowości.

Pytanie 6.

Wykres 37. "Ile minut zajmuje Panu/ Pani dojazd w jedną stronę do pracy?" (N=147)

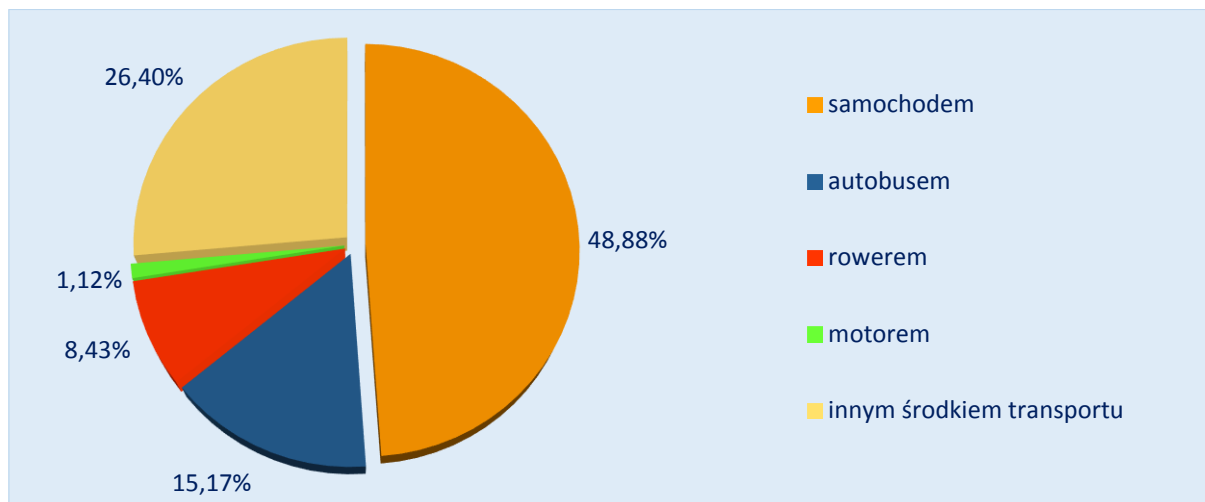

Źródło: badanie ankietowe.

Średni czas dojazdu w jedną stronę do pracy dla osób pracujących w Warszawie wynosi 79 minut, dla osób pracujących na terenie Gminy Cegłów – 14 minut, zaś dla osób pracujących w innych miejscowościach – 27 minut.

Pytanie 7.

Wykres 38. "Jakim środkiem transportu dojeżdża Pan/ Pani do pracy?" (N=178)

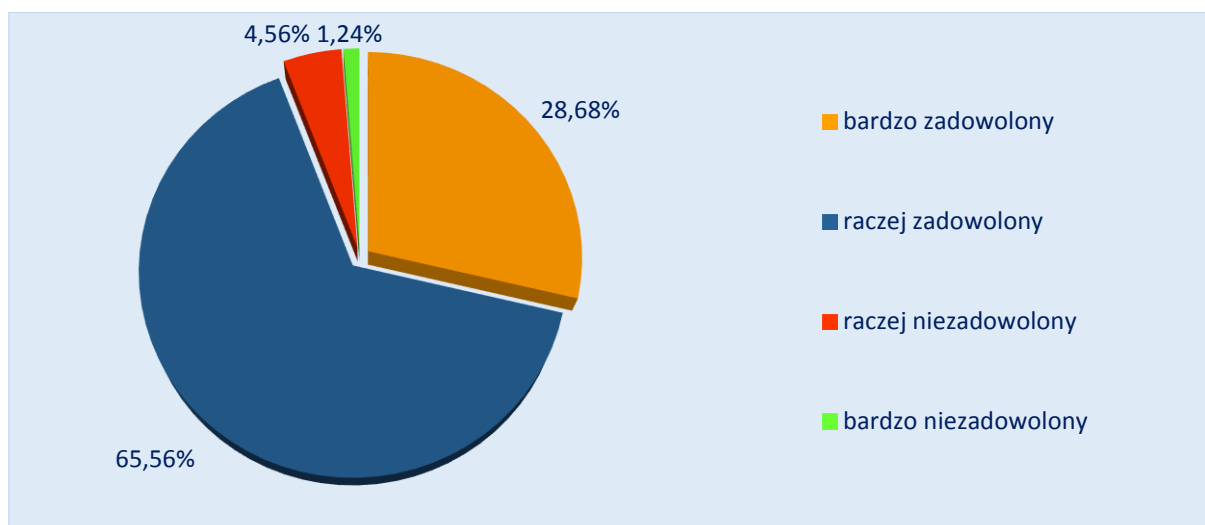

Źródło: badanie ankietowe.

Największa grupa stanowiąca 48,88% ogółu ankietowanych dojeżdża do pracy samochodem. Często wskazywana w tym pytaniu była również odpowiedź „innym środkiem transportu”, którą wybrało 26,40% respondentów, a wśród nich przede wszystkim ci, którzy do pracy dojeżdżają pociągiem. Odpowiedzi „autobusem” i „rowerem” wskazało odpowiednio 15,17% oraz 8,43% ankietowanych, a odpowiedź „motorem” – zaledwie 1,12% respondentów.

Pytanie 8.

Wykres 39. "Czy jest Pan/ Pani zadowolony z faktu, iż jest mieszkańcem Gminy Cegłów?" (N=241)

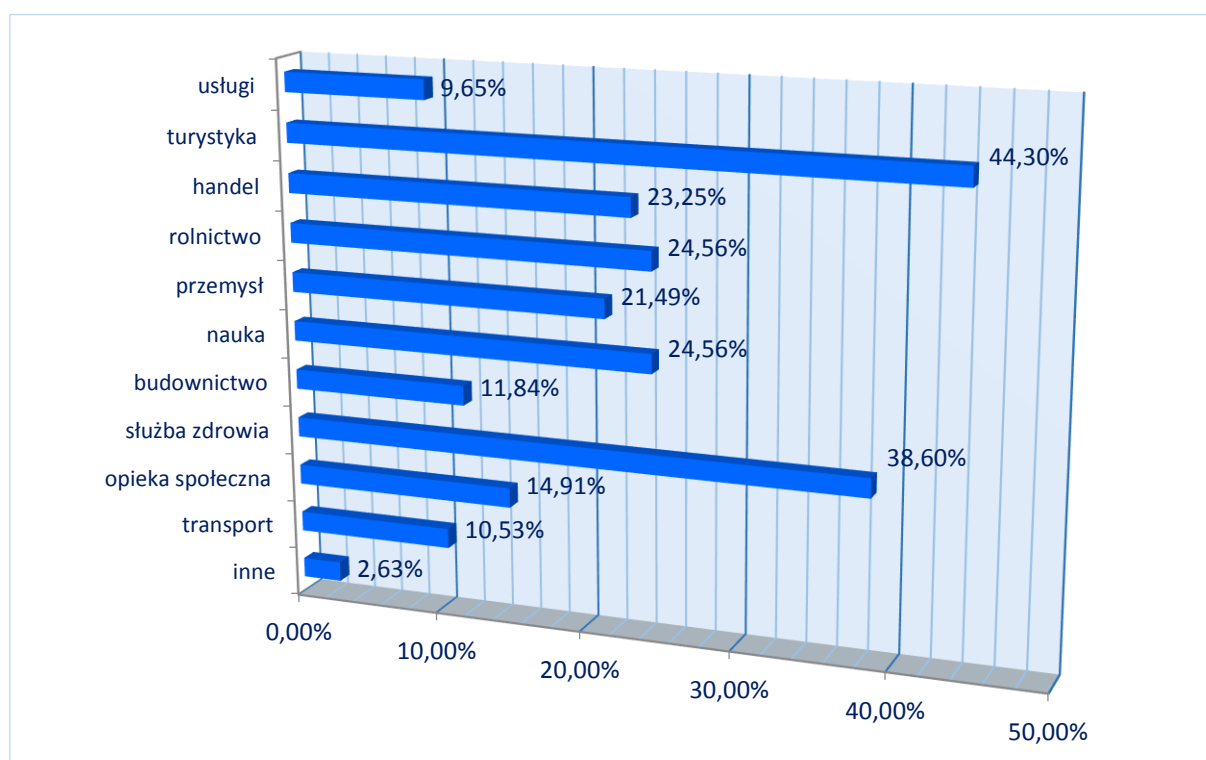
Źródło: badanie ankietowe.

Zdecydowana większość badanych jest zadowolona z faktu bycia mieszkańcem Gminy Cegłów. Odpowiedź „bardzo zadowolony” wskazało 28,68%, zaś odpowiedź „raczej zadowolony” – 65,56% respondentów. Odpowiedzi „raczej niezadowolony” oraz „bardzo niezadowolony” wybrało odpowiednio 4,56% oraz 1,24% ankietowanych.

W tym pytaniu mieszkańcy zostali również poproszeni o wskazanie powodu swojego zadowolenia bądź niezadowolenia z faktu zamieszkiwania Gminy Cegłów. Jako główne powody zadowolenia wskazywane były przede wszystkim dobra lokalizacja, a także cisza, spokój i bezpieczeństwo. Głównym powodem niezadowolenia był natomiast zły stan dróg oraz zbyt mała liczba autobusów i pociągów.

Pytanie 9.

Wykres 40. "Jakie branże gospodarki powinny rozwijać się w Gminie Cegłów?" (N=228)

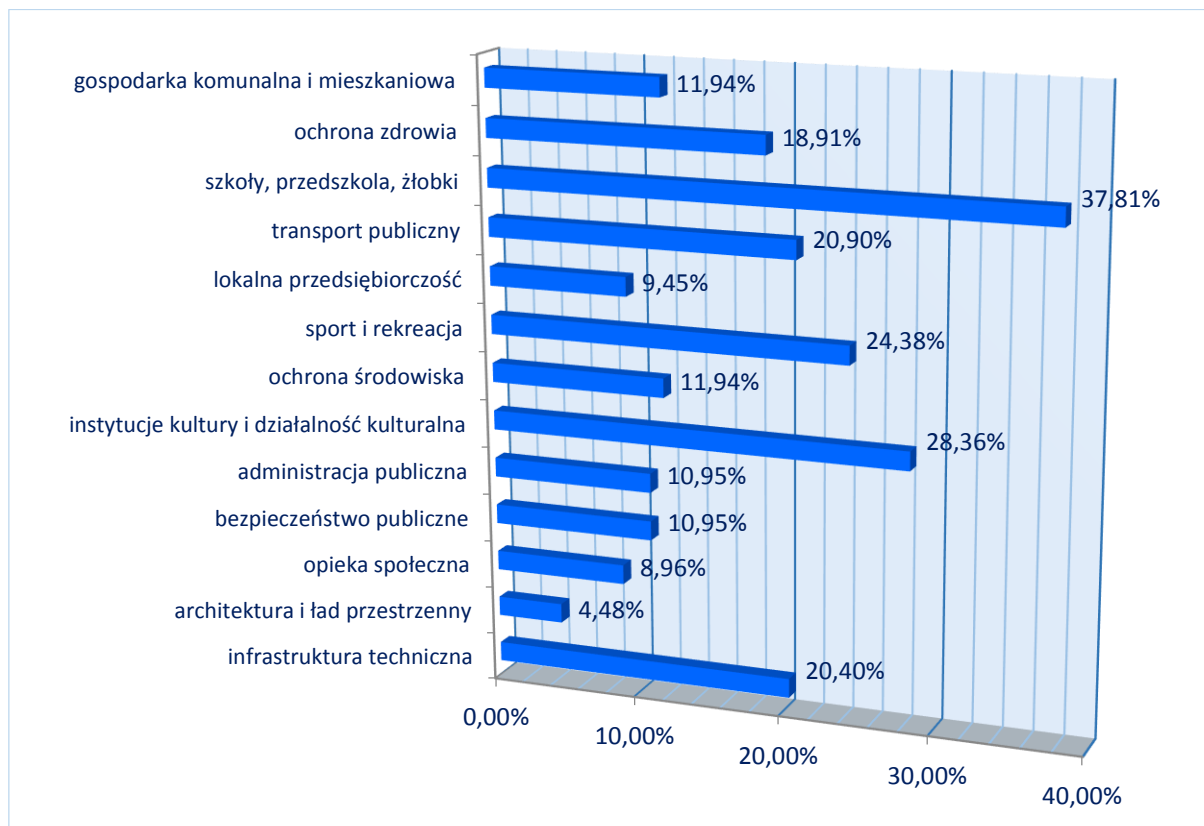
Źródło: badanie ankietowe.

W opinii mieszkańców w Gminie Cegłów powinna rozwijać się turystyka oraz służba zdrowia, za czym opowiedziało się czterech na dziesięciu ankietowanych (odpowiednio: 44,30% i 38,60%). Co piąty wskazał na potrzebę rozwoju nauki, rolnictwa, handlu i przemysłu (kolejno: 24,56%, 24,56%, 23,25% i 21,49%). Najmniej respondentów wybrało natomiast opiekę społeczną, budownictwo, transport i usługi (odpowiednio: 14,91%, 11,84%, 10,53% oraz 9,65%).

W przypadku zaznaczenia odpowiedzi „usługi” mieszkańcy zostali poproszeni o doprecyzowanie, jaki rodzaj usług powinien się rozwijać w Gminie Cegłów. Większość z nich wskazała na potrzebę rozwoju gastronomii oraz drobnego rzemieślnictwa.

Pytanie 10.

Wykres 41. "Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/ Pani za najlepiej rozwinięte?" (N=201)

Źródło: badanie ankietowe.

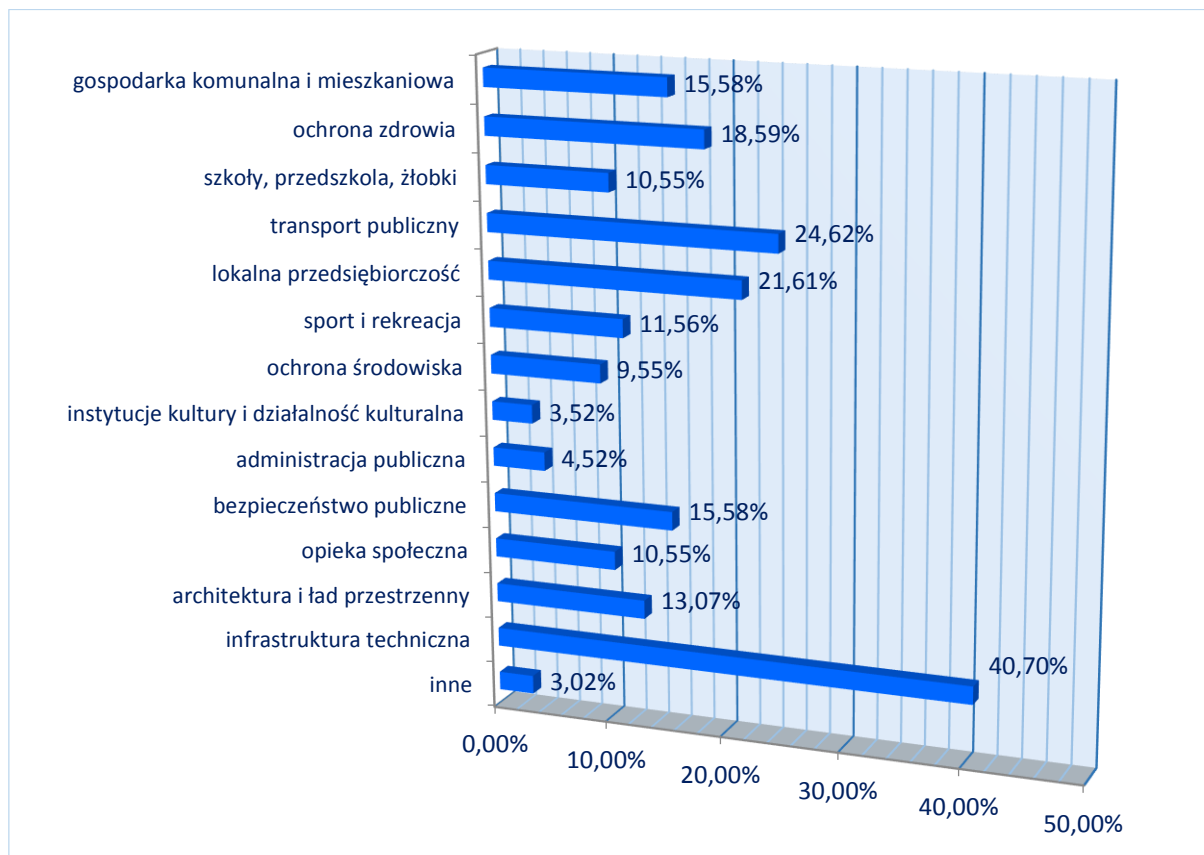
Za najlepiej rozwinięte sfery funkcjonowania Gminy Cegłów mieszkańcy uznali edukację, kulturę, sport i rekreację oraz infrastrukturę techniczną. Odpowiedzi te wskazało odpowiednio 37,81%, 28,36%, 24,38% oraz 20,40% badanych. Najmniej wskazań miała natomiast odpowiedź „architektura i ład przestrzenny”, którą wybrało jedynie 4,48% respondentów.

Mieszkańcy zostali poproszeni o uzasadnienie swojego wyboru dokonanego w tym pytaniu. Najczęściej pojawiające się uzasadnienia wyboru tych sfer, które uznano za najlepiej rozwinięte w Gminie Cegłów, zestawiono poniżej:

- szkoły, przedszkola, żłobki – odpowiednia liczba placówek, wysoki poziom nauczania oraz przeprowadzanie modernizacji obiektów szkolnych,
- instytucje kultury i działalność kulturalna – działalność biblioteki oraz innych obiektów i instytucji kultury, duża liczba imprez i festynów,
- sport i rekreacja – wystarczająca liczba obiektów sportowych, w tym przede wszystkim działalność „Orlika”, oraz powstawanie nowych obiektów, a także częste organizowanie imprez sportowych,
- infrastruktura techniczna – dostęp do dobrej jakości dróg i wodociągu oraz przeprowadzane remonty i modernizacje.

Pytanie 11.

Wykres 42. "Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/ Pani za najgorzej rozwinięte?" (N=199)

Źródło: badanie ankietowe.

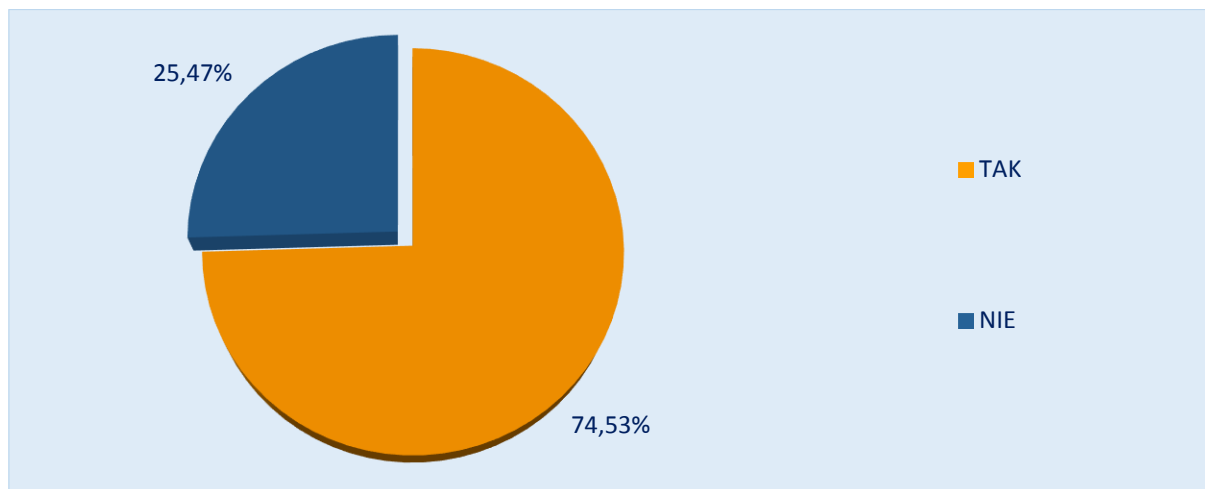
Za najgorzej rozwinięte sfery funkcjonowania Gminy Cegłów mieszkańcy uznali przede wszystkim infrastrukturę techniczną, którą wskazało 40,70% ankietowanych. Duża grupa respondentów wskazała w tym pytaniu również transport publiczny oraz lokalną przedsiębiorczość. Odpowiedzi te zaznaczyło odpowiednio 24,62% oraz 21,61% respondentów. Najmniej wskazań miały natomiast odpowiedzi „administracja publiczna” oraz „instytucje kultury i działalność kulturalna”, które wybrało 4,52% oraz 3,52% badanych.

Mieszkańcy zostali poproszeni o uzasadnienie swojego wyboru dokonanego w tym pytaniu. Najczęściej pojawiające się uzasadnienia wyboru tych sfer, które uznano za najgorzej rozwinięte w Gminie Cegłów, zestawiono poniżej:

- infrastruktura techniczna – zły stan dróg, brak chodników oraz brak dostępu do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej,
- transport publiczny – brak autobusów, w szczególności w okresie wakacji i ferii szkolnych, oraz mała liczba pociągów,
- lokalna przedsiębiorczość – mała liczba lokalnych przedsiębiorstw oraz, co za tym idzie, brak miejsc pracy.

Pytanie 12.

Wykres 43. "Czy według Pana/ Pani opinii potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców Gminy Cegłów są zaspokojone?" (N=212)

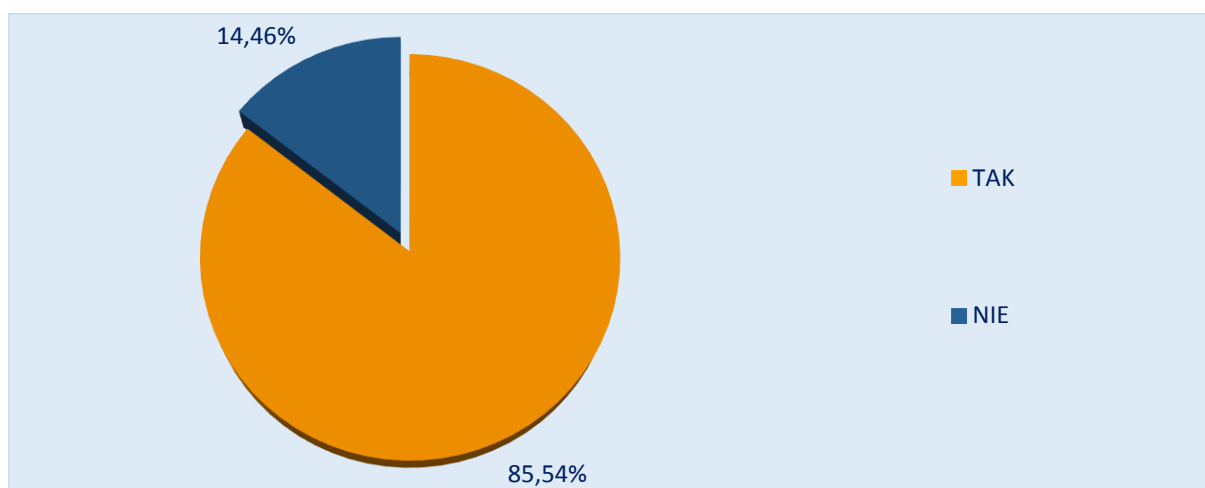
Źródło: badanie ankietowe.

Zdecydowana większość osób, które wzięły udział w badaniu, uznała, że potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców Cegłowa są zaspokojone. W ten sposób odpowiedziało 74,53% respondentów, przeciwnego zdania było 25,47% ankietowanych.

Osoby, które stwierdziły, że społeczno-kulturalne potrzeby mieszkańców Gminy nie są zaspokojone, zostały poproszone o wskazanie przyczyny takiego stanu rzeczy. Najczęściej wskazywanymi przyczynami były: brak ofert spędzania wolnego czasu na terenie Gminy, mała liczba imprez kulturalnych, niedostateczne funkcjonowanie obiektów kulturalnych oraz słaba promocja wydarzeń odbywających się w Gminie.

Pytanie 13.

Wykres 44. "Czy spędza Pan/ Pani swój wolny czas w Gminie Cegłów?" (N=242)

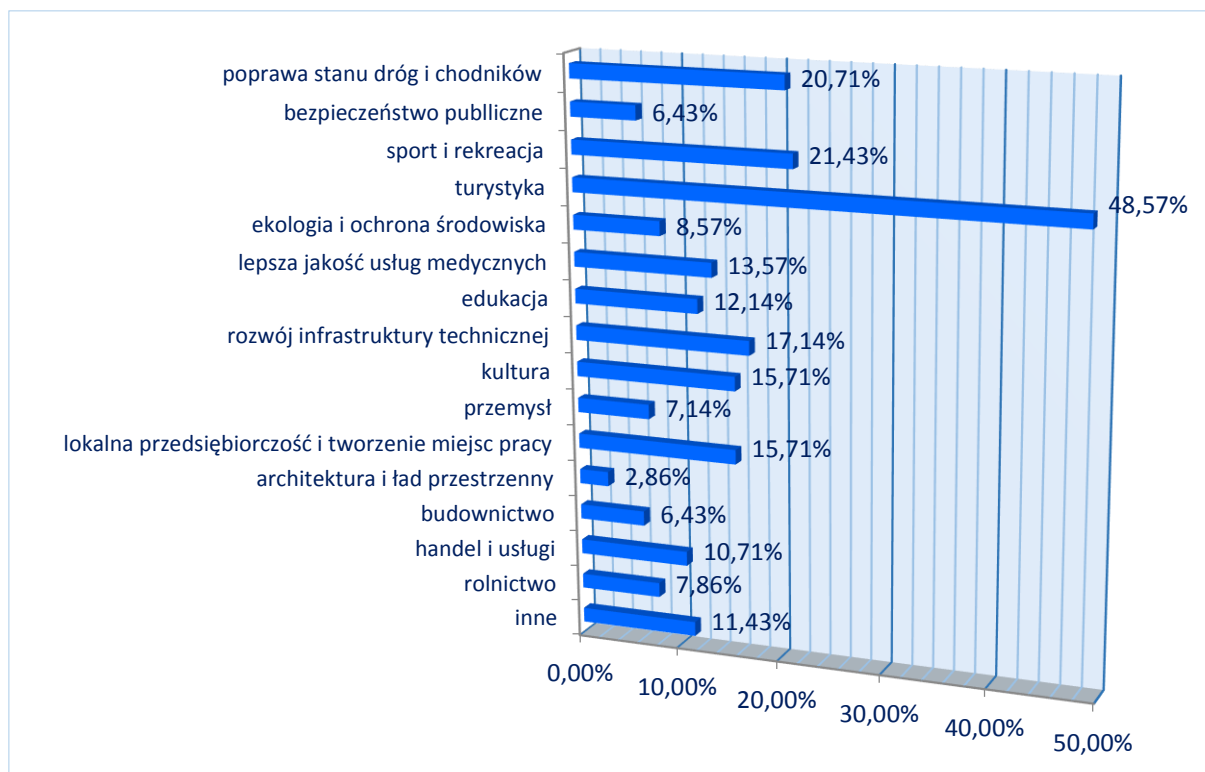

Źródło: badanie ankietowe.

Zdecydowana większość, czyli 85,54%, ankietowanych stwierdziła, że spędza swój wolny czas na terenie Gminy Cegłów. Przeciwniej odpowiedzi udzieliło 14,46% respondentów. Wśród działań, jakie należy podjąć, aby zachęcić mieszkańców do spędzania wolnego czasu na terenie Gminy, wskazywano najczęściej tworzenie miejsc do rekreacji, takich jak parki wypoczynkowe czy basen.

Pytanie 14.

Wykres 45. "W jakim kierunku powinna rozwijać się Gmina Cegłów?" (N=140)

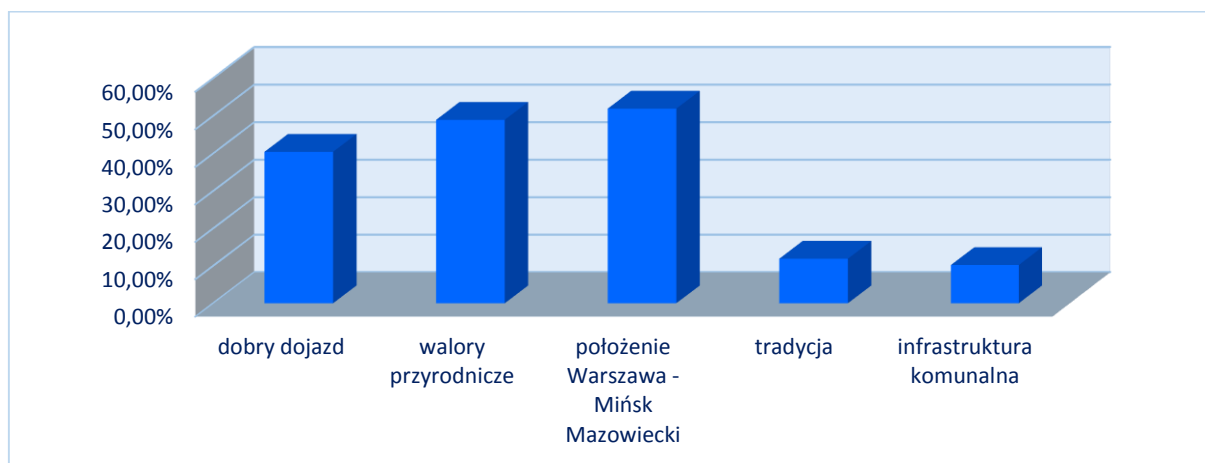

Źródło: badanie ankietowe.

Niemal połowa (48,57%) ankietowanych uważa, że Gmina Cegłów powinna rozwijać się w kierunku turystycznym. Drugą najczęściej występującą była odpowiedź „sport i rekreacja”, którą wskazało 21,43% respondentów. Co piąty badany (20,71%) uznał natomiast, że najlepszym kierunkiem rozwoju Gminy jest dążenie do poprawy stanu dróg i chodników.

Pytanie 15.

Wykres 46. "Proszę wskazać, co w Pana/ Pani odczuciu stanowi największy potencjał Gminy Cegłów" (N=235)

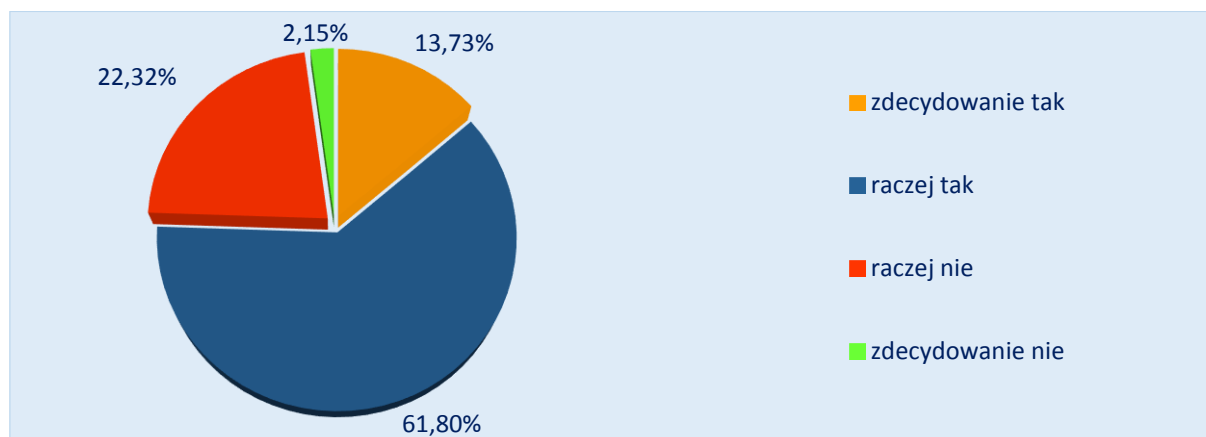
Źródło: badanie ankietowe.

Ponad połowa ankietowanych uważa, że największy potencjał Gminy Cegłowa stanowi jej położenie w pobliżu Warszawy i Mińska Mazowieckiego. Odpowiedź tę zaznaczyło 51,91% badanych. Liczną grupę stanowią także ci, którzy jako największy potencjał Gminy określili jej walory przyrodnicze

oraz dobry dojazd. Odpowiedzi te wskazało kolejno 48,94% oraz 40,43% respondentów. Znacznie mniej osób (11,91% oraz 10,21%) wybrało w tym pytaniu odpowiedzi „tradycja” oraz „infrastruktura komunalna”.

Pytanie 16.

Wykres 47. "Czy uważa Pan/ Pani, że Cegłów wykorzystuje swój potencjał gospodarczy?" (N=233)

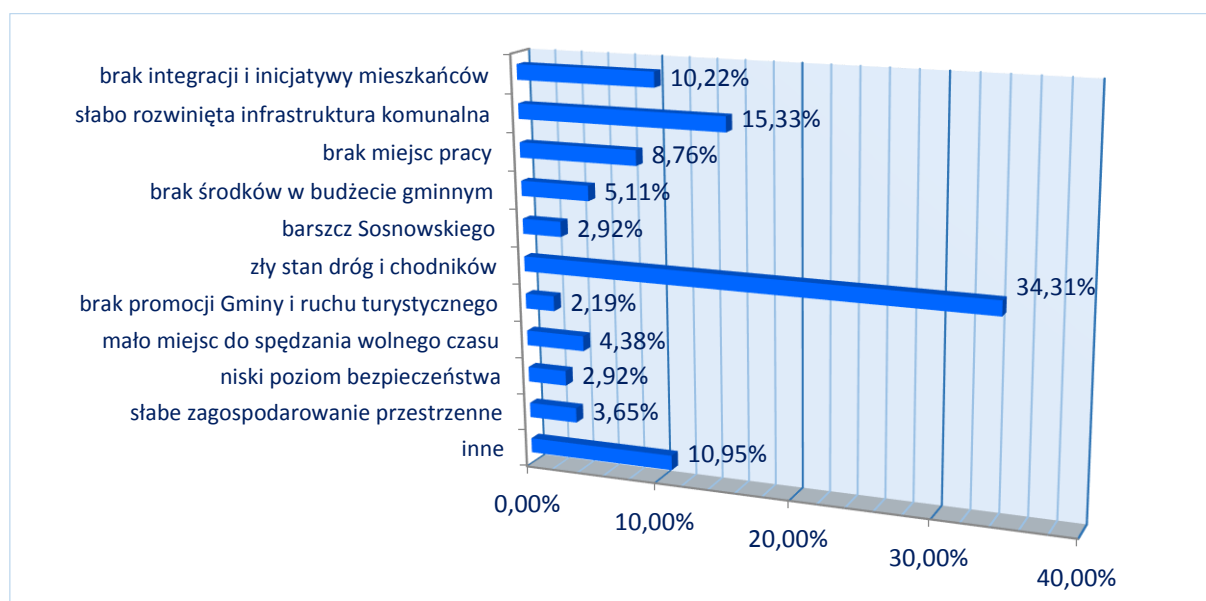
Źródło: badanie ankietowe.

Zdecydowana większość respondentów jest zdania, że Gmina Cegłów wykorzystuje swój potencjał gospodarczy. Odpowiedź „zdecydowanie tak” wskazało 13,73%, a „raczej tak” – 61,80% badanych. 22,32% respondentów uznało, że Gmina Cegłów raczej nie wykorzystuje swojego potencjału, a odpowiedź „zdecydowanie nie” zaznaczyło 2,15% ankietowanych.

Ankietowani, którzy zaznaczyli w tym pytaniu odpowiedź negatywną, zostali poproszeni o wskazanie przyczyny takiego stanu rzeczy. Zgodnie z ich opinią potencjał gospodarczy Gminy Cegłów jest niewykorzystany przede wszystkim z powodu braku zachęt dla zewnętrznych inwestorów.

Pytanie 17.

Wykres 48. "Proszę wskazać, co w Pana/ Pani odczuciu stanowi największy problem Gminy Cegłów" (N=137)

Źródło: badanie ankietowe.

Najliczniejsza grupa respondentów uznała, że największym problemem Gminy Cegłów jest zły stan dróg i chodników. Osoby te stanowiły 34,31% wszystkich tych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie. 15,33% ankietowanych jako największy problem wskazało słabo rozwiniętą infrastrukturę komunalną, zaś co dziesiąty badany (10,22%) wskazał na brak integracji i inicjatywy mieszkańców.

Pytanie 18.

„Jakie inwestycje według Pana/ Pani opinii należy zrealizować w Gminie Cegłów?” (N=160)

Spośród inwestycji, które należy zrealizować w Gminie Cegłów, mieszkańcy najczęściej wskazywali te związane z poprawą stanu dróg, chodników i oświetlenia ulicznego. a także z rozwojem sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej. W opinii ankietowanych należy inwestować również w miejsca do wypoczynku, rekreacji i uprawiania sportów, w rozwój turystyki oraz w poprawę połączeń autobusowych w obrębie Gminy.

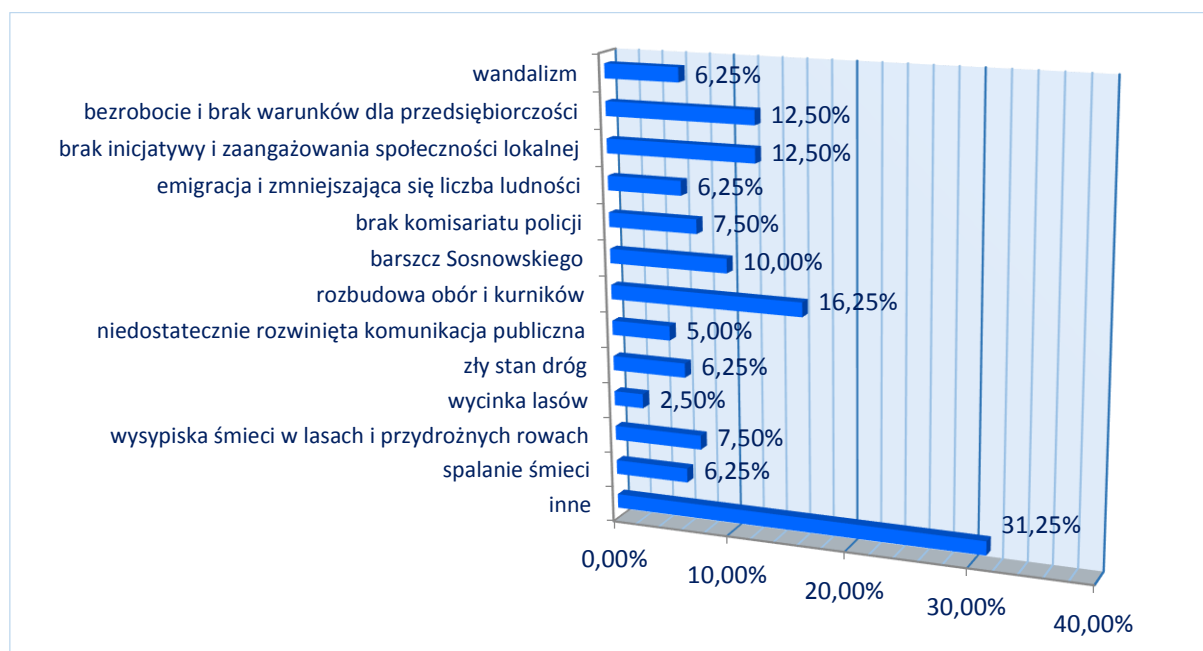
Pytanie 19.

„Jakie inwestycje według Pana/ Pani opinii należy zrealizować w Pana/ Pani miejscowości?” (N=165)

Spośród inwestycji, które należy zrealizować w miejscowości zamieszkania uczestników badania, również najczęściej wskazywano te mające na celu polepszenie stanu dróg, chodników i oświetlenia ulicznego. Często wskazywano również na inwestycje związane z rozwojem infrastruktury komunalnej i teleinformatycznej, rozwojem bazy jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz tworzeniem świetlic wiejskich, obiektów sportowych i kulturalnych.

Pytanie 20.

Wykres 49. "Proszę wskazać dwa dowolne zjawiska mające miejsce w Gminie, które określiłby Pan/ Pani jako niekorzystne dla Gminy Cegłów" (N=80)

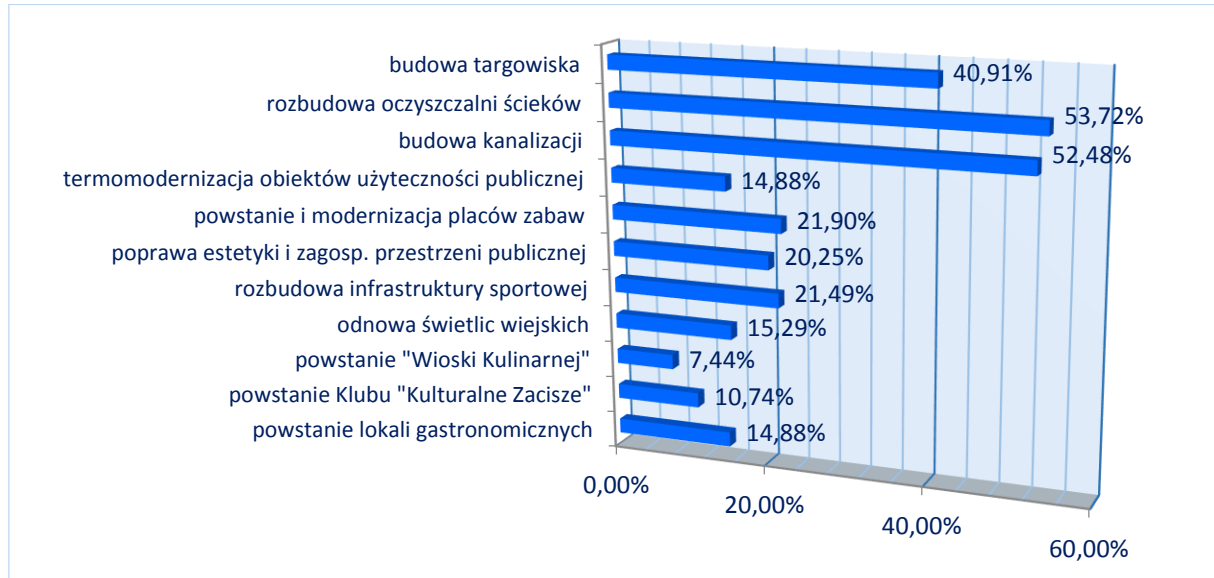
Źródło: badanie ankietowe.

Jako zjawiska najbardziej niekorzystne dla Gminy Cegłów respondenci uznali rozbudowę obór i kurników, bezrobocie i brak warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz brak inicjatywy i zaangażowania społeczności lokalnej. Obie odpowiedzi zostały wskazane odpowiednio przez

16,25%, 12,50% oraz 12,50% ankietowanych. Spośród innych niekorzystnych zjawisk wskazywano również między innymi barszcz Sosnowskiego, wysypiska śmieci w lasach i przydrożnych rowach oraz brak komisariatu policji.

Pytanie 21.

Wykres 50. "Które z poniższych zmian zrealizowanych w Gminie Cegłów należą do najważniejszych?" (N=242)

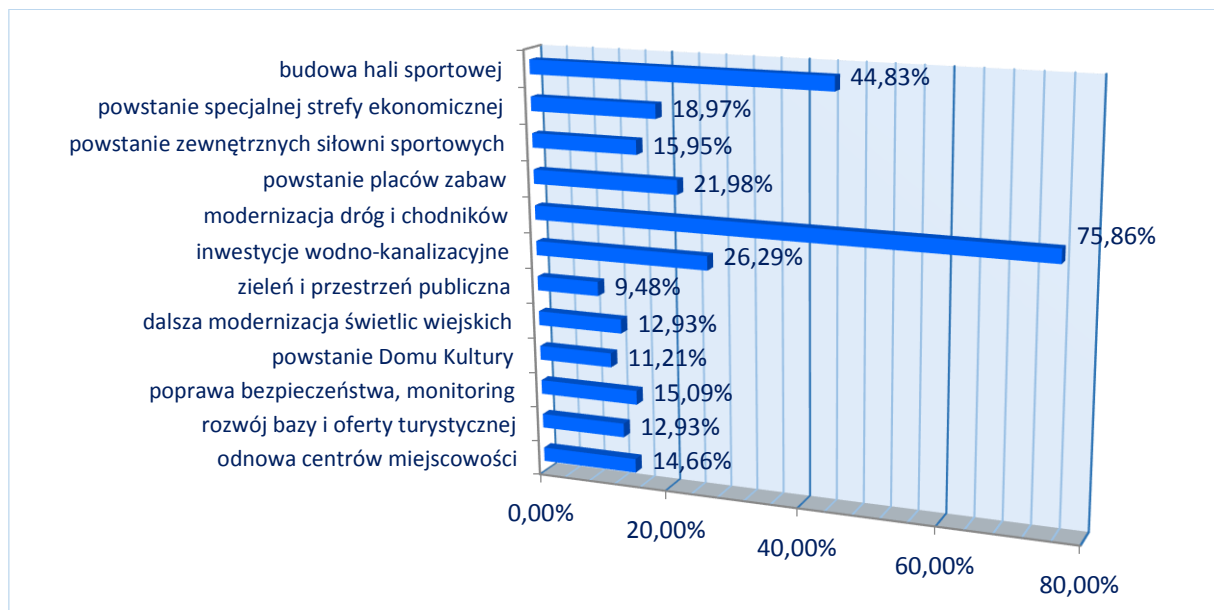

Źródło: badanie ankietowe.

Ponad połowa ankietowanych do najważniejszych zmian zrealizowanych w Gminie Cegłów zaliczyła rozbudowę oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji. Odpowiedzi te zaznaczyło kolejno 53,72% oraz 52,48%. Czterech na dziesięciu badanych (40,91%) wskazało natomiast budowę targowiska.

Pytanie 22.

Wykres 51. "Proszę wskazać, które z poniższych planowanych i realizowanych działań uważa Pan/ Pani za najważniejsze" (N=232)

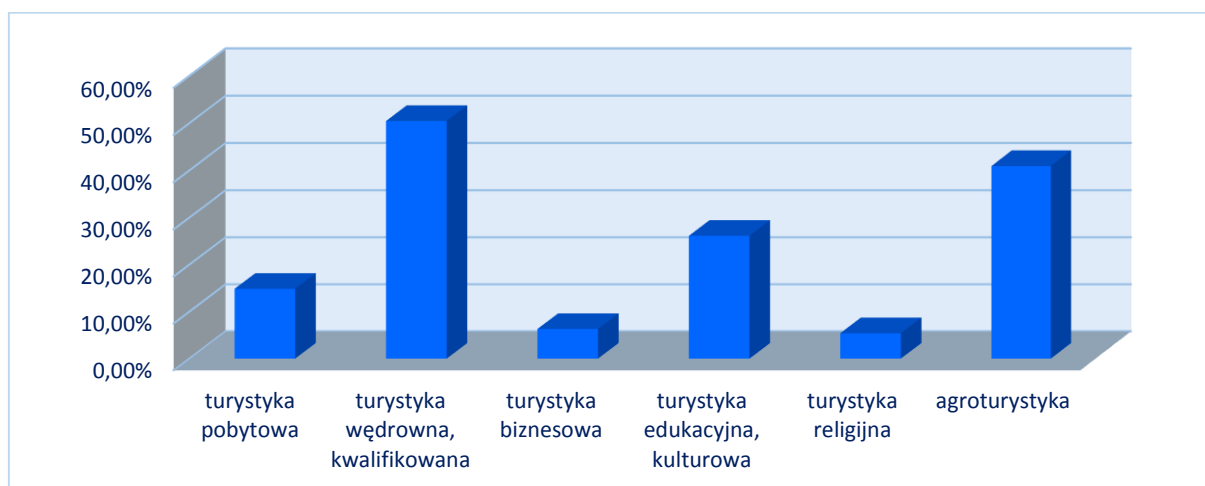

Źródło: badanie ankietowe.

Spółród działań planowanych bądź realizowanych obecnie zdecydowana większość mieszkańców (75,86%) za najważniejsze uznała modernizację dróg i chodników. Niemal połowa (44,83%) wskazała budowę hali sportowej, ponad jedna czwarta (26,29%) – inwestycje wodno-kanalizacyjne, natomiast ponad jedna piąta (21,98%) – powstawanie placów zabaw. Najmniej wskazań miała odpowiedź „zieleń i przestrzeń publiczna”, którą wybrało 9,48% ankietowanych.

Pytanie 23.

Wykres 52. "W jakim kierunku powinien rozwijać się w Gminie Cegłów sektor turystyki?" (N=222)

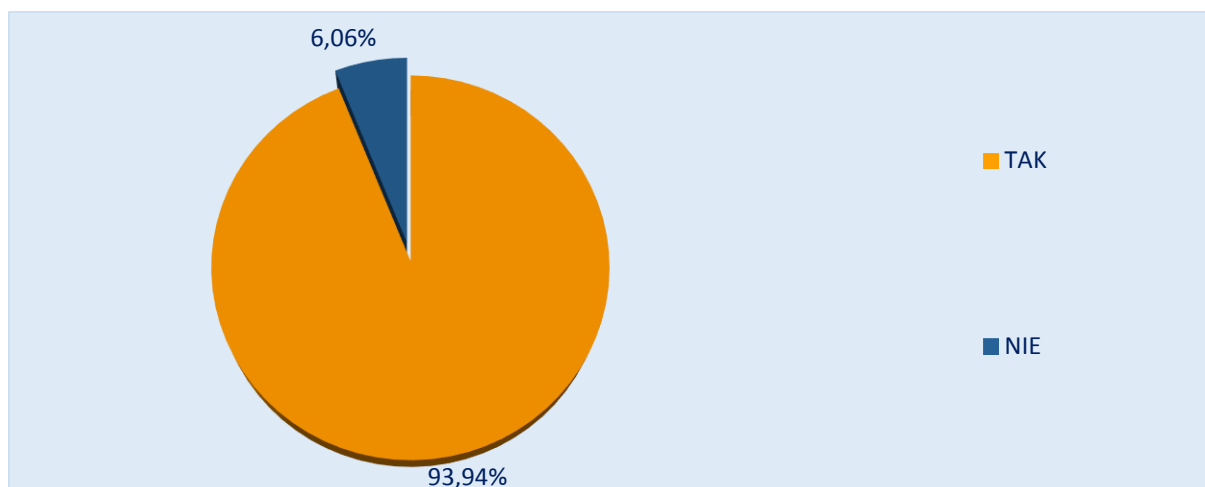

Źródło: badanie ankietowe.

Według opinii ponad połowy ankietowanych (50,45%) sektor turystyki w Gminie Cegłów powinien rozwijać się w kierunku turystyki wędrownej i kwalifikowanej. 40,92% respondentów wskazało odpowiedź „agroturystyka”, 26,13% – „turystyka edukacyjna i kulturowa”, 14,86% – „turystyka pobytowa”, 6,31% – „turystyka biznesowa”, natomiast 5,41% – „turystyka religijna”.

Pytanie 24.

Wykres 53. "Czy według Pana/ Pani opinii na terenie Gminy Cegłów istnieją warunki do rozwoju turystyki?" (N=231)

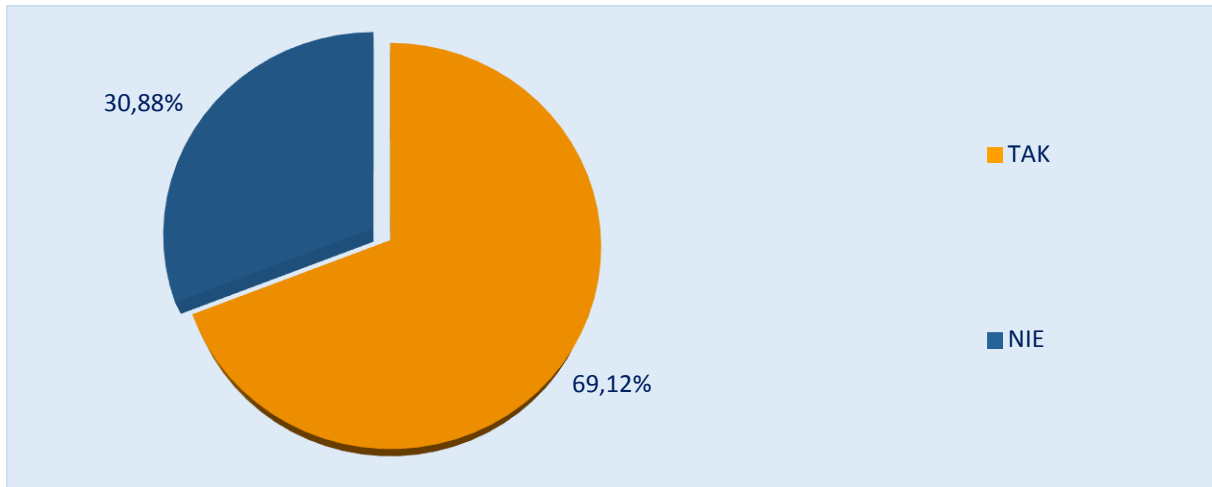

Źródło: badanie ankietowe.

93,94% badanych uznało, że na terenie Gminy Cegłów są warunki do rozwoju turystyki. Przeciwnego zdania było natomiast 6,06% respondentów.

Pytanie 25.

Wykres 54. "Czy osobiście jest Pan/ Pani zainteresowany rozwojem turystyki na terenie Gminy?" (N=204)

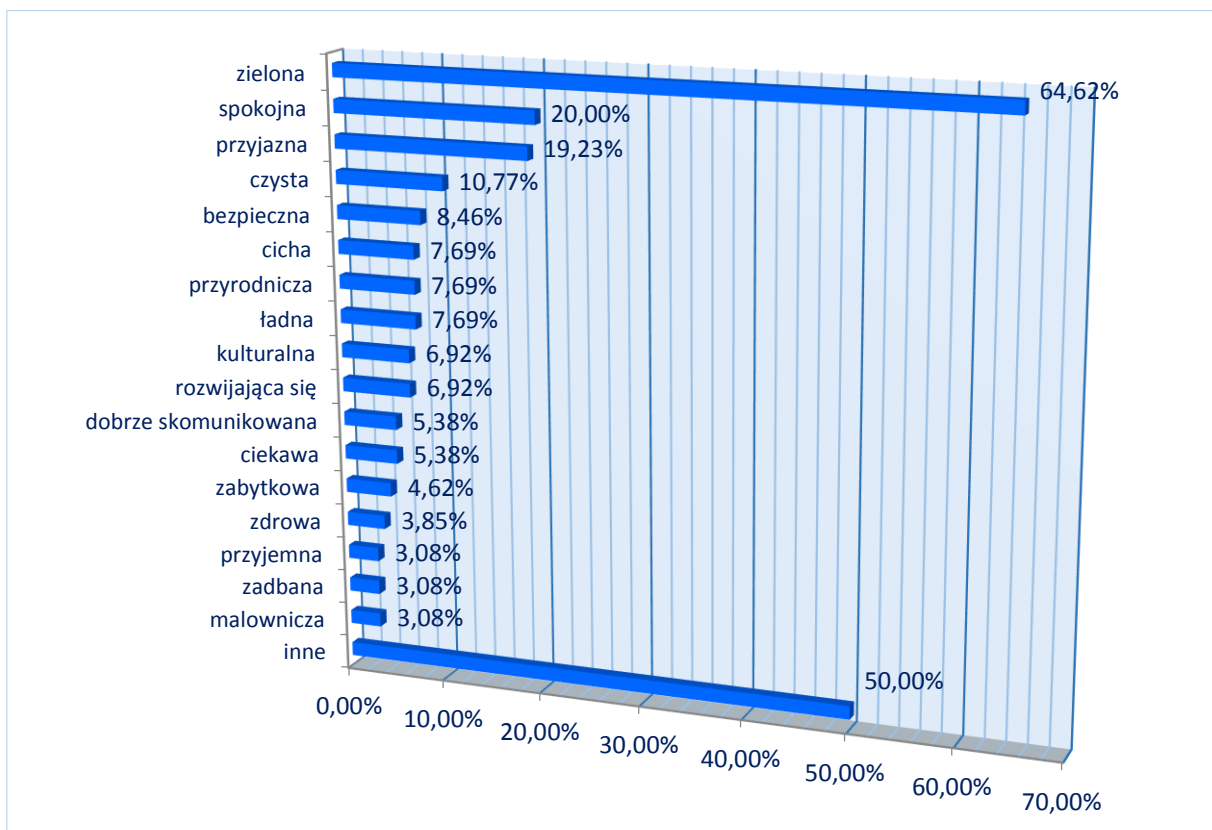

Źródło: badanie ankietowe.

Większość respondentów (69,12%) uznała, że jest osobiście zainteresowana rozwojem turystyki na terenie Gminy, przeciwnego zdania było natomiast 30,88% ankietowanych. Osoby, które udzieliły w tym pytaniu odpowiedzi twierdzącej, zostały poproszone o doprecyzowanie, w jakich obszarach są zainteresowane rozwojem turystyki. Najczęściej wskazywanymi obszarami były: turystyka piesza i rowerowa, turystyka leśna, turystyka edukacyjna oraz agroturystyka.

Pytanie 26.

Wykres 55. "Proszę podać trzy przymiotniki, z jakimi kojarzy się Panu/ Pani Gmina Cegłów" (N=104)

Źródło: badanie ankietowe.

Niemal wszystkie przymiotniki, jakie kojarzą się mieszkańcom z Gminą Cegłów, mają wydźwięk pozytywny. Najczęściej występującym skojarzeniem było „zielona”, które zostało wskazane przez 64,62% ankietowanych. Co piąty respondent wybrał słowo „spokojna”, 19,23% badanych wskazało przymiotnik „przyjazna”, a 10,77% – „czysta”.

6. Wyzwania i związane z nimi procesy rozwoju Gminy Cegłów

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, analizy SWOT i badań ankietowych mieszkańców należy wskazać wyróżniki decydujące o atrakcyjności i mocnych stronach Gminy Cegłów. Ekspozują one Gminę w jej otoczeniu i, mimo występowania różnych problemów i deficytów rozwojowych, odgrywają kluczową rolę dla kształtowania rozwoju Gminy, budowania jej pozycji oraz nawiązywania i utrzymywania relacji z podmiotami konkurencyjnymi i kooperacyjnymi. Do najważniejszych pozytywnych wyróżników Gminy Cegłów należą:

- bliskość Warszawy, Mińska Mazowieckiego i innych ważniejszych miast w regionie,
- walory przyrodnicze i kulturowe,
- urozmaicona oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna,
- polityka nastawiona na inwestycje i wysoka skuteczność pozyskiwania środków unijnych,
- postawy prorozwojowe mieszkańców Gminy.

Z kolei do najważniejszych barier utrudniających rozwój Gminy Cegłów należą:

- niekorzystne procesy demograficzne w odniesieniu do liczby i struktury wiekowej ludności,
- niewielka liczba podmiotów gospodarczych i przeniesienie rynku pracy do większych miast,
- zły stan części dróg i utrudniona komunikacja wewnętrzna w obrębie Gminy,
- mniejszy dostęp do oferty kulturalnej, sportowej i edukacyjnej dla mieszkańców południowej części Gminy.

W oparciu o bieżącą sytuację Gminy Cegłów, aspekty stanowiące jej największy potencjał oraz bariery i trudności w rozwoju zdefiniowano najważniejsze wyzwania, z którymi Gmina musi się uporać w perspektywie najbliższych lat:

- stabilizacja procesów demograficznych – Gmina boryka się bowiem z niekorzystną sytuacją w zakresie liczby ludności, a także z stale pogarszającymi się wskaźnikami obciążenia demograficznego,
- zmiana struktury lokalnej gospodarki i rynku pracy – wyzwaniem są bowiem procesy zachodzące w gospodarce globalnej i krajowej opierające się w coraz większym stopniu na innowacyjności, a także przenoszenie lokalnego rynku pracy do Warszawy i innych większych miast w regionie,
- nowoczesne zarządzanie procesami rozwoju – do władz Gminy należy bowiem realizacja inwestycji mających na celu poprawę warunków bytowych mieszkańców, rozwój infrastruktury i sfery społecznej oraz wykorzystywanie pojawiających się szans rozwojowych,
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego – podstawą rozwoju Gminy jest bowiem lokalna aktywność jej mieszkańców, zaangażowanie w różne inicjatywy oraz aktywne rozwiązywanie problemów społecznych.

Gmina Cegłów przy formułowaniu wizji rozwoju powinna kierować się również konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju. Jego istotą jest zapewnienie trwałej poprawy jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji pomiędzy kapitałem ekonomicznym, ludzkim i przyrodniczym.

Podstawowym zasadą zrównoważonego rozwoju jest założenie, że poprawa, a co najmniej nie pogarszanie stanu środowiska przyrodniczego, jest jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gospodarczy i poprawę warunków życia. Ochrona środowiska przyrodniczego staje się więc nieodłączną częścią procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego.

Na zrównoważony rozwój składają się cztery podstawowe elementy:

- planowanie dla przyszłości, czyli pamiętanie o przyszłych pokoleniach przy rozwiązywaniu współczesnych problemów,
- planowanie dla środowiska, obejmujące zarówno jego elementy przyrodnicze jak i antropogeniczne,
- zapewnianie równego dostępu do zasobów przyrodniczych,
- szeroki udział różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych.

Celem zrównoważonego rozwoju jest więc poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokajanie ich obecnych potrzeb, ale bez szkody dla zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń. Spełnienie tych założeń, a także aktywne stawianie czoła wyzwaniom rozwojowym, jakie stoją przed Gminą, jest niezbędne dla dalszego jej dynamicznego rozwoju.

W oparciu o wyzwania i związane z nimi procesy rozwoju, a także główne założenia zasad zrównoważonego rozwoju opracowano cele i zadania realizacyjne dla Gminy Cegłów.

7. Wizja rozwoju Gminy Cegłów 2023+

Podstawą do opracowania Wizji Gminy jest analiza jej zewnętrznych oraz wewnętrznych uwarunkowań, a także celów realizacyjnych i aspiracji zawodowych samych mieszkańców. Wizja stanowi więc życzeniowy scenariusz rozwoju, który określa kształt Gminy po zrealizowaniu wszystkich założeń Strategii. W związku z tym odpowiada ona na pytanie: „Jak będzie wyglądała Gmina Cegłów po 2023 roku?”.

Obraz Gminy Cegłów 2023+ przedstawiają poniższe stwierdzenia:

- Cegłów to gmina, która jest dobrym miejscem do zamieszkania i oferuje swoim mieszkańcom wysoką jakość życia,
- Cegłów to gmina, która dba o rozwój społeczeństwa obywatelskiego i w której mieszkańcy mają szansę brać odpowiedzialność za swoje otoczenie, a celem władz jest zadbanie o potrzeby każdej grupy społecznej,
- Cegłów to gmina, która charakteryzuje się rozwiniętą infrastrukturą techniczną oraz siecią powiązań komunikacyjnych,

- Cegłów to gmina, która dba o tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz jest miejscem przyjaznym dla inwestorów,
- Cegłów to gmina, w której mieszkańcy mają dostęp do edukacji i kultury na najwyższym poziomie oraz mają dostęp do opieki zdrowotnej i zaplecza sportowo-rekreacyjnego,
- Cegłów to gmina, która wykorzystuje potencjał środowiska przyrodniczego i tworzy bogatą ofertę dla przyjezdnych, którzy chcą aktywnie spędzić wolny czas.

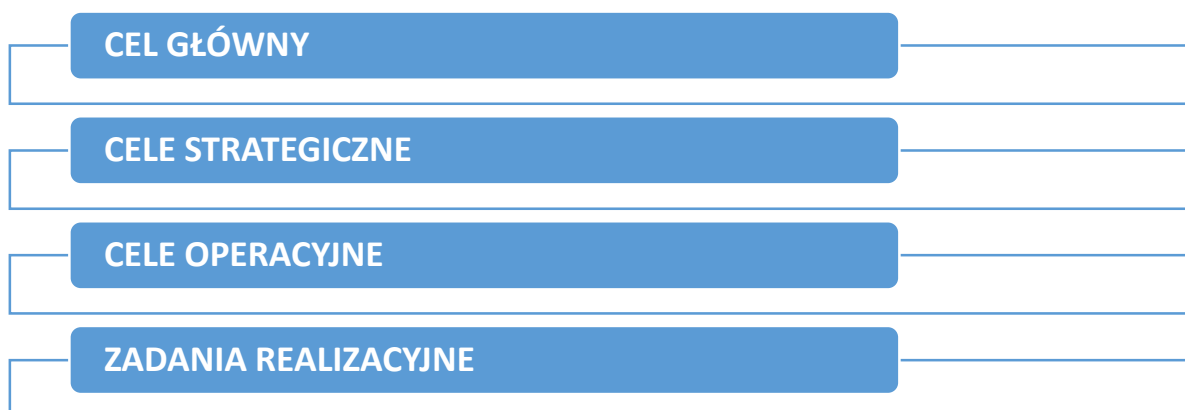
Rysunek 19. Wizja rozwoju Gminy Cegłów 2023+

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Do realizacji przedstawionej powyżej Wizji niezbędne jest nakreślenie szczegółowego planu działania, który ma na celu pokazanie głównych kierunków rozwoju Gminy. Zawiera on mierzalne cele zaprezentowane w układzie hierarchicznym, w którym niższy poziom hierarchiczny oznacza wyższy stopień szczegółowości.

Rysunek 20. Katalog celów Gminy Cegłów

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Układ składa się z czterech poziomów hierarchicznych:

Poziom I Cel główny

Określa zasadnicze kierunki dalszego rozwoju Gminy oraz wskazuje, w którą stronę Gmina będzie zmierzać w przyszłości. Jest to swoista deklaracja władz Gminy, dotycząca celu wszystkich podejmowanych przez nie decyzji.

Poziom II Cele strategiczne

Stanowią uszczegółowienie celu głównego. Cele strategiczne wskazują priorytetowe obszary zaspokajania potrzeb Gminy i mieszkańców.

Poziom III Cele operacyjne

Stanowią uszczegółowienie celów strategicznych. Są one sformułowane jako cele funkcjonalne, co oznacza, że wyrażają pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasowym, czyli do 2023 roku.

Poziom IV Zadania realizacyjne

Stanowią uszczegółowienie celów operacyjnych. Są one przyporządkowane do każdego celu operacyjnego i wskazują o sposobie jego realizacji przez Gminę. Zadania realizacyjne powinny zostać określone w taki sposób, aby możliwa była ewaluacja stopnia ich realizacji.

8. Cele i zadania realizacyjne dla Gminy Cegłów

8.1. Cele Gminy Cegłów

Biorąc pod uwagę specyfikę Gminy Cegłów cel główny, którego realizacji będą podporządkowane wszelkie działania Gminy, sformułowano w następujący sposób:

Rysunek 21. Cel główny Gminy Cegłów

Zapewnienie dynamicznego rozwoju Gminy Cegłów poprzez zwiększenie jej atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej oraz poprawę warunków bytowych mieszkańców przy zachowaniu miejscowych walorów przyrodniczych i kulturowych

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Na podstawie celu głównego opracowano 4 cele strategiczne, które nakreślają zrównoważone kierunki działań Gminy. Stanowią one więc ustrukturyzowanie celu głównego oraz jego zdefiniowanie poprzez konkretne cele rozwojowe.

Rysunek 22. Cele strategiczne Gminy Cegłów

Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy oraz rozwój innowacyjnej gospodarki przy zachowaniu walorów przyrodniczych

Poprawa warunków bytowych mieszkańców oraz powiązań infrastrukturalnych w obrębie Gminy

Oferowanie dostępu do oświaty, kultury i sportu na najwyższym poziomie

Aktywizacja społeczności lokalnych i aktywne rozwiązywanie problemów społecznych

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Do każdego z celów strategicznych opracowano szczegółowe cele operacyjne, które odnoszą się do konkretnych obszarów działania. Zaprezentowano je w tabeli nr 34.

Tabela 34. Cele strategiczne oraz cele operacyjne Gminy Cegłów

CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE	
C1.	Zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy oraz rozwój innowacyjnej gospodarki przy zachowaniu walorów przyrodniczych	C1.1.	Wspieranie przedsiębiorczości oraz osób chcących otworzyć działalność gospodarczą
		C1.2.	Promowanie polityki i działań nakierowanych na inwestycje innowacyjne, ekologiczne i energetyczne
		C1.3.	Wykorzystywanie walorów Gminy do rozwoju bazy ekonomicznej
		C1.4.	Promocja Gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu
		C1.5.	Ochrona obszarów cennych pod względem walorów przyrodniczych
		C1.6.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej
		C1.7.	Wdrożenie założeń gospodarki niskoemisyjnej
		C1.8.	Promowanie i wspieranie budownictwa energooszczędnego oraz odnawialnych źródeł energii
C2.	Poprawa warunków bytowych mieszkańców oraz powiązań infrastrukturalnych w obrębie Gminy	C2.1.	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej, melioracyjnej i ciepłowniczej
		C2.2.	Rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych oraz powiatowych, w tym nawierzchni dróg, chodników, ścieżek rowerowych i parkingów
		C2.3.	Poprawa komunikacji wewnętrznej oraz zewnętrznej
		C2.4.	Poprawa dostępności usług medycznych, modernizacja bazy służby zdrowia
		C2.5.	Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
		C2.6.	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy
C3.	Oferowanie dostępu do oświaty, kultury i sportu na najwyższym poziomie	C3.1.	Dalsza rozbudowa i modernizacja zaplecza sportowo-rekreacyjnego
		C3.2.	Rozbudowa i modernizacja bazy oświaty i wychowania
		C3.3.	Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalno-społecznej
		C3.4.	Rewitalizacja obiektów kultury oraz obiektów zabytkowych
C4.	Aktywizacja społeczności lokalnych i aktywne rozwiązywanie problemów społecznych	C4.1.	Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich
		C4.2.	Stworzenie systemu komunikacji z mieszkańcami, budowa więzi społeczności lokalnej
		C4.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i występowaniu negatywnych zjawisk społecznych
		C4.4.	Aktywizacja oraz integracja dzieci i młodzieży
		C4.5.	Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

8.2. Zadania realizacyjne wdrażające strategię rozwoju Gminy Cegłów

Na podstawie przeprowadzonej analizy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT określono szczegółowe zadania, mające na celu wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy. Pogrupowano je według 7 programów rozwojowych dotyczących kluczowych aspektów działalności Gminy.

Rysunek 23. Programy rozwojowe Gminy Cegłów

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

W Strategii zawarto część implementacyjną, składającą się z wyodrębnionych projektów do realizacji. W związku z tym podczas prac nad Strategią opracowano zadania realizacyjne, które są wynikiem konsultacji społecznych oraz ewaluacji poprzedniej strategii. Części wcześniej nakreślonych założeń nie udało się bowiem zrealizować, często w wyniku przyczyn zewnętrznych, niezależnych od Gminy.

Do każdego zadania zostały przyporządkowane cele operacyjne, które zostaną osiągnięte dzięki jego realizacji. Dodatkowo zadania zostały uporządkowane według ich wagi i znaczenia przy użyciu następujących oznaczeń:

- I – zadanie jest strategiczne z punktu widzenia realizacji Strategii i powinno zostać wykonane w pierwszej kolejności,
- II – zadanie jest ważne z punktu widzenia Strategii, ale powinno zostać wzięte pod uwagę w drugiej fazie,
- III – przedsięwzięcie pożądanе, ale może zostać zrealizowane w późniejszej fazie oraz w sytuacji pojawienia się wystarczających środków finansowych na jego realizację,
- C – zadanie, które powinno być realizowane przez cały czas trwania realizacji Strategii.

W przypadku każdego zadania realizacyjnego wskazano również instytucje, które będą zaangażowane w wykonanie konkretnego przedsięwzięcia. Użyto w tym celu następujących oznaczeń:

- GM – Gmina Cegłów (Urząd Gminy),
- GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Cegłowie
- PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim,
- WOJ – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego,
- POW – Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim,
- LGD – Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej,
- PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
- WOD – Spółka Wodna działająca na terenie Gminy Cegłów,
- ORG – organizacje pozarządowe, w tym organizacje pożytku publicznego,
- BIZ – inicjatywy prywatne realizowane przez przedsiębiorstwa na terenie Gminy,
- IB – instytuty badawcze, ośrodki naukowe, uczelnie wyższe,
- PGE – Polska Grupa Energetyczna i gestorzy sieci,
- PGK – zakład gospodarki komunalnej obsługujący teren Gminy Cegłów.

Ponadto przy każdym zadaniu określono miernik realizacji, który będzie wskazywał na osiągnięcie zamierzonych celów.

Zadania realizacyjne Gminy Cegłów przedstawiono w tabeli nr 35

Tabela 35. Zadania realizacyjne dla Gminy Cegłów

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM ROZWOJU GOSPODARKI KOMUNALNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	I	liczba budynków objętych termomodernizacją	GM	C1.5.
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	C	km wybudowanej sieci wodociągowej km zmodernizowanej sieci wodociągowej odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	GM	C2.1.
Program sanitacji Gminy, mający na celu rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz budowę nowych przyłączy do gospodarstw domowych	C	km wybudowanej sieci kanalizacyjnej odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	GM	C2.1.
Budowa bazy komunalnej przy oczyszczalni ścieków	II	wykonanie zadania	GM	C2.1.
Budowa sieci ciepłowniczej	C	km wybudowanej sieci ciepłowniczej	GM, PPP, BIZ	C2.1.
Budowa stacji z ciekłym gazem i gazyfikacja obszaru Gminy	III	wykonanie zadania km wybudowanej sieci gazowej odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej	GM, PPP	C2.1.
Zapobieganie podtopieniom i powodziom poprzez podejmowanie działań hydrologicznych oraz racjonalizację gospodarki wodnej, w tym budowa nowych i udrażnianie dotychczasowych rowów melioracyjnych	C	wykonanie zadania	GM, POW, WOD	C2.1.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM ROZWOJU ZAPLECZA SPORTOWO-REKREACYJNEGO				
Budowa pełnowymiarowej hali sportowej w Cegłowie	I	wykonanie zadania liczba osób korzystających z obiektu	GM	C3.1.
Budowa i modernizacja boisk sportowych	II	liczba nowych boisk liczba zmodernizowanych boisk	GM	C3.1.
Modernizacja stadionu sportowego, w tym budowa trybun i oświetlenia	III	wykonanie zadania	GM	C3.1.
Budowa i modernizacja placów zabaw	II	liczba nowych placów zabaw liczba zmodernizowanych placów zabaw	GM	C3.1.
Budowa terenów rekreacyjnych, w tym siłowni plenerowych i skate parków	III	liczba zbudowanych siłowni plenerowych i skate parków	GM	C3.1.
Budowa nowoczesnego placu zabaw i strefy rekreacji do aktywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i całych rodzin w Cegłowie	III	wykonanie zadania liczba osób korzystających z obiektu	GM, PPP	C3.1. C4.4.
Budowa zbiornika retencyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu wokół na cele sportowo-rekreacyjne	II	wykonanie zadania liczba osób korzystających z obiektu	GM, PPP	C1.3. C3.1.
Budowa ścieżek rowerowych oraz tras biegowych i narciarskich wraz z infrastrukturą	I	km wybudowanych ścieżek i tras	GM	C3.1.
Budowa parków wypoczynkowych	II	wykonanie zadania	GM	C3.1.
Wspieranie działalności lokalnych klubów sportowych	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, BIZ	C3.1. C4.4.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY KULTURALNO-OŚWIATOWEJ I PODNOSZENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA				
Rozbudowa, modernizacja i zakup wyposażenia szkół oraz przedszkoli	C	liczba zmodernizowanych placówek oświatowych ilość zakupionego wyposażenia	GM	C3.2.
Dostosowanie placówek oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych i przygotowanie specjalnych gabinetów wspierających edukację dzieci z orzeczeniami	II	wykonanie zadania	GM, ORG	C3.2. C4.4.
Rozwój innowacyjnych metod pracy z dziećmi i rozwijanie umiejętności kluczowych	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, ORG	C3.2. C4.4.
Budowa innowacyjnego systemu kształcenia poprzez tworzenie bazy doświadczeń i przygotowanie szkół do nauczania eksperymentalnego	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, WOJ	C3.2.
Budowa systemu innowacyjnego szkolenia i rozwoju kadry oświatowej, także w ramach interdyscyplinarnego ośrodka wymiany doświadczeń nauczycieli	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, WOJ	C3.2.
Tworzenie nowych kierunków kształcenia, w tym rozwój edukacji tematycznej i kształcenia zawodowego	C	wykonanie zadania	GM, POW, WOJ, BIZ	C3.2.
Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb gospodarki lokalnej i krajowej oraz współpraca z przedsiębiorstwami	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba współpracujących podmiotów	GM, BIZ	C3.2.
Rozbudowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Cegłowie	II	wykonanie zadania liczba czytelników	GM, PPP	C3.2. C3.3.
Ochrona dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, PPP, BIZ, ORG	C3.4.
Stworzenie na terenie Gminy muzeum lub izby pamięci	III	wykonanie zadania	GM, PPP, BIZ, ORG	C3.4.
Stworzenie świetlicy socjoterapeutycznej pełniącej również funkcję domu kultury	I	wykonanie zadania liczba osób korzystających z obiektu	GM, GOPS	C3.3. C4.4.
Współpraca ze szkołami średnimi, uczelniami wyższymi oraz instytucjami wspierającymi oświatę	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba współpracujących podmiotów	GM, POW, WOJ, IB, ORG	C3.2.
Promowanie wydarzeń związanych z kulturą i historią Gminy	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, LGD, BIZ	C1.3. C1.4.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY SOCJALNEJ ORAZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH				
Stworzenie całodobowego Dziennego Domu Opieki Społecznej	II	wykonanie zadania liczba osób korzystających z obiektu	GM, GOPS	C3.3. C4.3. C4.5.
Budowa, modernizacja i zakup wyposażenia klubów i świetlic wiejskich	C	liczba utworzonych i zmodernizowanych świetlic liczba osób korzystających z obiektów	GM, GOPS, LGD	C3.3. C4.3.
Informatyzacja oraz zakup wyposażenia Zakładu Opieki Zdrowotnej	II	wykonanie zadania ilość zakupionego wyposażenia liczba osób korzystających z usług ZOZ	GM, ZOZ	C2.4.
Rozwój profilaktyki zdrowotnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba odbiorców przeprowadzonych działań	ZOZ, GM, GOPS	C4.3.
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez podniesienie poziomu świadomości i umiejętności mieszkańców w zakresie stosowania technologii informacyjnych	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba odbiorców przeprowadzonych działań	GM, GOPS	C4.3.
Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców i rozwijanie lokalnego rynku pracy	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba odbiorców przeprowadzonych działań	PUP, GOPS, GM	C1.1. C4.3.
Rozwijanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów	C	liczba godzin zajęć pozalekcyjnych liczba uczestników zajęć	GM, GOPS	C4.4.
Przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk społecznych (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie) i pomoc osobom wykluczonym społecznie	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba odbiorców przeprowadzonych działań	GOPS, GM	C4.2. C4.3.
Tworzenie i rozwój inkubatorów i spółdzielni socjalnych oraz innych form aktywizacji społecznej		liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GOPS, GM	C4.2. C4.3.
Budowa mieszkań socjalnych na terenie Gminy	III	liczba wybudowanych mieszkań	GM	C4.3.
Współpraca Gminy ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi	C	liczba współpracujących podmiotów liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, GOPS, OP	C4.1. C4.2.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM ROZWOJU SIECI DROGOWEJ				
Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych, dokonywane również w porozumieniu między gminami	C	• km wybudowanych dróg gminnych • km wyremontowanych dróg gminnych	GM	C2.2. C2.3.
Budowa, przebudowa i remonty dróg powiatowych dokonywane w porozumieniu z powiatem mińskim	C	• km wybudowanych dróg • km wyremontowanych dróg powiatowych	GM, POW	C2.2. C2.3.
Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym	C	• km zbudowanych i zmodernizowanych ścieżek rowerowych	GM	C2.2. C2.3.
Budowa miejsc parkingowych	III	• liczba zbudowanych miejsc parkingowych	GM, PPP, BIZ	C2.2. C2.3.
Budowa i modernizacja chodników	I	• km zbudowanych i zmodernizowanych chodników	GM	C2.2. C2.3.
Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	II	• ilość zbudowanego i zmodernizowanego oświetlenia ulicznego	GM, PGE	C2.2. C2.6.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM REWITALIZACJI PRZESTRZENI, OCHRONY ŚRODOWISKA I ZAPEWNIANIA BEZPIECZEŃSTWA				
Działania mające na celu usuwanie barszczu Sosnowskiego zagrażającego życiu i zdrowiu mieszkańców	I	wykonanie zadania	GM, PPP, BIZ	C1.5. C1.6. C2.6.
Opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy	I	wykonanie zadania	GM, PPP, BIZ	C1.2. C1.5. C1.7.
Działania mające na celu rozwój postaw proekologicznych i prośrodowiskowych wśród mieszkańców Gminy	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, PGK	C1.5. C2.5.
Działania promujące wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, BIZ	C1.8.
Działania mające na celu modernizację i usprawnienie zarządzania systemem gospodarowania odpadami	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, PGK	C2.5.
Rewitalizacja i zagospodarowanie Cegłowa oraz innych miejscowości na terenie Gminy	II	wykonanie zadania	GM, PPP, BIZ	C1.6.
Modernizacja przestrzeni publicznej i rewitalizacja obiektów kultury, w tym zabytkowych kościołów i terenów parafialnych	C	wykonanie zadania liczba zrewitalizowanych obiektów	GM	C1.6. C3.3.
Renowacja małej architektury (ławki, kosze na śmieci, wiaty, stojaki rowerowe i inne)	II	liczba nowych elementów małej architektury	GM	C1.6. C2.2.
Budowa nowej siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w Cegłowie	II	wykonanie zadania	GM	C2.6.
Modernizacja bazy lokalowej, zakup wyposażenia i wozów oraz informatyzacja jednostek OSP	II	wykonanie zadania ilość i rodzaj zakupionego wyposażenia	GM	C2.6.
Budowa systemu monitoringu na terenie Gminy	III	wykonanie zadania	GM	C2.6.

Zadania realizacyjne	Priorytet	Miernik	Jednostki zaangażowane w realizację zadania	Cele osiągnięte w strategii
PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO, INFORMATYZACJI I ADMINISTRACJI				
Utworzenie specjalnej podstrefy ekonomicznej w Mieni	I	wykonanie zadania liczba firm korzystających z utworzonej strefy ekonomicznej	GM, POW, WOJ., BIZ	C1.1. C1.2.
Przekazanie gruntów pod realizację inwestycji mieszkaniowej w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego	II	wykonanie zadania łączna powierzchnia do zamieszkania liczba nowych mieszkańców	GM, PPP	C1.2.
Działania mające na celu tworzenie dobrych warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań liczba przedsiębiorców korzystających z podejmowanych działań	GM, BIZ	C1.1. C1.2.
Stworzenie inkubatora kulinarnego, rozwój sztuki kulinarnej, promocja produktów regionalnych oraz rękodzielnictwa	II	wykonanie zadania liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, BIZ, PPP	C1.1. C1.3. C1.4.
Promowanie i rozwój idei agroleśnictwa	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, BIZ	C1.1. C1.2.
Rozwijanie bazy noclegowo-gastronomicznej	C	liczba obiektów noclegowych i gastronomicznych	BIZ, GM, PPP	C1.1.
Informatyzacja działań Gminy i jednostek jej podległych	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM	C4.2.
Rozbudowa zintegrowanego systemu bezpieczeństwa informacji	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM	C4.2.
Dostosowywanie działań kadry Urzędu Gminy i jednostek mu podległych do zmieniających się potrzeb mieszkańców i wyzwań związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM	C4.2.
Promowanie działań realizowanych przez Gminę i jednostki jej podległe	C	liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM	C1.4.
Współpraca z innymi jednostkami samorządowymi i podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji projektów gminnych	C	liczba współpracujących podmiotów liczba oraz rodzaj przeprowadzonych działań	GM, POW, WOJ., BIZ, ORG	C1.2. C4.1.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

9. Źródła finansowania zadań realizacyjnych

Należy podkreślić, że realizacja Strategii będzie finansowana z różnorodnych źródeł. Najważniejsze z nich to:

- środki budżetu Unii Europejskiej,
- środki pochodzące z innych źródeł zagranicznych – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa,
- środki funduszy celowych, m.in. Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki własne przedsiębiorstw i osób fizycznych (także na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego),
- środki pochodzące z funduszu sołectkiego,
- środki własne Urzędu Gminy i jednostek mu podległych.

W najbliższych latach kluczowym dla polskich samorządów źródłem finansowania przedsięwzięć rozwojowych będą środki europejskiej polityki spójności wydzielone z nowego budżetu Unii

Europejskiej na lata 2014-2020. W systemie zarządzania polityką spójności na poziomie krajowym najważniejszym dokumentem jest Umowa Partnerstwa, która określa strategię inwestowania tych środków. Wdrażanie tej strategii odbywa się dzięki realizacji sześciu programów krajowych oraz szesnastu programów regionalnych. Programy krajowe sformułowano następująco:

- Program Inteligentny Rozwój 2014-2020,
- Program Polska Cyfrowa 2014-2020,
- Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Program Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Program Polska Wschodnia 2014-2020,
- Program Pomoc Techniczna 2014-2020.

Biorąc pod uwagę potrzeby i plany rozwojowe Gminy Cegłów najważniejszym źródłem dofinansowania jest jednak Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Podzielono go na osie wspierające poszczególne obszary gospodarki. Zostały one zaprezentowane w tabeli nr 36.

Tabela 36. Osie priorytetowe oraz główne obszary wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020

Osie priorytetowe RPO WM 2014-2020	Główne obszary wsparcia
Oś I Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce	• wsparcie regionalnej infrastruktury badawczo-rozwojowej • wzrost wykorzystania innowacyjnej działalności badawczej i rozwojowej w przedsiębiorstwach • tworzenie przyjaznych warunków dla gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów
Oś II Wykorzystanie e-potencjału Mazowsza	• rozwój e-technologii w przedsiębiorstwach • zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych dla obywateli
Oś III Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości	• wsparcie rozwoju przedsiębiorczości • internacjonalizacja działalności przedsiębiorstw • promocja gospodarcza regionu • zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych • dostosowanie ofert Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) do potrzeb przedsiębiorców
Oś IV Przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną	• zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych, źródeł energii w ogólnej produkcji energii • poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂ • redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza oraz wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego
Oś V Gospodarka przyjazna środowisku	• zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków • zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu • ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego • poprawa systemów zarządzania i monitoringu środowiska oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego • zwiększenie potencjału Ochotniczych Straży Pożarnych

Osie priorytetowe RPO WM 2014-2020	Główne obszary wsparcia
Oś VI Jakość życia	• inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia służące poprawie jakości, zwiększeniu dostępności i zmniejszeniu dysproporcji terytorialnych w dostępie do specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej • rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych
Oś VII Rozwój regionalnego systemu transportowego	• poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej
Oś VIII Rozwój rynku pracy	• zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy • zwiększenie roli MŚP w kreowaniu nowych miejsc pracy na regionalnym rynku pracy
Oś IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	• zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działanie na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie • poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/ lub zatrudnienia • poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej
Oś X Edukacja dla rozwoju regionu	• wzrost dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego • wsparcie kształcenia i szkolenia osób dorosłych • wzmocnienie kształcenia zawodowego młodzieży
Oś XI Pomoc techniczna	• wsparcie dla IZ

Źródło: opracowanie Contract Consulting na podstawie RPO WM 2014-2020, www.rpo.mazovia.pl

Oprócz środków dostępnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego możliwe jest uzyskanie dofinansowania z innych źródeł zewnętrznych. Najważniejsze z nich przedstawiono w tabeli nr 37.

Tabela 37. Możliwe zewnętrzne źródła finansowania zadań realizacyjnych

Program finansujący	Priorytety i działania
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	1. Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej 2. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu 3. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej 4. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej 5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa energetycznego 6. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego 7. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia 8. Pomoc techniczna
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	1. Wsparcie prowadzenia prac B+R 2. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach 3. Wsparcie otoczenia biznesu 4. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Program finansujący	Priorytety i działania
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1. Osoby młode na rynku pracy 2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji 3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju 4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa 5. Wsparcie dla obszaru zdrowia
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	1. Powszechny dostęp do szybkiego Internetu 2. E-administracja i otwarty urząd 3. Cyfrowa aktywizacja społeczeństwa 4. Pomoc techniczna
Program Operacyjny Pomoc Techniczna	1. Utrzymanie i rozwój potencjału instytucji realizujących politykę spójności w Polsce w latach 2014-2020 2. Przygotowanie beneficjentów do wdrażania projektów 3. Wsparcie wymiaru miejskiego w polityce spójności 4. System informacji i promocji dla funduszy europejskich
Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	1. Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform 2. Środowisko i infrastruktura 3. Sektor prywatny 4. Rozwój społeczny i zasobów ludzkich
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach 2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi 2.1. Racjonalna gospodarka odpadami 2.2. Ochrona powierzchni ziemi 2.3. Geologia i górnictwo 3. Ochrona atmosfery 3.1. Poprawa jakości powietrza – programy ochrony powietrza, KAWKA 3.2. LEMUR – Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej 3.3. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych 3.4. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach 3.5. BOCIAN – rozproszone odnawialne źródła energii 3.6. Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii 4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów 4.1. Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej 5. Międzydziedzinowe 5.1. Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony państwa 5.2. Wspieranie działalności monitoringu środowiska 5.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków 5.4. Edukacja ekologiczna 5.5. Współfinansowanie LIFE 5.6. SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW 5.7. E-KUMULATOR – Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu

Program finansujący	Priorytety i działania
Erasmus+	1. Edukacja szkolna 2. Kształcenie i szkolenia zawodowe 3. Szkolnictwo wyższe 4. Edukacja dorosłych 5. Młodzież 6. Projekty centralne i sport
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności	1. Inicjatywy w zakresie edukacji 1.1. English teaching 1.2. Równać szanse 1.3. Szkoła ucząca się (SUS) 1.4. Projektor – wolontariat studencki 1.5. Stypendia pomostowe 1.6. Uniwersytet trzeciego wieku (UTW) 2. Rozwój społeczności lokalnych 2.1. Wspieramy organizacje pozarządowe 2.2. Działaj lokalnie 2.3. Nowe technologie lokalnie 2.4. Liderzy PAFW 2.5. Konkurs „Pro Publico Bono” 2.6. Program Rozwoju Bibliotek 2.7. Lokalne Partnerstwa PAFW 2.8. Obywatel i Prawo

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Należy podkreślić, że w przypadku realizacji inwestycji finansowanych z funduszy unijnych Gmina jest zobowiązana do zapewnienia wkładu własnego, który może pokryć ze środków własnych lub z zadłużenia. Konieczne tym samym staje się wdrożenie programu monitorowania zdolności Gminy do zaangażowania wkładu własnego i jego alokacji na różne projekty infrastrukturalne, społeczne czy gospodarcze.

Innym obowiązkiem Gminy w zakresie pozyskiwania środków z budżetu Unii Europejskiej jest zapewnienie procedur monitorowania i rozliczania realizowanych inwestycji zgodnie z wytycznymi obowiązującymi dla perspektywy budżetowej na lata 2014-2020.

Omawiając źródła finansowania zadań realizacyjnych, należy także wskazać Ustawę z dnia 20 lutego 2009 roku o Funduszu Sołeckim, zgodnie z którą jednostki samorządu terytorialnego mają możliwość wyodrębnienia środków z przeznaczeniem na fundusz sołecki. Nie jest on funduszem celowym w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, lecz funduszem funkcjonującym w ramach budżetu Gminy na wskazane przedsięwzięcia. Środki funduszu sołeckiego przeznaczane są na realizację przedsięwzięć, które zmierzają do poprawy jakości życia mieszkańców sołectw i które są zgodne z nakreśloną Strategią Gminy.

10. Zapewnienie zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu

Z punktu widzenia realizacji Strategii szczególnie istotne jest zbadanie jej zgodności z dokumentami strategicznymi opracowanymi dla nadrzędnych jednostek samorządu terytorialnego. Dokumentami tymi są:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 – Innowacyjne Mazowsze,
- Strategia Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego na lata 2008-2020.

Zgodność powyższych dokumentów została przedstawiona w tabeli nr 38 oraz tabeli nr 39.

Tabela 38. Zbieżność celów operacyjnych sformułowanych dla Gminy Cegłów ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 - Innowacyjne Mazowsze

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 – Innowacyjne Mazowsze	Cele operacyjne sformułowane dla Gminy Cegłów	
Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym	C1.1. C1.2.	Wspieranie przedsiębiorczości oraz osób chcących otworzyć działalność gospodarczą Prowadzenie polityki nakierowanej na inwestycje i innowacje
Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii	C1.1. C1.2.	Wspieranie przedsiębiorczości oraz osób chcących otworzyć działalność gospodarczą Promowanie polityki nakierowanej na inwestycje i innowacje
Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego	C1.6. C2.1. C2.2. C2.3.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i melioracyjnej Rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych, w tym nawierzchni dróg, chodników, ścieżek rowerowych i parkingów Poprawa komunikacji wewnętrznej oraz zewnętrznej
Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki	C2.1. C2.4. C2.5. C2.6. C4.1. C4.2. C4.3. C4.4. C4.5.	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i melioracyjnej Poprawa dostępności usług medycznych, modernizacja bazy służby zdrowia Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich Stworzenie systemu komunikacji z mieszkańcami, budowa więzi społeczności lokalnej Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i występowaniu negatywnych zjawisk społecznych Aktywizacja oraz integracja dzieci i młodzieży Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów
Zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu odpadami	C1.7. C1.8. C2.5.	Wdrożenie założeń gospodarki niskoemisyjnej Promowanie budownictwa energooszczędnego oraz alternatywnych źródeł energii Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 – Innowacyjne Mazowsze	Cele operacyjne sformułowane dla Gminy Cegłów	
Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia	C1.3.	Wykorzystanie walorów Gminy do rozwoju bazy ekonomicznej
	C1.4.	Promocja Gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu
	C1.5.	Ochrona obszarów cennych pod względem walorów przyrodniczych
	C3.4.	Rewitalizacja obiektów kultury oraz obiektów zabytkowych

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Tabela 39. Zbieżność celów operacyjnych sformułowanych dla Gminy Cegłów ze Strategią Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego na lata 2008-2020

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego na lata 2008-2020	Cele operacyjne sformułowane dla Gminy Cegłów	
Zwiększanie efektywności lokalnej gospodarki	C1.1.	Wspieranie przedsiębiorczości oraz osób chcących otworzyć własną działalność
	C1.2.	Promowanie polityki nakierowanej na inwestycje i innowacje
Poprawa warunków do inwestowania i rozwoju turystyki	C1.2.	Promowanie polityki nakierowanej na inwestycje i innowacje
	C1.3.	Wykorzystywanie walorów Gminy do rozwoju bazy ekonomicznej
Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego w powiecie	C4.1.	Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich
	C4.2.	Stworzenie systemu komunikacji z mieszkańcami, budowa więzi społeczności lokalnej
	C4.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i występowaniu negatywnych zjawisk społecznych
	C4.4.	Aktywizacja oraz integracja dzieci i młodzieży
	C4.5.	Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów
Zwiększenie poziomu integracji społecznej i bezpieczeństwa publicznego w powiecie	C2.6.	Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy
	C4.1.	Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich
	C4.2.	Stworzenie systemu komunikacji z mieszkańcami, budowa więzi społeczności lokalnej
	C4.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i występowaniu negatywnych zjawisk społecznych
	C4.4.	Aktywizacja oraz integracja dzieci i młodzieży
	C4.5.	Aktywizacja oraz integracja środowiska seniorów

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Na podstawie powyższego zestawienia można zaobserwować wysoką zbieżność celów strategicznych zawartych w dokumentacji wyższego rzędu z celami operacyjnymi sformułowanymi dla Gminy Cegłów. Cele te w znacznym stopniu wpisują się w wyznaczone kierunki rozwoju powiatu mińskiego i województwa mazowieckiego. Strategia jest zatem dokumentem spójnym z polityką regionu, co może mieć wpływ na łatwiejsze i efektywniejsze pozyskiwanie środków na finansowanie zadań realizacyjnych.

11. Opracowanie systemu wdrażania i monitorowania Strategii

11.1. Zasady wdrażania i realizacji Strategii

Realizacja Strategii wymusza po stronie Urzędu Gminy podejmowanie licznych działań ukierunkowanych na wdrożenie zadań realizacyjnych. Konieczna w tym celu staje się zatem współpraca z szeroko rozumianym „otoczeniem zewnętrznym” Gminy, w którego skład wchodzi różnorodny podmiot, niebędący beneficjentem i niezaangażowany bezpośrednio w realizację Strategii.

Do realizacji Strategii wyodrębniono następujące podmioty:

- Urząd Gminy i jego jednostki organizacyjne,
- Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego i Starostwo Powiatowe,
- organizacje pozarządowe i instytucje działające w Gminie.

Strategia jest dokumentem otwartym, do którego można włączać sukcesywnie nowe projekty. Wyznaczone zadania realizacyjne powinny być bazą do podejmowania kolejnych decyzji, ale nie powinny stawać się elementem blokowania innych inwestycji również przyczyniających się do realizacji Strategii.

11.2. Konsultacje społeczne

Ważnym elementem realizacji Strategii są konsultacje społeczne. Mają one na celu zachęcenie mieszkańców do aktywnego włączenia się w proces współtworzenia i aktualizacji dokumentu. Urząd Gminy powinien przekazać mieszkańcom informacje dotyczące celów rozwojowych Gminy, a także projektów, które Gmina zamierza zrealizować w ciągu najbliższych kilku lat.

Aby komunikacja z mieszkańcami była skuteczna i efektywna, należy:

- opublikować „Strategię Rozwoju Gminy Cegłów na lata 2015-2023” na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- rozdystrybuować wśród mieszkańców Gminy broszury informacyjne o głównych założeniach Strategii, jej celach i obszarach rekomendowanych działań.

Oprócz wyżej wymienionych działań Gmina powinna organizować cykliczne warsztaty i spotkania otwarte dla mieszkańców służące wymianie poglądów na temat dostosowania Strategii do zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach możliwości należy również udostępnić mieszkańcom stronę internetową oraz specjalny adres mailowy służące do zgłaszania i konsultowania pomysłów. Pomysły te powinny zostać umieszczone w bazie danych przez wyznaczoną jednostkę Urzędu Gminy.

11.3. Zasady i tryb monitoringu Strategii

Monitoring rozumiany jako kontrola procesu wdrażania Strategii pozwala uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Będzie on prowadzony przez jednostkę wskazaną przez Wójta Gminy Cegłów.

W procesie monitoringu nadzorowany jest przebieg wdrożenia poszczególnych projektów:

- terminowy dobór właściwego źródła finansowania,
- skompletowanie załącznikowej dokumentacji projektu,
- terminowość i kompletność złożenia dokumentacji projektowej do Instytucji Zarządczej lub Pośredniczącej,
- terminowość dostarczanych produktów cząstkowych projektu,
- poprawność rozliczeń finansowych,
- jakość dostarczanych produktów cząstkowych projektu,
- zgodność dostarczanych produktów ze specyfiką projektową.

11.4. Zasady i tryb ewaluacji Strategii

Ewaluacja Strategii to proces polegający na jej ocenie.

Rysunek 24. Sposoby ewaluacji Strategii

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Ewaluacja ex-ante opisuje zakładane cele, przewidywane rezultaty, spójność z celami rozwojowymi danego obszaru, komplementarność z innymi projektami. Została ona wykonana w przebiegu realizacji zadania sformułowania Strategii Rozwoju Gminy.

W przebiegu ewaluacji mid-term analizuje się proces wdrożenia i ocenia jego dotychczasowe efekty. Pozwala to odpowiedzieć na pojawiające się pytania i rozwiązać ujawnione problemy. Można w ten sposób ocenić skuteczność i efektywność projektu na danym etapie. Ewaluacja mid-term będzie wykonywana w trakcie realizacji projektów. Za jej wykonanie odpowiada jednostka wskazana przez Wójta Gminy Cegłów.

W ewaluacji ex-post ocenione będą efekty poszczególnych projektów, a na ich podstawie zostaną sformułowane wnioski na przyszłość. Do mierzenia postępu realizacji Strategii należy posługiwać się miernikami przypisanymi do każdego z zadań realizacyjnych. Przy samej ocenie należy zaś zwrócić szczególną uwagę na użyteczność i trwałość przedsięwzięć, a także uwzględnić kryterium skuteczności i efektywności realizacji danego projektu. Za wykonanie ewaluacji ex-post odpowiada jednostka wskazana przez Wójta Gminy Cegłów.

12. Załącznik 1 - kwestionariusz badania ankietowego

Informacja wstępna:

Aktualnie przeprowadzamy wśród mieszkańców Gminy Cegłów ankietę, która ma na celu zebranie Państwa opinii nt. aktualnych problemów i kierunków rozwojowych Gminy. Zebrane informacje posłużą do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Cegłów na lata 2015-2023. Będziemy wdzięczni za poświęcenie kilkunastu minut na odpowiedź na pytania zawarte w przedmiotowej ankiecie.

Wszystkie zawarte w kwestionariuszu pytania są anonimowe i służą wyłącznie celom badawczym. Proszę o zaznaczenie jednej odpowiedzi w wybranym polu znakiem „X” chyba, że informacja w danym pytaniu stanowi inaczej. Dziękujemy!

1. Proszę zaznaczyć, w której części Gminy Cegłów Pan/Pani mieszka:

1.a Sołectwa:

☐ Cegłów	☐ Posiadały
☐ Huta Kuflewska	☐ Rososz
☐ Kiczki Pierwsze	☐ Rudnik
☐ Kiczki Drugie	☐ Skwarne
☐ Mienia	☐ Skupie
☐ Pełczanka	☐ Tyborów
☐ Piaseczno	☐ Wiciejów
☐ Podciernie	☐ Wola Stanisławska
☐ Podskwarne	☐ Woźbin
☐ Nie mieszkam na terenie Gminy Cegłów (przerwać ankietę bez zaznaczania dalszych odpowiedzi)	☐ Wólka Wiciejowska

2. Od jak dawna jest Pan/Pani mieszkańcem(-nką) Gminy Cegłów?

- Od urodzenia (proszę przejść do pyt.4)
- Ponad 20 lat (proszę przejść do pyt.4)
- 15-20 lat (proszę przejść do pyt.4)
- 10-15 lat (proszę przejść do pyt.4)
- 5-10 lat (proszę przejść do pyt. 3)
- Mniej niż 5 lat (proszę przejść do pyt. 3)

3. Jakie były powody Pana/Pani przeprowadzki do Gminy Cegłów (udzielić odpowiedzi w przypadku zamieszkiwania na jej terenie krócej niż 10 lat)?

- możliwość dogodnego dojazdu do pracy w Warszawie
- możliwość pracy na terenie Gminy Cegłów
- powody rodzinne
- dogodne warunki życia
- inne (jakie?).....

4. Jeżeli przeprowadził/a się Pan/Pani do Cegłowa – prosimy o podanie, z jakiej miejscowości przybył Pan/Pani? (np. z Warszawy, z Mińska Mazowieckiego itp.)

.....

5. Czy pracuje Pan/Pani na terenie Gminy Cegłów, czy pracuje Pan/Pani w Warszawie lub innej miejscowości?

- Pracuję na terenie Gminy Cegłów
- Pracuję w Warszawie
- Pracuję w innej miejscowości niż wyżej wymienione

6. Ile minut zajmuje Panu/Pani dojazd w jedną stronę do pracy?

.....

7. Jakim środkiem transportu dojeżdża Pan/Pani do pracy?

- samochodem
- autobusem
- rowerem
- motorem
- innym środkiem transportu

8. Czy jest Pan/Pani zadowolony(a) z faktu, iż jest mieszkańcem Gminy Cegłów? Proszę o **wskazanie powodu** Pana/Pani zadowolenia/niezadowolnienia

- bardzo zadowolony
- raczej zadowolony
- raczej niezadowolony
- bardzo niezadowolony
- powód zadowolenia/niezadowolnienia z faktu mieszkania w Gminie Cegłów.....

9. Jakie branże gospodarki powinny rozwijać się w Gminie Cegłów?

- Usługi-jakie?
- Turystyka
- Handel
- Rolnictwo
- Przemysł
- Nauka
- Budownictwo
- Służba zdrowia
- Opieka Społeczna
- Transport
- Inne, jakie.....

10. Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/Pani za **najlepiej rozwinięte i dlaczego?** (Proszę o wskazanie znakiem „x” maksymalnie **trzech wariantów** odpowiedzi)

Najlepiej rozwinięta branża gospodarki	Dlaczego?
a) gospodarka komunalna i mieszkaniowa	
b) ochrona zdrowia	
c) szkoły, przedszkola, żłobki	
d) transport publiczny	
e) lokalna przedsiębiorczość	
f) sport i rekreacja	
g) ochrona środowiska	
h) instytucje kultury i działalność kulturalna	
i) administracja publiczna	
j) bezpieczeństwo publiczne	
k) opieka społeczna	
l) architektura i ład przestrzenny	
m) infrastruktura techniczna (drogi, sieć wodociągowa, kanalizacja)	
n) inne (jakie?).....	

11. Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/Pani za **najgorzej rozwinięte i dlaczego?** (Proszę o wskazanie znakiem „x” maksymalnie **trzech wariantów** odpowiedzi)

Najgorzej rozwinięta branża gospodarki	Dlaczego?
a) gospodarka komunalna i mieszkaniowa	
b) ochrona zdrowia	
c) szkoły, przedszkola, żłobki	
d) transport publiczny	
e) lokalna przedsiębiorczość	
f) sport i rekreacja	
g) ochrona środowiska	
h) instytucje kultury i działalność kulturalna	
i) administracja publiczna	
j) bezpieczeństwo publiczne	
k) opieka społeczna	
l) architektura i ład przestrzenny	
m) infrastruktura techniczna (drogi, sieć wodociągowa, kanalizacja)	
n) inne (jakie?).....	

12. Czy według Pana/Pani opinii potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców Gminy Cegłów są zaspokojone?

- tak
- nie

Jeśli nie, proszę wskazać, czego Pana/ Pani zdaniem brakuje mieszkańcom:

.....

.....

13. Czy spędza Pan/Pani swój wolny czas w Gminie Cegłów?

- tak
- nie

Jeśli nie, proszę o wskazanie działań, które zachęciłyby Pana/Panią do spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Cegłów:

.....

.....

14. W jakim kierunku powinna rozwijać się Gmina Cegłów? (Proszę wymienić **trzy** najważniejsze)

- 1.
- 2.
- 3.

15. Proszę wskazać, co w Pana/Pani odczuciu stanowi największy potencjał Gminy Cegłów:

- Dobry dojazd
- Walory przyrodnicze
- Położenie Warszawa-Mińsk Maz.
- Tradycja
- Infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja, drogi)

16. Czy uważa Pan/Pani, że Cegłów wykorzystuje swój potencjał gospodarczy?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie

Jeżeli nie – prosimy wskazać dlaczego?.....

17. Proszę wskazać, co w Pana/Pani odczuciu stanowi największy problem Gminy Cegłów:

.....

.....

.....

18. Jakie inwestycje według Pana/Pani opinii należy zrealizować **w Gminie Cegłów**?

.....

19. Jakie inwestycje według Pana/Pani opinii należy zrealizować w Pana/Pani **miejsowości**?

.....

20. Proszę wskazać dwa dowolne zjawiska mające miejsce w Gminie, które określił(a)by Pan/Pani jako niekorzystne dla Gminy Cegłów?

- 1.
- 2.

21. Które z poniższych zmian zrealizowanych w Gminie Cegłów należą do najważniejszych? (Proszę o wskazanie znakiem „x” maksymalnie **trzech wariantów** odpowiedzi)

- Budowa targowiska
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków
- Budowa kanalizacji
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
- Powstanie i modernizacja placów zabaw
- Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznej
- Rozbudowa infrastruktury sportowej
- Odnowa świetlic wiejskich
- Powstanie „Wioski Kulinarnej”
- Powstanie Klubu „Kulturalne Zacisze”
- Powstanie lokali gastronomicznych

22. Proszę wskazać, które z poniższych planowanych i realizowanych działań uważa Pan/Pani za najważniejsze? (Proszę o wskazanie znakiem „x” maksymalnie trzech wariantów odpowiedzi)

- Budowa Hali sportowej
- Powstanie specjalnej strefy ekonomicznej
- Powstanie zewnętrznych siłowni sportowych
- Powstanie Placów zabaw, zieleni i przestrzeni publicznych
- Modernizacja dróg i chodników
- Inwestycje wodno-kanalizacyjne
- Zieleni publiczna i przestrzeń miejska
- Dalsza modernizacja świetlic wiejskich
- Powstanie Domu Kultury
- Poprawa bezpieczeństwa, monitoring
- Rozwój bazy i oferty turystycznej
- Odnowa centrów miejscowości

23. W jakim kierunku powinien rozwijać się w Gminie Cegłów sektor turystyki?

- Turystyka pobytowa (wczasy, kolonie)
- Turystyka wędrowna i kwalifikowana (szlaki turystyczne, turystyka piesza i rowerowa)
- Turystyka biznesowa
- Turystyka edukacyjna i kulturowa (ścieżki edukacyjne, osobliwości kulturowe regionu)
- Turystyka religijna
- Agroturystyka

24. Czy według Pana/Pani opinii na terenie Gminy Cegłów istnieją warunki do rozwoju turystyki?

- tak
- nie

25. Czy osobiście jest Pan/Pani zainteresowany/a rozwojem turystyki na terenie Gminy i w jakich obszarach?

- tak
- nie
- jeżeli tak, w jakich obszarach.....

26. Proszę podać trzy przymiotniki, z jakimi kojarzy się Panu/Pani Gmina Cegłów:

1.
2.
3.

METRYCZKA

Proszę o zakreślenie znakiem „X” wybranej opcji odpowiedzi

1. Płeć	2. Wiek
☐ kobieta	☐ 15-19
☐ mężczyzna	☐ 20-24
3. Stan cywilny	☐ 25-44
☐ panna/kawaler	☐ 45-66
☐ mężatka/żonaty	☐ 67+
☐ rozwódka/rozwodnik	4. Wykształcenie
☐ wdowa/wdowiec	☐ podstawowe
5. Status społeczno- zawodowy	☐ zasadnicze zawodowe
☐ pracujący w sektorze administracji publicznej	☐ średnie
☐ pracujący w sektorze finansowo-bankowym	☐ wyższe licencjackie
☐ pracujący w firmie państwowej	☐ wyższe magisterskie
☐ pracujący w firmie prywatnej	6. Sytuacja materialna (własna subiektywna ocena)
☐ prowadzący własną działalność gospodarczą	☐ zdecydowanie dobra
☐ uczeń/student	☐ raczej dobra
☐ emeryt/rencista	☐ raczej zła
☐ bezrobotny	☐ zdecydowanie zła
☐ inny	

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Cegłów w latach 2007-2014 według faktycznego miejsca zamieszkania.....	13
Tabela 2. Udział poszczególnych ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014	13
Tabela 3. Wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski	16
Tabela 4. Wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski.....	17
Tabela 5. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014 w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego	18
Tabela 6. Saldo migracji na pobyt stały dla Gminy Cegłów w ruchu wewnętrznym i zagranicznym w latach 2007-2014	18
Tabela 7. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i kraju	19
Tabela 8. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i Polski	21
Tabela 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Cegłów w latach 2007-2014.....	22
Tabela 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Cegłów w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i całego kraju w latach 2007-2014	23
Tabela 11. Długość dróg przebiegających przez Gminę Cegłów	27
Tabela 12. Wykaz dróg gminnych w Gminie Cegłów.....	28
Tabela 13. Wykaz dróg powiatowych w Gminie Cegłów.....	29
Tabela 14. Przewoźnicy świadczący usługi komunikacji autobusowej na terenie Gminy Cegłów	31
Tabela 15. Wskaźniki dla infrastruktury wodociągowej w Gminie Cegłów w latach 2007-2014.....	33
Tabela 16. Wskaźniki dla infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Cegłów w latach 2007-2014.....	34
Tabela 17. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań w Gminie Cegłów w latach 2007-2014.....	35
Tabela 18. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w Gminie Cegłów w latach 2007-2014	36
Tabela 19. Wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania oraz przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę w Gminie Cegłów w latach 2007-2014	37
Tabela 20. Liczba placówek oświatowych w Gminie Cegłów w latach 2007-2014	38
Tabela 21. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół w Gminie Cegłów w latach 2007-2014.....	39
Tabela 22. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Cegłów w 2002 roku	40
Tabela 23. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu mińskiego w 2011 roku w porównaniu z rokiem 2002	40
Tabela 24. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cegłowie w latach 2012-2014.....	47
Tabela 25. Wydatki inwestycyjne i dochody ogółem Gminy Cegłów w latach 2007-2014	53
Tabela 26. Programy i projekty unijne a średnie zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w Polsce w latach 2007-2013	54
Tabela 27. Dochody budżetów gmin powiatu mińskiego na 1 mieszkańca w latach 2007-2014 (w zł) 55	
Tabela 28. Wydatki na 1 mieszkańca gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 (w zł).....	56
Tabela 29. Analiza SWOT – sfera demograficzna	58
Tabela 30. Analiza SWOT – sfera ekonomiczno-gospodarcza	59

Tabela 31. Analiza SWOT – sfera infrastruktury technicznej	60
Tabela 32. Analiza SWOT – sfera społeczna	61
Tabela 33. Analiza SWOT – sfera budżetowo-finansowa	62
Tabela 34. Cele strategiczne oraz cele operacyjne Gminy Cegłów	88
Tabela 35. Zadania realizacyjne dla Gminy Cegłów.....	91
Tabela 36. Osie priorytetowe oraz główne obszary wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020.....	99
Tabela 37. Możliwe zewnętrzne źródła finansowania zadań realizacyjnych	100
Tabela 38. Zbieżność celów operacyjnych sformułowanych dla Gminy Cegłów ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 - Innowacyjne Mazowsze.....	103
Tabela 39. Zbieżność celów operacyjnych sformułowanych dla Gminy Cegłów ze Strategią Rozwoju Lokalnego Powiatu Mińskiego na lata 2008-2020.....	104

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Etapy tworzenia Strategii	7
Rysunek 2. Położenie Gminy Cegłów na mapie Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego	9
Rysunek 3. Położenie Gminy Cegłów względem najważniejszych miast w regionie.....	9
Rysunek 4. Plan Gminy Cegłów	10
Rysunek 5. Targowisko w Cegłowie.....	22
Rysunek 6. Kościół rzymskokatolicki w Cegłowie	25
Rysunek 7. Sójka mazowiecka	26
Rysunek 8. Kozi ser twarogowy	26
Rysunek 9. Powiązania komunikacyjne Gminy Cegłów	27
Rysunek 10. Gminna Biblioteka Publiczna w Cegłowie	41
Rysunek 11. Zajęcia literackie organizowane przez Bibliotekę w Cegłowie.....	42
Rysunek 12. Jasełka wystawione podczas uroczystości otwarcia klubu "Kulturalne Zacisze"	42
Rysunek 13. Boisko wielofunkcyjne Orlik 2012 w Cegłowie	43
Rysunek 14. Wizualizacja hali sportowej w Cegłowie	43
Rysunek 15. Cegłowski Bieg Niepodległości.....	44
Rysunek 16. Uroczystości z okazji 130-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Cegłowie	45
Rysunek 17. Wozy strażackie jednostki OSP w Cegłowie	45
Rysunek 18. Wizja rozwoju Gminy Cegłów 2023+	85
Rysunek 19. Katalog celów Gminy Cegłów.....	85
Rysunek 20. Cel główny Gminy Cegłów.....	87
Rysunek 21. Cele strategiczne Gminy Cegłów.....	87
Rysunek 22. Programy rozwojowe Gminy Cegłów.....	89
Rysunek 23. Sposoby ewaluacji Strategii	106

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla Gminy Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014	14
Wykres 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014.....	14

Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cegłów w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego w latach 2007-2014	15
Wykres 4. Wskaźnik urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014	15
Wykres 5. Wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014	16
Wykres 6. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców Gminy Cegłów w latach 2007-2014 w odniesieniu do danych dla Polski, województwa mazowieckiego i powiatu mińskiego	17
Wykres 7. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014	18
Wykres 8. Saldo migracji na 1 000 mieszkańców w Gminie Cegłów w latach 2007-2014 na tle całego powiatu, województwa mazowieckiego i kraju	19
Wykres 9. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w Gminie Cegłów w latach 2009-2014 .	21
Wykres 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2014	23
Wykres 11. Stopa bezrobocia dla powiatu mińskiego na tle województwa mazowieckiego i całego kraju w latach 2007-2014	24
Wykres 12. Liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie w Gminie Cegłów w latach 2007-2013	32
Wykres 13. Udział mieszkań wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania w ogólnej liczbie mieszkań w wybranych gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2013	32
Wykres 14. Udział mieszkań z dostępem do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkań w wybranych gminach powiatu mińskiego w latach 2007-2013	33
Wykres 15. Wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców w Gminie Cegłów na tle innych gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014	36
Wykres 16. Współczynnik skolaryzacji netto w Gminie Cegłów w latach 2007-2013	39
Wykres 17. Dochody budżetu Gminy Cegłów w latach 2007-2014 (w mln zł)	50
Wykres 18. Źródła dochodów budżetu Gminy Cegłów w 2013 roku (w mln zł)	50
Wykres 19. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w latach 2007-2014 (w zł)	51
Wykres 20. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2007-2014 (w zł)	51
Wykres 21. Wpływy do budżetu Gminy Cegłów z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2007-2014 (w zł)	52
Wykres 22. Struktura wydatków Gminy Cegłów w 2014 roku (w mln zł)	52
Wykres 23. Udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków Gminy Cegłów w latach 2007-2014	53
Wykres 24. Wskaźnik zadłużenia Gminy Cegłów w latach 2010-2014	54
Wykres 25. Dochody budżetów gmin powiatu mińskiego na 1 mieszkańca w latach 2007-2014 (w zł)	55
Wykres 26. Wydatki na 1 mieszkańca gmin powiatu mińskiego w latach 2007-2014 (w zł)	56
Wykres 27. Struktura respondentów ze względu na płeć	64
Wykres 28. Struktura respondentów ze względu na wiek	64
Wykres 29. Struktura respondentów ze względu na stan cywilny	65
Wykres 30. Struktura respondentów ze względu na poziom wykształcenia	65
Wykres 31. Struktura respondentów ze względu na status społeczno-zawodowy	66
Wykres 32. Struktura respondentów ze względu na sytuację materialną	66
Wykres 33. „Proszę zaznaczyć, w której części Gminy Pan/ Pani mieszka” (N=254)	67
Wykres 34. "Od jak dawna jest Pan/ Pani mieszkańcem Gminy Cegłów?" (N=245)	68

Wykres 35. "Jakie były powody Pana/ Pani przeprowadzki do Gminy Cegłów?" (N=114)	68
Wykres 36. "Czy pracuje Pan/ Pani na terenie Gminy Cegłów, czy pracuje Pan/ Pani w Warszawie lub innej miejscowości?" (N=180)	69
Wykres 37. "Ile minut zajmuje Panu/ Pani dojazd w jedną stronę do pracy?" (N=147)	69
Wykres 38. "Jakim środkiem transportu dojeżdża Pan/ Pani do pracy?" (N=178)	70
Wykres 39. "Czy jest Pan/ Pani zadowolony z faktu, iż jest mieszkańcem Gminy Cegłów?" (N=241) ..	70
Wykres 40. "Jakie branże gospodarki powinny rozwijać się w Gminie Cegłów?" (N=228).....	71
Wykres 41. "Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/ Pani za najlepiej rozwinięte?" (N=201).....	72
Wykres 42. "Które z podanych poniżej sfer funkcjonowania Gminy Cegłów uważa Pan/ Pani za najgorzej rozwinięte?" (N=199).....	73
Wykres 43. "Czy według Pana/ Pani opinii potrzeby społeczno-kulturalne mieszkańców Gminy Cegłów są zaspokojone?" (N=212).....	74
Wykres 44. "Czy spędza Pan/ Pani swój wolny czas w Gminie Cegłów?" (N=242)	74
Wykres 45. "W jakim kierunku powinna rozwijać się Gmina Cegłów?" (N=140).....	75
Wykres 46. "Proszę wskazać, co w Pana/ Pani odczuciu stanowi największy potencjał Gminy Cegłów" (N=235).....	75
Wykres 47. "Czy uważa Pan/ Pani, że Cegłów wykorzystuje swój potencjał gospodarczy?" (N=233) ..	76
Wykres 48. "Proszę wskazać, co w Pana/ Pani odczuciu stanowi największy problem Gminy Cegłów" (N=137).....	76
Wykres 49. "Proszę wskazać dwa dowolne zjawiska mające miejsce w Gminie, które określiłby Pan/ Pani jako niekorzystne dla Gminy Cegłów" (N=80)	77
Wykres 50. "Które z poniższych zmian zrealizowanych w Gminie Cegłów należą do najważniejszych?" (N=242).....	78
Wykres 51. "Proszę wskazać, które z poniższych planowanych i realizowanych działań uważa Pan/ Pani za najważniejsze" (N=232).....	78
Wykres 52. "W jakim kierunku powinien rozwijać się w Gminie Cegłów sektor turystyki?" (N=222) ..	79
Wykres 53. "Czy według Pana/ Pani opinii na terenie Gminy Cegłów istnieją warunki do rozwoju turystyki?" (N=231)	79
Wykres 54. "Czy osobiście jest Pan/ Pani zainteresowany rozwojem turystyki na terenie Gminy?" (N=204).....	80
Wykres 55. "Proszę podać trzy przymiotniki, z jakimi kojarzy się Panu/ Pani Gmina Cegłów" (N=104)80	